

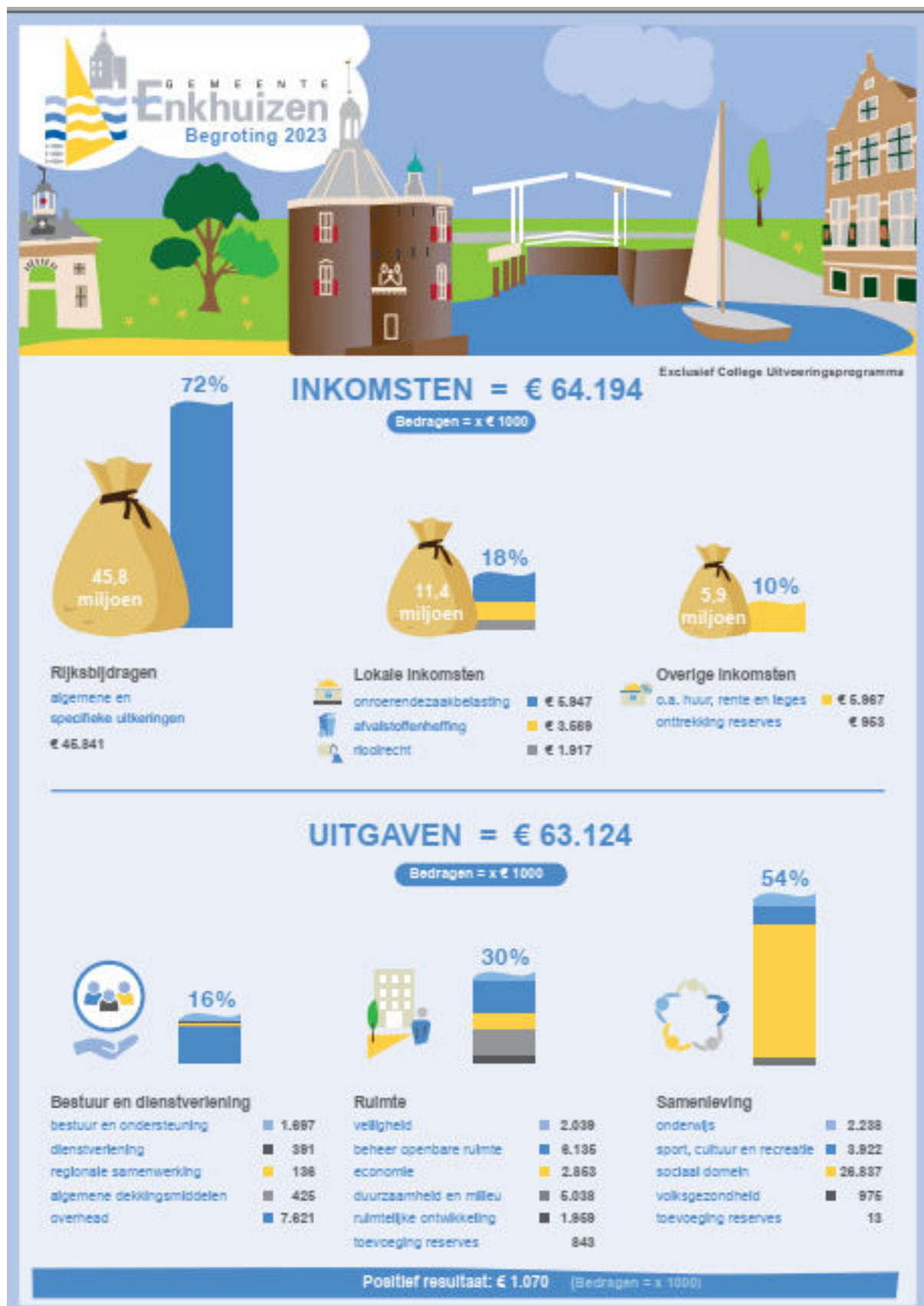
Begroting 2023

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	2
De begroting 2023 in één oogopslag	3
Samenvatting	4
Leeswijzer.....	8
Nieuw beleid 2023-2026	9
Financieel overzicht van budgetten inzake nieuw beleid 2023:	9
Toelichting nieuw beleid.....	10
Programma 2 Ruimte, onderdeel Beheer Openbare ruimte	10
Programma 2 Ruimte, onderdeel Duurzaamheid en milieu	11
Programma 2 Ruimte: onderdeel Veiligheid	11
Programma 3 Samenleving.....	12
Investerings	13
Programmaplan.....	14
Programma Bestuur en Dienstverlening.....	15
Programma Ruimte.....	26
Programma Samenleving.....	37
Paragrafen	43
Lokale heffingen	44
Weerstandsvermogen en risicobeheersing	52
Onderhoud kapitaalgoederen.....	60
Financiering	64
Bedrijfsvoering	69
Verbonden partijen	73
Grondbeleid	86
Financiën.....	89
Overzicht van baten en lasten per programma.....	90
Uiteenzetting van de financiële positie en toelichting	94
Bijlagen	111
Subsidieprogramma.....	112
Cliëntgebonden kosten	115

De begroting 2023 in één oogopslag

Inleiding en financiële samenvatting

Met enige trots bied ik u, namens het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Enkhuizen, de begroting aan voor het kalenderjaar 2023. Met deze begroting laten we zien hoe we, na zorgvuldige overwegingen, een zo gezond mogelijke financiële basis leggen voor het verwezenlijken van onze ambities voor de komende jaren.

De begroting voor het jaar 2023 is sluitend; ook de meerjarenbegroting laat positieve cijfers zijn. Natuurlijk wordt de onzekerheidsfactor over de stevigheid van de cijfers voor 2024, 2025 en 2026 groter als we de dag van vandaag als uitgangspunt nemen voor blikken vooruit. Maar ook in de cijfers voor 2023 zit een zekere mate van instabiliteit. De macro-economische ontwikkelingen in de wereld, in Europa en in Nederland hebben een sterke invloed op onze samenleving, op de lokale economie en op de financiële huishouding van onze gemeente. Zo bepalen de prijsontwikkelingen, waaronder die rond de vraag naar en het gebruik van energie, en de algehele schommelingen op het gebied van de geldontwaarding – ‘de inflatie’ – voor een belangrijk deel de onzekere financiële toekomst van onze inwoners en van onze gemeente. Tot slot hult het Rijk zich in nevelen over de hoogte van het Gemeentefonds na 2025. Het is van belang dat wij –middels de VNG– aandringen op een helder zicht op de financiële inkomsten vanaf het ‘ravijnjaar’ 2026.

De route naar het aanbieden van deze begroting heeft ons geleerd, dat we –ook als het gaat om toekomstige processen in de cyclus van Planning en Control– binnen korte tijd geconfronteerd kunnen worden met plotselinge resultaten van onderhandelingen over de inhoud van het Gemeentefonds; onderhandelingen die de VNG namens de gemeenten voert met het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Resultaten die tot uiting komen in aan onze gemeente toegewezen specifieke bijdragen, maar ook door toename (of afname) van eerder als vaststaand aangenomen bedragen. De instabiele inflatiecijfers kunnen zeker de spreekwoordelijke ‘roet’ in het eten gooien.

De cijfers in de Begroting 2023 vormen wat het College van B&W betreft een solide basis om de ambities uit het College Uitvoeringsprogramma (CUP) financieel te vertalen. In overleg met de colleges van Stede Broec, Drechterland en de SED-organisatie is dit CUP uitgewerkt voor de eerste jaarschijf, 2023. De drie SED-gemeenten hebben daarbij als gezamenlijke speerpunten ‘wonen’, ‘veiligheid’ en ‘sociaal domein’ benoemd.

Het CUP en de daarbij behorende financiële gevolgen voor de (meerjaren)begroting zullen middels een begrotingswijziging gelijktijdig met deze Begroting 2023 ter besluitvorming aan uw raad worden voorgelegd.

Namens het College van B&W van de gemeente Enkhuizen,

Wim Hoogervorst
wethouder financiën

Dit jaar is geen Kadernota vastgesteld maar een Kaderbrief. Conform de uitgangspunten in de kaderbrief wordt besluitvorming inzake nieuw beleid voor 2023 en volgende jaren geregeld via de begroting 2023 en is voor 2023 vooralsnog een indexatie van 3% toegepast. In de Najaarsnota 2022 wordt beoordeeld of deze voor 2023 naar verwachting toereikend zal zijn.

Met deze begroting 2023 ontstaat het volgende financiële beeld in meerjarenperspectief:

financieel totaaloverzicht	2023	2024	2025	2026
Stand na de raad van juli 2022	727	1.258	2.557	-8
Budgetten inzake nieuw beleid	-694	-656	-655	-677
autonome mutaties	355	92	-77	-198
vrijval reservering onderuitputting	550	450	650	650
Vrijval duurzaamheid	130	150	171	188
Extra middelen Jeugdzorg (25%)	0	426	393	271
Korting AU inzake besparing SD	0	-125	-625	-625
Stelpost Sociaal domein	0	125	625	625
resevering onderwijshuisvesting	0	-500	-500	0
	1.068	1.220	2.539	225

Een korte toelichting op de mutaties:

Stand na de raad van juli 2022

Het 'startpunt' voor de financiële ruimte voor de begroting 2023 en meerjarenraming 2024-2026 is de financiële ruimte na verwerking van de besluiten in de raad van 5 juli 2022.

In deze raadsvergadering zijn de Voorjaarsnota 2022 en de Kaderbrief 2023-2026 vastgesteld, waarna er –na verwerking van de raadsbesluiten in de begroting 2022 en meerjarenraming– een financiële ruimte resteert in de jaren 2023 t/m 2025 en een tekort in 2026 (-/- € 8.000).

Budgetten nieuw beleid 2023

In het eerste hoofdstukje van het Programmaplan in de begroting 2023 worden de voorstellen inzake nieuw beleid uitgebreid toegelicht.

Autonome mutaties

In het raadsvoorstel bij de begroting worden de autonome mutaties op hoofdlijnen toegelicht. Daarnaast worden deze in detail toegelicht in de verschillenanalyse per programma in het programmaplan en zijn ze in detail toegelicht in het "technisch vragen uur" van 18 oktober jl.

Vrijval reservering onderuitputting

Omdat de laatste jaren is gebleken dat geraamde kostenstijgingen bij het rijk niet altijd volledig worden gerealiseerd (onderuitputting, waardoor tijdens het jaar de algemene uitkering naar beneden wordt bijgesteld) is in de Voorjaarsnota 2022 besloten een "reservering onderuitputting" op te nemen. In mei 2022 is inzake deze onderuitputting een akkoord tussen Rijk en VNG bereikt, waarbij het Rijk de accresen 2023, 2024 en 2025 "garandeert" zodat deze reserve kan vrijvallen. Dat betekent overigens niet dat de algemene uitkering in totaal is gegarandeerd: er kunnen andere mutaties zijn (indexatie, aantallen eenheden, nieuw beleid, taakmutaties, etc.).

Vrijval duurzaamheid

In het hoofdstukje Nieuw beleid worden structurele budgetten gevraagd voor duurzaamheid. In de Kadernota 2022-2025 zijn ook budgetten met ongeveer deze omvang gevraagd. De raad heeft toen het uitgangspunt geformuleerd dat pas budgetten voor duurzaamheid worden vrijgemaakt wanneer het Rijk daarvoor ook middelen beschikbaar stelt. In de Meicirculaire 2022 is dat niet het geval voor de jaren 2023 en verder: voorgesteld wordt deze budgetten vooralsnog te schrappen.

Extra middelen Jeugdzorg

Het ministerie van VWS, zorgaanbieders, vertegenwoordigers van cliënten, professionals en de VNG stellen samen de Hervormingsagenda Jeugd 2022-2028 op, met als doel het jeugdstelsel beter beheersbaar te maken. De Hervormingsagenda Jeugd komt voort uit bestuurlijke afspraken die VNG en rijk op 2 juni 2021 over de jeugdhulp hebben gemaakt. Hierbij zijn onder andere extra middelen voor de Jeugdzorg “toegezegd”, waarvan in de begroting 2022 en meerjarenraming reeds 75% is geraamd. Deze 75% is inmiddels ook toegevoegd aan het gemeentefonds en via de Meicirculaire 2022 tot uitkering gekomen. Hoewel er nog geen harde toezeggingen zijn over de resterende 25% heeft de Provincie (toezichthouder) aangegeven te kunnen instemmen met raming van deze 25%. Voorgesteld wordt deze op te nemen in de meerjarenraming.

Korting AU inzake sociaal domein en stelpost sociaal domein

Het Rijk gaat maatregelen nemen waardoor gemeenten in staat worden gesteld kosten binnen het sociaal domein te beperken en inkomsten binnen het sociaal domein te vergroten. Door het Rijk worden de besparingen voor gemeenten op landelijk niveau berekend op 100 miljoen in 2024 en 500 miljoen vanaf 2025. Deze bedragen worden door het Rijk gekort op het gemeentefonds en voor Enkhuizen betekent dit bij benadering een lagere algemene uitkering in 2024 van 125k en een lagere algemene uitkering vanaf 2025 van 625k. Voorgesteld wordt deze bedragen in de betreffende jaren als stelpost op te nemen in het programma Samenleving, vanuit de aanname dat binnen het sociaal domein deze besparingen –zoals door het rijk berekend- worden gerealiseerd.

Reservering onderwijshuisvesting

Zoals in de kaderbrief al aangegeven zal in de 2e helft van 2022 het Integraal Huisvesting Plan Onderwijs ter besluitvorming worden voorgelegd aan de raad. Het IHP is een strategische planning voor onderwijshuisvesting waarbij nieuwbouw en/of renovatie van schoolgebouwen is afgewogen. Realisatie van dit plan zal om aanzienlijke aanvullende structurele budgetten vragen.

Gelet op de geraamde financiële ruimte in de jaren 2024 en 2025 wordt voorgesteld en klein deel van die ruimte te reserveren voor dit doel. Hiermee kunnen incidentele kosten inzake onderwijs-huisvesting tot een bedrag van € 1 miljoen worden gedekt.

Totaalbeeld

Met voorgaande onderdelen kan een sluitende begroting 2023 –ook in meerjarenperspectief- aan de Provincie worden aangeboden. Daarbij past de opmerking dat de CUP 2022-2026 nog niet in deze begroting is verwerkt (volgt via 1^e begrotingswijziging) en de structurele ruimte in “Ravijnjaar” 2026 slechts € 225.000 bedraagt.

In principe kan dan in 2023 maximaal € 225.000 aan structurele lasten worden opgenomen: als meer dan € 225.000 aan structurele lasten in de komende jaren wordt geraamd zal dat – met de huidige financiële ruimte in meerjarenperspectief– tot een structureel tekort in 2026 leiden.

De VNG is nadrukkelijk bezig om het Rijk te bewegen iets te doen aan het ravijnjaar 2026. Vooralsnog lijkt er weinig beweging bij het rijk te zijn, maar wellicht biedt de September-circulaire 2022 in dit kader soelaas.

College Uitvoerings Plan (CUP 2022-2026)

Besluitvorming inzake budgetten vanuit het CUP worden –gelijktijdig met de behandeling van de begroting 2023- aan de raad voorgelegd en als 1^e begrotingswijziging vastgesteld.

Leeswijzer

De begroting bestaat uit het programmaplan, de paragrafen en de financiële begroting.

Het programmaplan

In het programmaplan wordt voor ieder programma (samenhangend geheel van activiteiten) beschreven wat we willen bereiken, wat wordt beoogd en wat gaan we daar voor doen.

Per programma zijn verschillen tussen begroting 2023 en begroting 2022 geanalyseerd.

Onder het kopje 'Met wie hebben we samengewerkt' worden de gemeenschappelijke regelingen en deelnemingen genoemd met wie we in 2023 samenwerken.

Een nadere toelichting op de GR-en treft u aan in de paragraaf Verbonden partijen.

Het programmaplan 2023 kent een andere indeling dan die van 2022. In overleg met de auditcommissie zijn we van acht programma 's terug gegaan naar drie programma 's:

- 1 Bestuur en dienstverlening
- 2 Ruimte
- 3 samenleving

U bent hierover door middel van raadsbrief reeds eerder geïnformeerd.

De paragrafen

In afzonderlijke paragrafen worden de beleidslijnen vastgelegd met betrekking tot relevante beheersmatige aspecten, alsmede tot de lokale heffingen.

De financiële begroting

Dit onderdeel bestaat uit het overzicht van baten en lasten en de toelichting, de uiteenzetting van de financiële positie en de toelichting en het overzicht met de geraamde baten en lasten per taakveld.

De bedragen in de begroting zijn meestal weergegeven per € 1.000.

Nieuw beleid 2023-2026

In de Kaderbrief 2023 – 2026, zoals behandeld in de raadsvergadering van 5 juli 2022, zijn nieuwe beleidsvoornemens voor 2023 opgenomen, zonder dat daarvoor budgetten zijn opgenomen:

het college heeft in de Kaderbrief aangegeven dat nieuwe beleidsvoornemens en de budgetten daarvoor in de begroting 2023 aan uw raad worden voorgelegd.

In het totaaloverzicht hieronder treft u de financiële gevolgen van de nu voorgelegde nieuwe beleidsvoornemens aan, waarna in de pagina 's daarna de nieuwe beleidsvoornemens worden toegelicht.

Financieel overzicht van budgetten inzake nieuw beleid 2023:

Omschrijving	2023	2024	2025	2026
Programma 2 Ruimte: beheer openbare ruimte				
Aanleg en instandhouden bijenlinten	-6	-6	-6	-6
Uitbreiden bomenbestand in wijken en speellocaties	-15	-15	-15	-15
Kapitaallast: Aanvullen boombeplanting Schepenwijk		-4	-4	-4
Kapitaallast: Aanvullen boombeplanting Krabbersplaat			-5	-9
kapitaallast: beweegbaren hydraulische palen		-6	-6	-6
Inpeiling Havens	-38			
Programma 2 Ruimte: duurzaamheid en milieu				
Uitvoeringskosten organisatie	-23	-23	-23	-25
Realisatie Wijkuitvoeringsplannen/Inhuur projectleiding	-30	-45	-60	-75
Uitvoeringskosten Wijkuitvoeringsplannen	-33	-33	-34	-35
Realisatie Regionale Energie Strategie projecten	-25	-35	-35	-35
Uitvoeringskosten Regionale Energie Strategie	-20	-15	-20	-18
Programma 2 Ruimte: Veiligheid				
Inzet budget uit algemene uitkering voor Veiligheid/BOA 's	-32	-32	-32	-32
Programma 3 Samenleving: Sport, Cultuur en Recreatie				
Uitvoeringsagenda Erfgoedbeleid structureel	-205	-205	-205	-205
Uitvoeringsagenda Erfgoedbeleid incidenteel	-12	-57	-30	-31
Gemeentelijke collectie Enkhuizen structureel	-170	-170	-170	-170
Gemeentelijke collectie Enkhuizen incidenteel	-86			
Kapitaallast: IHP Onderwijs		pm	pm	pm
Kapitaallast: Renovatie skatepark "Kadjker Arena"		-8	-8	-8
Kapitaallast: vervangen hekwerk Hertenkamp		-3	-3	-3
totaal budgetten nieuw beleid 2023	-694	-657	-655	-676

Toelichting nieuw beleid

Programma 2 Ruimte, onderdeel Beheer Openbare ruimte

Aanleg en instandhouden bijenlint (€ 6.000 vanaf 2023, structureel)

In de raadsbrief van 2 november 2021 is -in het kader van evaluatie van het maaibeleid- ter overweging meegegeven om ter verbetering van de biodiversiteit € 6.000 structureel op te nemen in de begroting voor aanleg en in stand houding van een bijenlint op en langs de Vest.

Uitbreiding bomenbestand (€ 15.000 vanaf 2023, structureel)

Tijdens de behandeling van het “omgevingsprogramma bomen” is door diverse raadsleden de intentie uitgesproken om een kroonbedekkingsvolume van 50% bij speelvoorzieningen te realiseren en te komen tot een vergroening van de wijken. Deze uitwerking geeft een geleidelijke invulling van enkele doelstellingen uit het “omgevingsprogramma Bomen”. Daarnaast worden er hogere kosten geraamd voor een duurzame groeiplaatsinrichting.

Aanvullen boombeplanting Schepenwijk (€ 3.600 vanaf 2024, structureel).

Na de eerste uitgifte van percelen in de jaren negentig op Schepenwijk is een deel van de boombeplanting gerealiseerd. Inmiddels zijn nagenoeg alle percelen uitgegeven en kan ook de boombeplanting worden voltooid. De aanplant van bomen geeft het bedrijventerrein een duurzame uitstraling en geeft tevens invulling aan de klimaatadaptatie (CO₂-opvang, vasthouden van water en beperken hittestress) en het vergroten van de biodiversiteit. Volgens de huidige berekening worden 92 bomen aangeplant. (zie ook onderdeel Investeringen in deze paragraaf).

Herstellen boombeplanting Krabbersplaat (€ 4.500 in 2025; € 9.000 vanaf 2026, structureel).

De afgelopen jaren zijn op Krabbersplaat bomen verdwenen door ziekten en natuurlijk geweld. In verband met een mogelijke revitalisering van het bedrijventerrein is vervanging van de bomen jarenlang uitgesteld. Met de uitgesproken ambitie in het kader van klimaat-adaptatie (CO₂-opvang, vasthouden van water en beperken hittestress) en vaststelling van het “omgevingsprogramma Bomen” is verder uitstel van de vervangingen niet wenselijk. Het aanplanten van bomen geeft tevens invulling aan het verbeteren van de biodiversiteit. Gelet op de forse uitbreiding van 266 bomen willen we dit in 2 fasen in 2024 en 2025 uitvoeren. (zie ook Investeringen).

Beweegbare hydraulische palen kernwinkelgebied (€ 6.000 vanaf 2024, structureel)

Het oostelijke deel van het kernwinkelgebied kan voor motorvoertuigen worden afgesloten door hydraulische palen. Het westelijke deel bestaat nog uit uitneembare palen. In overleg met de winkeliers wordt voorgesteld het gehele kernwinkelgebied te voorzien van één systeem en het bestaande systeem uit te breiden. Tevens wordt het systeem uitgevoerd met een minder fraudegevoelig bediening. (zie ook Investeringen).

Programma 2 Ruimte, onderdeel Duurzaamheid en milieu

Programma Duurzaamheid (€ 130.000 in 2023, oplopend naar € 188.000 structureel in 2026)

Enkele programmaonderdelen worden uitgevoerd met middelen van het Rijk vanuit de Meicirculaire 2022. In 2022 is voor uitvoeringskosten van het klimaatakkoord € 177.000 toegevoegd aan de algemene uitkering 2022.

Het programma voor duurzaamheidsopgave is tot nu toe uitgevoerd met incidentele middelen. De groeiende activiteiten van het programma hebben de laatste jaren steeds meer structurele kosten met zich mee gebracht. Om deze kosten inzichtelijk te maken zijn deze nu als structurele uitgaven opgevoerd. Het betreft kosten voor organisatie van het duurzaamheidsprogramma, planvorming en uitvoering van de Regionale Energie Strategie (RES) en de Transitievisie Warmte (TVW), bewustwordingsprogramma's en uitvoering van de duurzaamheidstaken vanuit het Pact van Westfriesland. Uitvoering van bewustwordingscampagnes zoals de 'Westfriesche openhuizendag', de 'Wij Doen Wat' en de energiebesparingscampagnes voor woningen hebben een meerjarig karakter.

Het Rijk heeft aangegeven dat zij voor de uitvoering van het Klimaatakkoord de gemeenten zal voorzien van middelen. Voor de jaren 2023 en verder wordt van het Rijk verwacht dat zij een groot deel van de kosten voor de verschillende programma onderdelen beschikbaar stelt.

Naast bijdragen voor uitvoering van het klimaatakkoord in de algemene uitkering komt het Rijk ook regelmatig met specifieke uitkeringen, zoals bv. de energietoeslag voor minima. Uitvoering van deze gedelegeerde Rijkstaken vraagt steeds meer aan ambtelijke capaciteit.

In 2021 is de klimaatambitie met de bijbehorende strategie vastgesteld. De ambitie luidt: we zetten actief in op het meegroeien met klimaatverandering. Zo zijn we in 2050 evengoed beschermd als nu. De strategie om deze ambitie te realiseren is om -tot 2050- elke ingreep in de openbare ruimte 'klimaatadaptief' in te richten. Om de juiste dingen te doen wanneer 'de schop de grond ingaat' hebben we ook een uitvoeringsagenda opgesteld met procesacties. Deze procesacties staan gepland tot en met 2025 en zijn uitgewerkt in een uitvoeringsagenda. Die agenda bestaat uit gezamenlijke, regionale acties en zelfstandige, lokale acties.

Inpeilen haven (€ 37.500 incidenteel in 2023)

Er moeten peilingen gedaan worden in de haven om de diepte te controleren. Hieruit moet blijken of er gebaggerd moet worden. Indien dit het geval is zullen hiervoor te zijner tijd middelen voor worden gevraagd.

Programma 2 Ruimte: onderdeel Veiligheid

Via de Meicirculaire 2022 wordt vanaf 2022 € 32.000 structureel toegevoegd aan de algemene uitkering ten behoeve van extra capaciteit BOA 's. Voorgesteld wordt deze € 32.000 in de begroting toe te voegen aan het onderdeel Veiligheid binnen programma Ruimte en via de CUP aan te wenden voor uitbreiding van het aantal BOA 's.

Programma 3 Samenleving

Uitvoeringsagenda Erfgoedbeleid (€ 205.000 vanaf 2023, structureel; incidenteel € 130.000 over de jaren 2023 t/m 2026)

Op 1 maart 2022 is het erfgoedbeleid vastgesteld door de raad. In het najaar 2022 wordt het uitvoeringsprogramma voorgelegd aan de raad, waarbij de structurele en incidentele uitgaven nader worden toegelicht. De structurele uitgaven betreffen inzet van capaciteit op gebied van beleid, uitvoering archeologie, vergunningverlening, toezicht, handhaving en communicatie. Ook gaat het om subsidieregelingen ten behoeve van gemeentelijke monumenten. Er is incidenteel budget nodig voor het laten doen van verschillend onderzoek en het uitvoeren van projecten.

Gemeentelijke collectie (€ 170.000 vanaf 2023; structureel; incidenteel € 86.000 in 2023)

De gemeentelijke collectie Enkhuizen vraagt om de goede zorg van een conservator/collectiebeheerder. De conservator/collectiebeheerder is verantwoordelijk voor het fysieke beheer van de collectie, het digitalisering van de collectie, het beschikbaar stellen van de collectie en het laten verrichten van onderzoek naar de collectie. Naast de reguliere werkzaamheden ten aanzien van de collectie zijn er incidentele uitgaven ten behoeve van de verhuizing naar een nieuwe depotruimte en restauraties.

Renovatie skatepark 'Kadijker Arena' (€ 8.250 vanaf 2024, structureel).

Uit recente inspecties blijkt dat het skatepark niet meer voldoet aan huidige veiligheidsnormen. Er is sprake van beschadigingen waardoor deze niet meer veilig zijn. De beschadigingen worden op korte termijn hersteld. Gelet op de technische kwaliteit van skatetoestellen en de asfaltondergrond is het geheel aan grootschalige renovatie toe. Skateonderdelen moeten worden vervangen, maar ook de asfaltondergrond vertoont gebruiks- en technische beschadigingen (loslatend grind) en dient ook te worden vervangen. (zie ook Investerings).

Vervangen hekwerk Hertenkamp (€ 2.500 vanaf 2024, structureel)

In de beheerovereenkomst met het Hertenkamp is opgenomen dat het vervangen van hekwerken voor rekening van de gemeente komt. In de demarcatielijst is voor 2024 de vervanging hiervan opgenomen. Omdat momenteel op meerdere plekken reparaties noodzakelijk zijn, hebben wij gemeend de vervanging een jaar naar voren te halen. Bij de raming is er van uitgegaan dat de palen van het hekwerk herbruikbaar zijn. Mocht dit deels niet het geval te zijn dan kunnen de kosten hoger uitvallen. (zie ook Investerings).

Investerings

In de onderstaande tabel worden nieuwe investeringen en kapitaallasten daarvan weergegeven. De kapitaallasten volgen op het jaar van de investering (bedragen x € 1.000).

omschrijving	AT*					
	2023	2024	2025	2024	2025	2026
Aanvullen boombeplanting Schepenwijk	60		20	4	4	4
Aanvullen boombeplanting Krabbersplaat		75	75		5	9
Hydraulische palen kernwinkelgebied	100		20	6	6	6
Vervangen hekwerk Hertenkamp	50		25	3	3	3
Renovatie skatepark "Kadijker Arena"	75		10	8	8	8
totaal investeringen	285	75	75			
totaal kapitaallasten				21	26	30

AT* = afschrijvingstermijn

Toelichting investeringen

Aanvullen boombeplanting Schepenwijk € 60.000

De investering van € 60.000 in 2023 heeft vanaf 2024 € 3.600 aan structurele kapitaallasten tot gevolg.

Herstellen boombeplanting Krabbersplaat (2024 € 75.000; 2025 € 75.000).

De investering in 2024 ad € 75.000 heeft vanaf 2025 € 4.500 aan structurele kapitaallasten tot gevolg. De investering in 2025 ad € 75.000 heeft vanaf 2026 € 4.500 aan structurele kapitaallasten tot gevolg, waarmee de structurele lasten vanaf 2026 € 9.000 bedragen.

Beweegbare hydraulische palen kernwinkelgebied € 100.000

De investering van € 100.000 in 2023 heeft structurele kapitaallasten van € 6.000 vanaf 2024 tot gevolg.

Hertenkamp, vervangen hekwerk € 50.000

De investering in 2023 ad € 50.000 heeft vanaf 2024 een structurele kapitaallast van € 2.500 tot gevolg.

Renovatie skatepark 'Kadijker Arena' € 75.000

De investering in 2023 ad € 75.000 heeft vanaf 2024 € 8.250 aan structurele kapitaallasten tot gevolg.

Programmaplan

Bestuur en
ondersteuning

Dienstverlening

Regionale
Samenwerking

Dekkings-
middelen

Overhead

Programma Bestuur en Dienstverlening

Inleiding

Het versterken van de relatie met inwoners vormt de basis voor (betere) besluitvorming. Het is onze wens om het contact met de inwoners te versterken. Inwoners worden daarmee vaker geraadpleegd dan alleen bij de gemeenteraadsverkiezingen. Inwoners, ondernemers en organisaties denken mee en hebben een stem in plannen en besluitvorming.

Wat willen we bereiken en wat gaan we er voor doen

Hieronder geven we inzicht in de doelen die we willen halen.

Per doelstelling geven we aan wat we daarvoor gaan doen in 2023.

Bestuur en ondersteuning	
Ambitie	In Enkhuizen hebben bestuur, inwoners en bedrijven vertrouwen in elkaar en weten elkaar te vinden.
Wat willen we bereiken?	Bestuurders zijn zichtbaar en aanspreekbaar. Besluitvorming is openbaar.
Wat gaan we ervoor doen?	• We zijn zichtbaar en aanspreekbaar door: ◦ naar buiten te treden door regelmatig de wijk in te gaan (wijkschouw) en te praten met inwoners, ondernemers en organisaties; ◦ een vast wekelijks inloopspreekuur bij de wethouders te houden; ◦ aan iedere wethouder een “eigen wijk” toe te wijzen en dit op 1 juli van elk jaar te rouleren. • We maken besluitvorming altijd openbaar, tenzij er wettelijke uitzonderingsgevallen van toepassing zijn. • We implementeren de Wet Open Overheid (WOO) als opvolger van Wet Openbaarheid Bestuur (WOB). • We optimaliseren de communicatie en verslaglegging voor de inwoners en ondernemers. • We handelen bezwaren en klachten af door herinvoering van een externe bezwarencommissie.

Bestuur en ondersteuning (Inwonersparticipatie)	
Ambitie	In Enkhuizen praten inwoners mee over belangrijke besluiten.
Wat willen we bereiken?	Inwoners, ondernemers en organisaties participeren actief mee.
Wat gaan we ervoor doen?	• We laten inwoners, ondernemers en organisaties meedenken en een stem hebben in plannen en besluitvorming. • We zijn voor inwoners, ondernemers en organisaties aan

	de voorkant duidelijk hoe en tot welk niveau er sprake is en/ of kan zijn van participatie. Het Manifest Burgerparticipatie gebruiken we hierbij als leidraad. • Wij breiden inwonersparticipatie uit met bijvoorbeeld wijkbudgetten en we ontwikkelen de werkgroep inwoners-participatie door en gaan deze mogelijk intensiveren. • We betrekken jongeren bij de politiek door samen met hen een SED-jongerenpanel (15-29 jaar, conform de EU-richtlijn) op te zetten. • Wij stellen een referendum-verordening op, die we vooralsnog als pilot inzetten bij grote en ingrijpende besluiten. • We nodigen de inwoners uit om met inwonersinitiatieven te komen en nodigen hen uit om onderwerpen te agenderen voor de raadsagenda. Het Manifest Burgerparticipatie gebruiken we hierbij als leidraad.
--	--

Dienstverlening	
Ambitie	De gemeente Enkhuizen is een professionele organisatie met oog voor de behoeften en vragen van inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners.
Wat willen we bereiken?	Een goede, klantvriendelijke dienstverlening aan onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners. We gaan er vanuit dat het kan en leggen het duidelijk uit wanneer en waarom iets niet kan.
Wat gaan we ervoor doen?	• We investeren in en borgen de kwaliteit van onze dienstverlening, door: - Onze dienstverleningsvisie organisatie breed verder te ontwikkelen en hier capaciteit op in te zetten. • We meten en monitoren de kwaliteit van onze dienstverlening (KCM) en passen deze indien nodig aan • We zetten in op verdere digitalisering van onze producten en stemmen onze informatievoorziening hier op af. • We zorgen er voor dat onze website toegankelijk en actueel is • Voor klantcontact met de diverse social media kanalen leggen we in 2023 de focus op webcare.

Regionale samenwerking	
Ambitie	Regionale samenwerking draagt bij aan onze bestuurskracht.
Wat willen we bereiken?	De gemeente Enkhuizen neemt een sterke positie in de regio in.

Wat gaan we ervoor doen?	• Wij nemen onze verantwoordelijkheid en worden vertegenwoordigd in de regionale samenwerkingsverbanden. • Gezien de steeds complexere gemeentelijke taken werken we met Stede Broec en Drechterland samen om adequaat en doeltreffend te zijn • We maken strategische keuzes en brengen focus aan waarop we bestuurlijk/ambtelijk willen samenwerken en welke rol we daarin nemen • We dragen bij aan het aanpassen van de gemeenschappelijke regelingen inzake de nieuwe Wet GR, waarbij de gemeenteraad onder andere de bevoegdheid krijgt om gemeenschappelijke commissies in te stellen

Algemene dekkingsmiddelen	
Ambitie	De gemeente Enkhuizen heeft een gezonde financiële positie, waarbij gemeentelijke heffingen geen onevenredige consequenties voor inwoners en ondernemers hebben.
Wat willen we bereiken?	Een structureel en reëel evenwichtige financiële positie. Dempen van lokale lasten.
Wat gaan we ervoor doen?	• We dempen de stijging van de lokale lasten (ozb, huisvuil en riool) door deze bij voorkeur niet meer te laten stijgen dan de inflatie. • Bij financiële tegenvallers zoeken we binnen de begroting en bij voorkeur binnen hetzelfde programma/ hoofdstuk naar mogelijkheden om deze op te vangen • Bij financiële meevallers verlagen wij waar mogelijk de gemeentelijke lasten voor inwoners en ondernemers en/of houden/ brengen we de gemeentelijke reserves op niveau. • Door onderzoek te doen naar het optimaliseren van subsidies willen wij deze doelmatiger en rechtmatiger maken en toch de doelen uit het subsidieprogramma realiseren • Wij dragen er zorg voor dat de gemeentelijke financiën in control zijn, ook bij grote projecten.

Overhead	
Ambitie	De gemeente Enkhuizen is een professionele gemeente die is uitgerust om de hedendaagse vraagstukken op te kunnen pakken.
Wat willen we bereiken?	Een sterke SED organisatie.
Wat gaan we ervoor doen?	• De gemeente(raad) ontwikkelt een toekomstvisie op de SED (zowel ambtelijk als bestuurlijk) mede op basis van

	het onderzoeksrapport dat in de zomer van 2022 is verschenen. • We staan achter de doorontwikkeling van de SED organisatie en daarom zijn wij bereid daarin te investeren. • In afwachting van de lopende procedure werken we toe naar een besluit over de kostenverdeling binnen de SED organisatie. • Ondanks de verschillen van inzicht over de kostenverdeling van de organisatie werken wij aan een goede verhouding met Stede Broec en Drechterland, omdat dit belangrijk is voor Enkhuizen.
--	---

Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Onder dit hoofdstuk vallen de baten en lasten die samenhangen met:

- lokale heffingen (OZB), bestedingen niet gebonden;
- algemene uitkering;
- dividenden;
- nutsbedrijven;
- financiering
- onvoorzien

In onderstaand overzicht wordt weergegeven hoe het bedrag voor algemene dekkingsmiddelen in 2023 is opgebouwd:

Algemene dekkingsmiddelen

	Begroting 2023
Lokale heffingen	6.515
Algemene Uitkeringen	40.278
Dividenden	394
Nutsbedrijven	55
Saldo Financieringsfunctie	0
Overige baten/lasten	124
Onvoorzien	-26
Totaal Algemene dekkingsmiddelen	47.340

Toelichting algemene dekkingsmiddelen

Lokale heffingen

Lokale heffingen bestaan uit gebonden en niet gebonden heffingen.

Gebonden heffingen zijn niet vrij aanwendbaar en mogen maximaal kostendekkend worden geheven, zoals de afvalstoffenheffing en rioolheffing. Deze heffingen worden verantwoord op het programma waar ook de kosten worden gemaakt.

De niet gebonden heffingen zijn Onroerende Zaak Belasting (OZB), toeristenbelasting, forensenbelasting, vermakelijkhedenretributie en precariobelasting. Deze belastingen zijn vrij aanwendbaar. Ook de baten inzake dwanginvordering worden in deze post meegenomen.

Het bedrag aan lokale heffingen in het overzicht hierboven is de netto verantwoording van de opbrengst (baten minus lasten). Dit wijkt af van de tabel in de paragraaf lokale heffingen waar alleen de baten zijn verantwoord.

In de OZB is een indexatie van 3% opgenomen. Daarnaast is conform het raadsbesluit van 10 november 2020 in 2023 een verhoging van de opbrengst van 8% meegenomen. Ook wordt in verband met de overdracht wegens van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) naar de gemeente vanaf 2023 € 511.000 meer OZB opgelegd. Hier tegenover staat een lagere heffing van het Hoogheemraadschap aan de inwoners (raadsbesluit 28-9-2021).

Bij de gebonden heffingen is een cumulatieve indexatie van 3% per jaar toegepast, zoals opgenomen in de uitgangspunten in de Kadernota 2022-2026. Verder is in 2023 een verhoging van 10% opgenomen voor de opbrengsten toeristenbelasting, precarioheffing en forensenbelasting overeenkomstig eerder geformuleerd beleid.

Algemene uitkering

In de begroting 2023 is een bedrag van € 40.278.000 opgenomen voor de algemene uitkering. De algemene uitkering in deze begroting is gebaseerd op de Meicirculaire 2022.

Ten opzichte van de raming Algemene Uitkering 2023 in de meerjarenraming bij de begroting 2022 is sprake van een toename van de algemene uitkering met afgerond € 3,9 miljoen.

Deze toename betreft in hoofdlijnen de volgende onderdelen:

- Accres (kostenstijgingen bij het Rijk) ad ruim 2 miljoen;
- Opschorten Opschalingskorting 2023 ad 439k;
- Extra middelen Jeugdhulp (75% uit de 'hervormingsagenda') ad 1,6 miljoen;
- Onttrekkingen inzake Volkshuisvestingsfonds (-/- 165k) en woningbouwimpuls (-/- 110k).

In de raadsbrief van 24 juni jl. inzake Meicirculaire 2022 bent u hierover reeds in detail geïnformeerd.

Stelpost BTW compensatiefonds (BCF)

Het Btw-Compensatiefonds (BCF) is ingevoerd in 2003. Gemeenten kunnen (een groot deel van) hun BTW kosten declareren bij het Btw-compensatiefonds. Doel van deze maatregel is o.a. om het inbesteden (geen BTW) en uitbesteden (wel BTW) bij gemeenten budgettair gelijk te schakelen.

Het BCF wordt gevoed vanuit het gemeentefonds: wat door gemeenten wordt gedeclareerd bij het BCF wordt door het Rijk gekort in het Gemeentefonds en werkt dus door in de algemene uitkering.

Op basis van declaraties uit het verleden wordt de onttrekking uit het gemeentefonds geraamd en achteraf afgerekend. Op basis van recente afrekeningen houden we rekening met een toevoeging aan de algemene uitkering van ca. € 100.000. Beleid in Enkhuizen is dit pas bij te ramen als deze toevoeging ook werkelijk in de circulaires of specificaties wordt gerealiseerd.

Dividend

	Boekwaarde	Begrote inkomsten
163 Aandelen Stadsherstel	7.000	geen
130.650 aandelen BNG	296.000	294.000
124.198 aandelen Alliander	66.000	100.000
30 aandelen HVC - Afvalbeheer Westfriesland	1.000	nmb
810 aandelen Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord	1.000	geen

Nutsbedrijven	Begrote inkomsten	
Garantstelling HVC		55.000
Financiering	Boekwaarde	Begrote rente
<i>Van grootboek nationale schuld wordt jaarlijks rente ontvangen op uitstaande obligaties</i>		
Grootboekinschrijving 2,5%	58.000	1.455
Grootboekinschrijving 3,0%	2.000	67

Financiering

De Gemeente Enkhuizen heeft per 1 januari 2023 voor een bedrag van € 48.849.000 aan langlopende leningen aangetrokken, waarvan € 4.969.000 in het jaar wordt afgelost. De hiermee gepaard gaande rentelasten bedragen € 859.000. Dit is inclusief de rentekosten ad € 206.000 van in 2023 aan te trekken langlopende financiering voor een bedrag van € 8.800.000. Wat niet wordt gefinancierd met langlopende leningen, wordt betaald met kortlopende leningen en rekening-courant krediet. De rentelasten van deze kortlopende financieringen bedragen € 14.000. In onze gemeente hanteren wij het systeem van 'totaalfinanciering', dat wil zeggen dat niet per investering geld wordt aangetrokken, maar leningen worden afgesloten op basis van de totale financieringsbehoefte. De totale netto financieringslasten worden via het renteomslagpercentage aan de producten toegerekend op basis van de investeringen voor die producten. Overeenkomstig de aanbeveling van de commissie BBV wordt er in de begroting geen rekening gehouden met een rentevergoeding over het eigen vermogen.

Overhead

Overhead moet centraal begroot en verantwoord worden in de begroting en in de jaarstukken. Onder overhead wordt verstaan het geheel van functies gericht op de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primair proces. Enkele voorbeelden zijn: leidinggevenden primaire proces, communicatie, juridische zaken, bestuurszaken, bestuursondersteuning, facilitaire zaken, ICT, huisvesting en financiën, toezicht en controle op de eigen organisatie.

Het uitgangspunt is dat kosten zoveel mogelijk direct worden toegerekend aan de betreffende taakvelden/activiteiten. In het BBV worden baten en lasten van overhead niet onder de

afzonderlijke beleidsprogramma's geregistreerd, maar centraal onder een afzonderlijk taakveld.

In onderstaand overzicht wordt weergegeven hoe het bedrag voor overhead in 2023 is opgebouwd:

Overhead		
	<i>Lasten</i>	<i>Baten</i>
Overhead SED	5.917	
Huisvesting	344	31
ICT DeSom	835	793
Ondersteuning organisatie	140	
Communicatie	69	
Juridische Zaken	29	
Algemene kosten bedrijfsvoering	288	3
Totaal Overhead	7.621	827

Analyse verschillen Bijdrage SED Organisatie

In dit onderdeel worden de verschillen tussen bijgestelde begroting 2022 en primitieve begroting 2023 toegelicht. Daarnaast worden de verschillen tussen de bijgestelde raming 2022 en de raming 2023 per programma weergegeven. In de verschillenanalyse per programma in het programmaplan wordt daarom verwezen naar deze paragraaf.

(bedragen x € 1.000)

De raming van de bijdrage SED 2023 bedraagt	14.100
De raming in de bijgestelde begroting 2022 (incl. VJN 2022 SED) bedraagt	<u>13.602</u>
Verskil	498

Dit verschil wordt als volgt verklaard:

De raming <i>bijdrage SED 2023</i> in de meerjarenraming bij de begroting 2022 was € 258.000 hoger dan de raming <i>bijdrage SED 2022</i>	258
De financiële gevolgen van de Begroting 2023 SED voor Enkhuizen	249
De bijstelling van de bijdrage SED 2023 in de begroting 2023	<u>- 9</u>
Toename bijdrage SED 2023 ten opzicht van bijgestelde begroting 2022	498

Verschillen per programma

	BGR 2023	BGR 2022	Verskil
1 Bestuur en dienstverlening	6.070	6.342	-/- 272
2 Ruimte	4.977	4.387	590
3 Samenleving	<u>3.053</u>	<u>2.873</u>	<u>180</u>
Totaal	14.100	13.602	498

Vennootschapsbelasting

Voor het jaar 2023 wordt rekening gehouden met een nihil last.

Met een deel van de activiteiten wordt geen onderneming gedreven doordat niet wordt voldaan aan één of meerdere ondernemingscriteria.

Met de grondexploitatie wordt wel een onderneming gedreven. De VPB-last van resultaten uit de grondexploitatie wordt bij de jaarrekening berekend. Het verschuldigde bedrag zal naar verwachting nihil zijn en zal niet leiden tot een materiële last voor de gemeente.

Onvoorzien

De post onvoorzien wordt in de begroting opgenomen voor uitgaven waarmee tijdens het opmaken van de begroting (in de zomer) geen rekening kon worden gehouden. Hiervoor wordt jaarlijks een bedrag van € 26.000 opgenomen.

Indicatoren

Verplichte indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Bron	Meest recent
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	Eigen begroting	2022:
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	Eigen begroting	2022:
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	Eigen begroting	*
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten extern	Eigen begroting	*
Overhead	% van totale lasten	Eigen begroting	2022: %

* De loonsom van het personeel is ondergebracht bij een gemeenschappelijke regeling waardoor een zuivere berekening niet te maken is

Met wie werken we samen

Voor het programma Bestuur en dienstverlening werken we samen met de volgende verbonden partijen:

- SED organisatie,
- Shared Service Centrum DeSom,
- Westfries Archief,
- Ondersteuning bestuurlijke samenwerking West-Friesland (OBS),
- Alliander NV en
- NV Bank Nederlandsche gemeenten (BNG).

Deze verbonden partijen worden verder toegelicht in de paragraaf Verbonden partijen.

Wat mag het kosten

	Werkelijk 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Totaal lasten	9.276	10.431	10.271
Totaal baten	- 43.492	- 46.480	-48.824
Saldo van baten en lasten	- 34.217	- 36.049	- 38.553
Toevoeging aan reserves	1.911	0	0
Onttrekking aan reserves	-.4.027	- 1.973	-33
Resultaat	- 36.333	- 38.022	-38.586

Toelichting afwijkingen B2023 t.o.v. B2022 (>€ 20.000)	Bedrag	V/N
Lasten:		
Bijdrage SED	272	V
Kapitaallasten:	-72	N
Voorjaarsnota 2022 - Juridische bijstand	50	V
Voorjaarsnota 2022 - Verkiezingen	39	V
Voorjaarsnota 2022 - Archief	20	V
Voorjaarsnota 2022 - Reservering bijdrage SED	-152	N
VNG congres	20	V
Voorjaarsnota 2021 - Portfoliobeheerder	33	V
Overhevelingsbesluit 2021-2022 - onderzoek bestuurlijke toekomst	75	V
Overhevelingsbesluit 2021-2022 - juridische bijstand	20	V
Verzekeringspremies	26	V
Bijdrage De Som	-40	N
Overige verschillen	-131	N
Totaal lasten:	160	V
Baten:		
OZB verhoging overdracht wegen	511	V
OZB ombuiging 8% (raadsbesluit 10-11-2020 vaststelling begroting 2021)	385	V
OZB inflatie 3%	156	V
OZB overig, waaronder areaaluitbreiding	75	V
Algemene uitkering	1.076	V
Doorberekening 95% SSC Desom aan SED	38	V

Overige verschillen	103 V
Totaal baten	2.344 V
Totaal verschil	2.504 V

Toelichting Lasten:

Voorjaarsnota 2022 - Juridische bijstand (€ 50.000 voordeel)

In 2022 is een incidenteel budget beschikbaar gesteld t.b.v. onderzoek naar de verdeelsleutel SED-organisatie.

Voorjaarsnota 2022 - Verkiezingen (€ 39.000 voordeel)

Het bedrag dat in de decembercirculaire 2021 is uitgekeerd voor extra kosten verkiezingen in 2022 is incidenteel toegevoegd aan het budget voor verkiezingen in 2022.

Voorjaarsnota 2022 - Archief (€ 20.000 voordeel)

Conform het Collegebesluit is het in 2021 niet uitgegeven budget in 2021 opgevoerd in 2022.

Voorjaarsnota 2022 - Reservering bijdrage SED (nadeel € 152.000)

Vooruitlopend op besluitvorming inzake bijstelling van de SED Meerjarenraming zijn middelen gereserveerd die een stijging van de loonbudgetten in de SED Begrotingen van 2% naar 3,6% dekken.

VNG congres (€ 20.000 voordeel)

In 2022 heeft het VNG congres plaatsgevonden in onze Regio waardoor er in 2022 een incidenteel budget is opgenomen.

Voorjaarsnota 2021 - Portfoliobeheerder (€ 33.000 voordeel)

In 2022 is een portfoliobeheerder ingehuurd voor de tijdelijke ondersteuning van de wethouders na het vertrek van de derde wethouder.

Overhevelingsbesluit 2021-2022 - onderzoek bestuurlijke toekomst (€ 75.000 voordeel)

Er is incidenteel budget overgeheveld naar 2022 voor het onderzoek naar de bestuurlijke toekomst. De opdracht voor dit onderzoek is eind 2021 verstrekt en oplevering van de resultaten is gepland in de zomer 2022. De nieuwe raad zal een besluit nemen inzake de resultaten van het onderzoek.

Overhevelingsbesluit 2021-2022 - juridische bijstand (voordeel € 20.000)

Vanwege een langere doorlooptijd van gerechtelijke procedures is het niet bestede budget in 2021 overgeheveld naar 2022 zodat het inschakelen van externe juridische expertise voor de gerechtelijke procedures kan worden bekostigd.

Verzekeringspremies (€ 26.000 voordeel)

De verzekeringspremies zijn realistisch begroot wat een voordeel oplevert van 26k.

Bijdrage De Som (€ 40.000 nadeel)

De gemeentelijke begroting is aangepast aan de begroting van De Som waardoor de bijdrage aan de GR nu goed geraamd is.

Toelichting Baten

Algemene uitkering gemeentefonds (€ 1.076.000 voordeel)

Ten opzichte van 2022 is er sprake van een toename van het accres dat leidt tot een hogere algemene uitkering. Daarnaast heeft het Rijk besloten het accres te bevriezen waardoor de eerder geraamde afslag voor onderuitputting is komen te vervallen.

Doorberekening 95% De Som aan SED (€ 38.000 voordeel)

Door de bijstelling van de bijdrage GR De Som in de gemeentelijke begroting wordt ook de doorbelasting aan de SED-organisatie bijgeraamd.

Veiligheid

Beheer openbare ruimte

Economie

Duurzaamheid en milieu

Ruimtelijke ontwikkeling

Programma Ruimte

Inleiding

Wonen en bouwen

We willen een gezonde evenwichtige woningmarkt met passende woningen, voor nu en later. Het college geeft in 2023 uitvoering aan onder meer de volgende zaken op het vlak van bouwen en wonen, zowel op regionaal niveau als op lokaal niveau:

- Wij treffen voorbereidingen voor de ontwikkeling van diverse woningbouwprojecten zoals Gommerwijk West-West, Westeinde-Zuid en Hoogstraat-Zilverstraat en verkennen wij de mogelijkheden om versneld flexwoningen te realiseren voor verschillende doelgroepen;
- wij werken in 2023 in regionaal verband onder meer aan een woonbehoefteonderzoek voor de regio;
- wij starten samen met de stakeholders in 2023 met het actualiseren van de woonvisie;
- wij geven in 2023 verder uitvoering aan het implementeren van de Omgevingswet

Veiligheid

Een leefbaar en veilig Enkhuizen is voor iedereen prettig om te wonen. Om dit te borgen en waar nodig te verbeteren geeft het college in 2023 uitvoering aan onder meer de volgende zaken op het vlak van veiligheid.

- Wij breiden de inzetbare uren van de Boa's uit en zal een professionalisering van het vakmanschap plaats vinden.
- Wij geven uitwerking aan de aanpak alcohol-, drugsgebruik, gokverslaving en criminaliteit.
- Wij onderzoeken in 2023 de mogelijkheden voor de horeca in Enkhuizen.
- Wij creëren meer bewustwording over cybercriminaliteit bij inwoners en ondernemers.
- Wij versterken de weerbaarheid tegen ondermijning.
- Wij bevorderen veilige havens en het streven naar het voorkomen van maritieme ondermijning.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen

Hieronder geven we inzicht in de doelen die we willen halen.

Per doelstelling geven we aan wat we daarvoor gaan doen in 2023.

Veiligheid	
Ambitie	Een leefbaar en veilig Enkhuizen is voor iedereen prettig om te wonen.
Wat willen we bereiken?	Behouden van leefbare buurten, het verbeteren van veiligheid en het beperken van overlast.
Wat gaan we ervoor doen?	• We stellen een nieuw Integraal veiligheidsplan op en voeren dit uit • Handhaving op land en water professionaliseren en zichtbaarder maken middels uitbreiding van de lokale handhaving in de wijken

Zorg- en Veiligheid	
Ambitie	Een leefbaar en veilig Enkhuizen is voor iedereen prettig om te wonen.
Wat willen we bereiken?	We geven uitwerking aan de aanpak alcohol-, drugsgebruik, gokverslaving en criminaliteit onder de jeugd. Maar ook betere aanpak op verslaving bij volwassenen.
Wat gaan we ervoor doen?	• We zetten de buurtbemiddeling voort • Waar nodig flexibele inzet van cameratoezicht • We hebben extra aandacht voor wapenbezit, middelgebruik en drugsoverlast. • We intensiveren onze aanpak op overmatige alcohol- en drugsgebruik en hebben aandacht voor verslavingsproblematieken.

Horeca- en Evenementen	
Ambitie	Het creëren van een gastvrij Enkhuizen.
Wat willen we bereiken?	• Verruiming van de reguliere terrassen. • Mogelijkheid creëren voor winterterrassen • Optimaliseren samenwerking met horeca en Stichting Marketing Enkhuizen
Wat gaan we ervoor doen?	Wij stellen een horecavisie op.

Crisisbeheersing en cybercrime	
Ambitie	De gemeente is digitaal weerbaarder.
Wat willen we bereiken?	Bewustwording creëren over cybercriminaliteit bij inwoners en ondernemers.
Wat gaan we ervoor doen?	• Wij geven voorlichting over cybercriminaliteit aan jongeren en senioren. • Wij bereiden ons voor op cybercrises en online aangejaagde ordeverstoring

Ondermijning	
Ambitie	Het bestuur, de SED organisatie en de maatschappij is weerbaarder tegen ondermijning.
Wat willen we bereiken?	Weerbaarheid tegen ondermijning versterken.
Wat gaan we ervoor doen?	• Wij creëren interne en externe bewustwording over ondermijning (o.a. via het digitaal nachtregister), versterken de informatiepositie en geven structureel opvolging aan signalen. • Wij combineren preventie en repressie door bv. voortzetting en/of inzet van het KVO/Parkmanagement en interne controles

	• Wij ondersteunen initiatieven die ondermijning tegengaan. • Wij voorkomen, bestrijden en beschermen slachtoffers van mensenhandel en uitbuiting middels opstellen van beleid en versterken van de informatiepositie. • Wij blijven oneigenlijk gebruik van woningen handhaven en voeren controles voor humane en veilige arbeidshuisvesting uit. • Wij prioriteren handhavingszaken Bouw en Woningtoezicht en voldoen aan de WKB • Wij onderzoeken mogelijkheden van de bestuurlijke boete op een aantal beleidsterreinen
--	---

Openbare ruimte	
Ambitie	Enkhuizen is leefbaar en groen
Wat willen we bereiken?	Verbeteren van het groenonderhoud.
Wat gaan we ervoor doen?	• We geven uitvoering aan het meerjarenonderhoudsplan met extra aandacht voor diversiteit en het verbeteren van het groenonderhoud • We actualiseren de waardevolle bomenlijst en we voeren een inventarisatie uit met ruimte voor inwonersparticipatie

Openbare ruimte	
Ambitie	Inwoners en ondernemers praten mee over hun omgeving
Wat willen we bereiken?	Buurtbewoners en ondernemers ruimte bieden om te participeren in ontwikkelingen in hun wijk/bedrijventerrein
Wat gaan we ervoor doen?	• We geven schouwbezoeken aan de verschillende buurten en wijken • Wij stellen gezamenlijk integrale buurtvisies op

Openbare ruimte	
Ambitie	In Enkhuizen sluit de parkeer- en verkeerssituatie aan op de behoefte van inwoners, ondernemers en bezoeker
Wat willen we bereiken?	Verbeteren van de parkeer- en verkeerssituatie om zodoende meer ruimte te bieden voor betere leefbaarheid en het historisch karakter van de stad
Wat gaan we ervoor doen?	• We ontwikkelen een integraal verkeersplan • We verkennen de toegang en ontsluiting REZ • We verbeteren de routes en verbindingen van (buurt) bussen

	• In overleg met en in afstemming met ondernemers onderzoeken we de kansen en mogelijkheden voor parkeervoorzieningen
--	---

Economie	
Ambitie	Enkhuizen is een stad waar economie en ruim baan wordt geboden.
Wat willen we bereiken?	Bieden van aantrekkelijk klimaat voor ondernemers
Wat gaan we ervoor doen?	• We geven uitvoering aan een ondernemerspeiling per twee jaar. • We faciliteren startende ondernemers via het Startersloket. • We stellen een jaarlijks accountplan op. • We zetten in op Keurmerk Veilig Ondernemen en/of Parkmanagement op de bedrijventerreinen. • We organiseren huisvesting buitenlandse seizoensarbeiders in afstemming met de regio. • We stellen een ontwikkelkader voor toekomstbestendige bedrijventerreinen op, te beginnen met Schepenwijk (invulling en onderhoud openbare ruimte, verkeer, parkeren, etc.) op.

Economie	
Ambitie	Enkhuizen is een stad waar economie en ruim baan wordt geboden.
Wat willen we bereiken?	Partijen weten elkaar te vinden in de onderlinge samenwerking en trekken waar mogelijk gelijk op.
Wat gaan we ervoor doen?	• We voeren in SED-verband locatieonderzoek uit voor uitbreiding/nieuwvestiging van bedrijven. • We nemen deel aan Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord. • We dragen bij aan de Regionaal Economische Agenda (REA). • We participeren in de regionale Kustvisie IJsselmeerkust 'Aan 't meer 2030'.

Economie	
Ambitie	Enkhuizen is een toeristvriendelijke en gastvrije stad.
Wat willen we bereiken?	De stad wordt nog aantrekkelijker gemaakt
Wat gaan we ervoor doen?	• We zorgen er voor dat het Enkhuizer Zand zo snel mogelijk gereed is • We stellen een plan op voor het verbeteren van de (toeristische) bewegwijzering en wandelroutes • We herijken het Evenementenbeleid

	• We besteden evenementen coördinatie uit aan Stichting Marketing Enkhuizen.
--	--

Economie	
Ambitie	Enkhuizen is een toeristvriendelijke en gastvrije stad.
Wat willen we bereiken?	Versterken van het toeristisch product
Wat gaan we ervoor doen?	• We stellen een visie op voor toerisme • We versterken het “merk Enkhuizen” door bij te dragen aan de Stichting Marketing Enkhuizen • We nemen deel aan de marketingorganisatie Holland boven Amsterdam (HbA)

Economie	
Ambitie	Enkhuizen is een toeristvriendelijke en gastvrije stad.
Wat willen we bereiken?	Toekomstbestendig kernwinkelgebied ontwikkelen.
Wat gaan we ervoor doen?	• We stellen een visie op met analyse van toekomstige ontwikkelingen voor kernwinkelgebied • We sluiten het westelijk deel van het kernwinkelgebied af met hydraulische palen

Economie	
Ambitie	Enkhuizen is een toeristvriendelijke en gastvrije stad.
Wat willen we bereiken?	De horeca krijgt meer ruimte
Wat gaan we ervoor doen?	• We optimaliseren samenwerking met de horeca en de Stichting Marketing Enkhuizen • We optimaliseren de samenwerking en communicatie met de horeca • We herijken het terrassenbeleid

Economie	
Ambitie	Enkhuizen is een toeristvriendelijke en gastvrije stad.
Wat willen we bereiken?	Havens aantrekkelijk houden
Wat gaan we ervoor doen?	• We onderzoeken mogelijkheden nautische sector in samenhang met ruimtelijke invulling en herstructurering Krabbersplaat in samenwerking met de ondernemers. • We zorgen voor voldoende aantrekkelijke moderne ligplaatsen. • We creëren voldoende ruimte voor chartervaart, beroepsvaart, pleziervaart zowel op het IJsselmeer/Markermeer als in de Havens. • We nemen deel aan Amsterdam Cruiseport.

Duurzaamheid en milieu	
Ambitie	Enkhuizen kent een duurzame klimaatbestendige bebouwde omgeving.
Wat willen we bereiken?	CO2 reduceren door verduurzamen bebouwde omgeving (mitigatie).
Wat gaan we ervoor doen?	• We stimuleren energiebesparing bij kwetsbare huishoudens. • We stellen beleid op inzake plaatsing zonnepanelen. • We vergroten het aandeel opwek duurzame energie. • We zetten in op Nul op de meter/beter en klimaatbestendig. • We ontplooiën initiatieven verduurzaming. • We stimuleren Duurzame warmte bebouwde omgeving: Wijkuitvoeringsplannen opstellen vanuit de kennis en evaluatie van de SED Pilot 'Buurtwarmte Enkhuizen'. • We richten een klimaatfonds op voor duurzame leningen. • We onderzoeken mogelijkheden ondersteunende financiële middelen voor inwoners. • We verbeteren biodiversiteit en vergroening van de buitenruimte. • We stimuleren efficiënt gebruik van materialen en deeleconomie.

Duurzaamheid en milieu	
Ambitie	Enkhuizen kent een duurzame klimaatbestendige bebouwde omgeving.
Wat willen we bereiken?	Verduurzamen eigen organisatie.
Wat gaan we ervoor doen?	• We stellen een routekaart verduurzaming eigen vastgoed op • We verduurzamen het gemeentelijke beheer (alle eigendommen en processen) • We organiseren voldoende kennis en capaciteit, waarbij we tevens de samenwerking in de regio verbeteren • We verduurzamen onze eigen bedrijfsvoering (inkoop, mobiliteit, facilitair, etc.)

Duurzaamheid en milieu	
Ambitie	Enkhuizen kent een duurzame klimaatbestendige bebouwde omgeving.
Wat willen we bereiken?	Verduurzamen bedrijventerreinen.

Wat gaan we ervoor doen?	• We geven uitvoering aan energiescans voor bedrijven in samenwerking met het Duurzaam Ondernemersloket Westfriesland • We stellen een verduurzamingsprogramma op.
--------------------------	---

Duurzaamheid en milieu	
Ambitie	Enkhuizen groeit actief mee met klimaatverandering om in 2025 hetzelfde beschermingsniveau als nu te hebben
Wat willen we bereiken?	klimaatbestendig en water robuust te zijn ingericht ten aanzien van de thema's wateroverlast, hittestress, droogte en gevolgen van overstromingen (adaptatie)
Wat gaan we ervoor doen?	• We spelen met voorzieningen in op wateroverlast en geven uitvoering aan het "Uitvoeringsprogramma Westfriesland klimaatbestendig" • We stellen een kansenkaart openbare ruimte op • We werken een aanpak participatie in projecten uit (als onderdeel van de gezamenlijke buurtvisie) • We agenderen aanpak hitte scholen klimaatadaptief (als onderdeel van Huisvestingsplan scholen) • We agenderen aanpak hitte verpleeghuizen klimaatadaptief • We leveren een bijdrage aan regionale projecten uit de vastgestelde uitvoeringsagenda

Duurzaamheid en milieu	
Ambitie	Enkhuizen beschikt over een adequate afvalinzameling en -verwerking
Wat willen we bereiken?	Goede afweging tussen dienstverlening, kosten en milieuresultaat.
Wat gaan we ervoor doen?	• We geven uitvoering aan het afvalbeleidsplan • We evalueren de DVO met HVC • We optimaliseren de afvalinzameling • We verkennen –met de Westfrieze gemeenten- de toekomstige vorm voor afvalinzameling

Indicatoren

Verplichte indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Bron	Meest recent
Verwijzingen Halt	Aantal per 1.000 jongeren	Bureau Halt	2021: 7
Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	2021: 0,7
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	2021: 3,2
Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	2021: 1,1
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	2021: 5,5
Functiemenging	%	LISA	2021: 38,2
Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners van 15 tm 64 jaar	LISA	2021: 115,7
Omvang huishoudelijk restafval	kg per inwoner	CBS	2020: 140
Hernieuwbare elektriciteit	%	RWS	2020: 12,5
Gemiddelde WOZ waarde	x € 1.000	CBS	2021: 265
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	Basisregistratie adressen en gebouwen	2021: 8,4
Demografische druk	%	CBS	2022: 80,1
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	In euro's	COELO	2021: 707
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In euro's	COELO	2021: 832

Met wie werken we samen ?

Voor het programma Ruimte werken we samen met de volgende verbonden partijen:

- Omgevingsdienst Noord-Holland Noord
- Veiligheidsregio Noord-Holland Noord.
- Archeologie West-Friesland
- WerkSaam Westfriesland.
- Recreatieschap Westfriesland en
- Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord.
- Afvalbeheer Westfriesland (ABWF)

Deze verbonden partijen worden verder toegelicht in de paragraaf verbonden partijen.

Wat mag het kosten

	Werkelijk 2020	Begroting 2022	Begroting 2023
Totaal lasten	17.915	17.915	18.024
Totaal baten	- 7.669	- 7.740	- 8.042
Saldo van baten en lasten	9.585	10.175	9.982
Toevoeging aan reserves	632	752	843
Onttrekking aan reserves	- 2.379	- 782	- 865
Resultaat	7.838	10.138	9.960

Toelichting op afwijkingen (baten en lasten)

Toelichting afwijkingen B2023 t.o.v. B2022 (>€ 20.000)	Bedrag	V/N
Lasten:		
Bijdrage SED	-590	N
Kapitaallasten	-200	N
Incidentele budgetten	1.590	V
Budgetten Voorjaarsnota 2022	-540	N
Bijdrage Veiligheidsregio	-39	N
Inzet BOA's	-36	N
Bouwgrondexploitaties	50	V
Afvalinzameling	-39	N
Riolering	-154	N
Baggeren	-38	N
Openbaar groen	-21	N
Overige verschillen	9	V
Totaal lasten:	-8	N
Baten:		
Leges haven	83	V
Bouwgrondexploitaties	-122	N

Riolering	111 V
Afvalinzameling	145 V
Subsidies klimaat en duurzaamheid	40 V
Overige verschillen	46 V
Totaal baten	303 V
Totaal verschil	295 V

Lasten

Incidentele budgetten (€1.554.000 euro voordeel)

De volgende incidentele budgetten zijn opgenomen in overhevelingsbesluit (OVH), voorjaarsnota (VJN), najaarsnota (NJN) of een los voorstel:

- Vergunningsbestand ondermijningsproof (OVH)	€ 30.000
- Verbeteren vergunningenbestand (OVH)	€ 30.000
- Bedrijfsterreinen herstructurering (OVH)	€ 30.000
- Grote woningsaanpassing (OVH)	€ 100.000
- Transitievisie warmte (OVH)	€ 102.000
- Uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie (OVH)	€ 305.000
- VTH beleid (OVH)	€ 35.000
- Veiligheidsregio (NJN)	€ 90.000
- Implementatiekosten overdracht wegen (VJN)	€ 28.000 (nadeel)
- Programma Omgevingswet (VJN)	€ 325.000
- Omgevingsvisie (VJN)	€ 180.000
- Afkoopsom nog uit te voeren baggeronderhoud	€ 27.000
- Bijdrage voor grondverwerving baggerdepot	€ 174.000
- Implementatie afvalbeleidsplan	€ 85.000
- Initiatief voorstel realisatie tijdelijke woningen	€ 75.000
- Advieskosten Omgevingswet Uitvoeringsprogramma	€ 305.000

Budgetten Voorjaarsnota 2022 (€540.000 nadeel)

In de voorjaarsnota 2022 zijn de volgende budgetten vrijgemaakt:

- Coördinator ondergrondse infrastructuur
- Overdracht wegen
- Gemeentebreed omgevingsplan
- Actualisatie woonvisie

Bijdrage Veiligheidsregio (€ 39.000 nadeel)

Op basis van de begroting 2023 Veiligheidsregio.

Inzet BOA's (€ 36.000 nadeel)

BOA's verrichten belangrijk werk en hebben de afgelopen jaren een steeds groter takenpakket gekregen. Middels de uitbreiding van de uren van de BOA's en professionalisering van hun

middelen, zullen de extra middelen uit de meicirculaire 2022 gebruikt worden om de lokale veiligheid en handhaving te versterken.

Bouwgrondexploitaties (€50.000 voordeel)

De ramingen van de GREX Recreatieoord staan ten onrechte nog opgenomen in de begroting.

Afvalinzameling (€39.000 nadeel)

Door indexering (CPI) van de DVO met HVC en de verwachte hogere verwerkingskosten voor 2023 stijgen de uitgaven.

Riolering (€154.000 nadeel)

Betreft voornamelijk het toevoegen van het saldo van de exploitatie van de riolering aan de voorziening.

Baggeren (€38.000 nadeel)

Er moeten inpeilingen gedaan worden in de haven om de diepte te controleren in verband met de baggerplanning. € 25.000 voor baggeren havens en €12.500 voor recreatievoorzieningen aanleggen (waterplan).

Openbaar groen (€21.000 nadeel)

Aanleg en instandhouden van het bijenlint en het uitbreiden van het bomenbestandstand in wijken en op speellocaties.

Baten

Leges haven (€83.000 voordeel)

Bij de ombuigingen is besloten in 2023 (net als in 2022) de havengelden bovenop de reguliere indexatie van 3% met 10% te verhogen.

Bouwgrondexploitaties (€122.000 nadeel)

De ramingen van de GREX Recreatieoord staan ten onrechte nog opgenomen in de begroting.

Riolering (€111.000 voordeel)

Het product riolering is 100% kostendekkend. Door de stijgende kosten neemt de opbrengst ook toe.

Afvalinzameling (€145.000 voordeel)

Het product Afvalinzameling is 100% kostendekkend. Door de stijgende kosten neemt de opbrengst ook toe.

Subsidies klimaat en duurzaamheid (€40.000 voordeel)

Voor klimaat en duurzaamheid kunnen we subsidie aanvragen bij de Provincie en het Rijk. We verwachten dat dit jaarlijks zo'n € 40.000 oplevert.

Onderwijs

Sport, cultuur
en recreatie

Sociaal domein

Volksgezond-
heid

Programma Samenleving

Inleiding

We vinden het belangrijk dat onze inwoners zich thuis voelen in onze gemeente en dat er genoeg voorzieningen zijn voor samen leven en ontmoeting. Ontmoeting gericht op verbinding, vrije tijdsbesteding en beweging (gezondheid). We willen de sociale cohesie in onze wijken stimuleren zodat inwoners voor elkaar klaar kunnen staan. We ondersteunen inwoners om zo zelfredzaam mogelijk te zijn. Als dat niet meer lukt, helpen we met passende ondersteuning.

Wat willen we bereiken en wat gaan we er voor doen

Hieronder geven we inzicht in de doelen die we willen halen.

Per doelstelling geven we aan wat we daarvoor gaan doen in 2023.

Onderwijs	
Ambitie	Enkhuizen beschikt over goed(e) onderwijs(voorzieningen)
Wat willen we bereiken?	- De onderwijshuisvesting is op orde - Onderwijsachterstanden worden ingehaald
Wat gaan we ervoor doen?	- We stellen een Huisvestingsplan Onderwijs op, waarbij nieuwbouw wordt geprioriteerd boven verbouw en er wordt gestart met het opbouwen van een bestemmingsreserve. - We stimuleren efficiënt ruimtegebruik van lokalen - We geven uitvoering aan de plannen met betrekking tot de besteding van lokale NPO-middelen om achterstanden in te halen

Sport, Cultuur en Recreatie	
Ambitie	Enkhuizen is een sportieve en cultuurrijke gemeente.
Wat willen we bereiken?	- Iedereen heeft toegang tot sport en cultuur voorzieningen, met extra aandacht voor de jeugd - Maximale ondersteuning voor verenigingen, vrijwilligers en mantelzorgers
Wat gaan we ervoor doen?	- We werken aan een gefaseerde verbetering van sportaccommodaties en faciliteiten - We verbeteren de toegankelijkheid voor o.a. minima en nemen dit mee in de stadspas - We oriënteren ons op de aanpak onderwijs, sport en cultuur (preventie, naar IJslands model)

Sociaal Domein	
Ambitie	Iedereen doet mee naar vermogen. De voorzieningen in Enkhuizen zijn voor iedereen die het nodig heeft toegankelijk
Wat willen we bereiken?	Meer doen en bereiken met gelijkblijvend budget.
Wat gaan we ervoor doen?	• We voeren onderzoek uit naar preventie en voorliggende voorzieningen en eventueel missend aanbod in Enkhuizen • We houden de processen Schuldhulpverlening en Minima tegen het licht en maken deze waar mogelijk klantvriendelijker. Daarnaast passen we het beleid op humane wijze toe en communiceren we helder • We onderzoeken de mogelijkheid voor één gemeentelijke stichting voor Wmo, welzijn, e.d. • We voeren een stadspas in en proberen zoveel mogelijk inwoners van de betreffende doelgroep te bereiken door goede en laagdrempelige pro-actieve communicatie. • We besteden Wmo en Jeugd opnieuw aan • We voeren een pilot uit voor de voorliggende dagbesteding • We plaatsen vraagstukken omtrent lokale spreiding dak- en thuislozen, spoedzoekers en statushouders op de bestuurlijke- en ambtelijke agenda 's.

Volksgezondheid	
Ambitie	Enkhuizen is een gezonde gemeente
Wat willen we bereiken?	Verbeteren van de gezondheid van de inwoners
Wat gaan we ervoor doen?	Wij verwerken de input uit de projecten "Jongeren op gezond gewicht" en de aanbevelingen uit "Sport Beweegt" in structureel beleid

Indicatoren

Verplichte indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Bron	Meest recent
Banen	Aantal per 1.000 inwoners 15-74 jaar	LISA	2021: 351,8
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	CBS	2020: 1
Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	CBS	2020: 4
Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	CBS	2020: 68,1
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	DUO	2021: 2,1
Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	CBS	2020: 2
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	CBS	2021: 206,3
Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	CBS	2020: 327,80
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren t/m 18 jaar	CBS	2020: 13
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren t/m 18 jaar	CBS	2020: 1,2
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	CBS	2019: 0,3
Clënten met een maatwerkarrangement Wmo	Aantal per 10.000 inwoners	GMSD	2021: 680
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO	2021: 0
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO	2021: 15
Niet-sporters	% inwoners dat niet wekelijks gesport (vanaf 12 jaar)	RIVM, CBS	2020: 49,1

Met wie werken we samen ?

Voor het programma Samenleving werken we samen met de volgende verbonden partijen:

- WerkSaam Westfriesland
- Gemeentelijke Gezondheidsdienst Hollands Noorden (GGD)

Deze verbonden partijen worden verder toegelicht in de paragraaf verbonden partijen.

Wat mag het kosten

	Werkelijk 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Totaal lasten	34.131	35.115	33.972
Totaal baten	- 8.134	- 6.942	- 6.374
Saldo van baten en lasten	25.997	28.173	27.598
Toevoeging aan reserves	570	13	13
Onttrekking aan reserves	- 253	- 304	- 55
Resultaat	26.314	27.882	27.556

Toelichting op afwijkingen (baten en lasten)

Toelichting afwijkingen B2023 t.o.v. B2022 (>€ 20.000)	Bedrag	V/N
Lasten:		
Bijdrage SED	-180	N
Kapitaallasten	-84	N
Tijdelijke huisvesting VSO leerlingen	20	V
NPO middelen	75	V
Overheveling corona noodfonds	162	V
Incidentele besparing peuterspeelzaalwerk	-180	N
SPUK Sportakkoord 2022	10	V
Subsidie zwembad Enkhuizerzand	-90	N
Taakstelling zwembad Enkhuizerzand	41	V
Bijdrage aan Hertenkamp	147	V
Erfgoedbeleid	38	V
SPUK inburgering	121	V
Energietoeslag	976	V
Kosten BUIG	364	V
Aanpak wachttijden specialistische hulp	50	V
Ondersteuning bewoners begoniastraat	50	V
Hogere kosten WMO clientgebonden	-212	N
Verzekeringen	-38	N
Gemeentelijke collectie	-256	N
Uitvoeringsagenda Erfgoedbeleid	-217	N
Bijdrage Veilig thuis	-33	N

Bijdrage GGD.	-49 N
GOH niet tlv reserve: 2022 asbestsanering De Drecht	250 V
GOH niet tlv reserve: 2022 vervanging CV-LB De Drecht	50 V
GOH niet tlv reserve: 2022 vervangen sanitair stadhuis	30 V
Overige verschillen	98 V
Totaal lasten:	1.143 V
Baten:	
Ontvangen NPO middelen	-75 N
Hogere baten voor eigen bijdrage WMO	62 V
Ontvangen SPUK Sportakkoord	-10 N
Ontvangen Spuk Inburgering in 2022	-121 N
Inkomsten Buig	-440 N
Overige verschillen	16 V
Totaal baten	-568 N
Totaal verschil	575 V

Toelichting baten en lasten

LASTEN

Bijdrage SED (€ 180.000 nadeel)

Een verklaring van het verschil is te vinden in het programma bestuur en ondersteuning onder het kopje overhead.

Kapitaallasten (€ 84.000 nadeel)

Hogere kapitaallasten in verband met investeringen sport en onderwijs.

Incidentele budgetten (€ 257.000 voordeel):

De volgende incidentele budgetten zijn opgenomen in het overhevelingsbesluit (OVH), voorjaarsnota (VJN), najaarsnota (NJN) of een separaat voorstel:

- Tijdelijke huisvesting VSO leerlingen (OVH)
- NPO middelen (NJN)
- Noodfonds corona (OVH)

Budgetten Voorjaarsnota 2022 € 1.315.000 voordeel):

- Besparing peuterspeelzalen
- SPUK sportakkoord 2022
- Verhogen subsidie zwembad Enkhuizerzand
- Taakstelling zwembad Enkhuizerzand

- Bijdrage Hertenkamp
- Uitvoeringsagenda Erfgoedbeleid
- SPUK inburgeringskosten
- Energietoeslag 2023
- Kosten BUIG
- Aanpak wachttijden specialistische hulp
- Ondersteuning bewoners Begoniastraat
- WMO cliënt gebonden

Verzekeringen (38.000 nadeel)

Door de aanbesteding brandverzekering zijn de premies verhoogd.

Gemeentelijke collectie (€ 256.000 nadeel, waarvan € 170.000 structureel)

Conform uitvoeringsnota erfgoedbeleid.

Bijdrage veilig thuis (€ 33.000 nadeel)

Het budget voor de afdracht aan Veilig Thuis is aangepast aan wat in de begroting 2023 van de GGD is opgenomen.

Gemeenschappelijke bijdrage GGD (€ 49.000 nadeel)

Het budget voor de afdracht aan GGD is aangepast aan wat in de begroting 2023 van de GGD is opgenomen.

BATEN

Incidentele budgetten (€ 13.000 nadeel):

De volgende incidentele budgetten zijn opgenomen in overhevelingsbesluit (OVH), voorjaarsnota (VJN), najaarsnota (IJN) of een los voorstel:

- NPO middelen
- Eigen bijdrage WMO

Budgetten Voorjaarsnota 2022 € 571.000 nadeel):

- SPUK Sportakkoord
- SPUK inburgering
- Inkomsten BUIG

Paragrafen

Lokale heffingen

Inleiding

In de Gemeentewet en in enkele bijzondere wetten is geregeld welke lokale heffingen de gemeente aan de inwoners en bedrijven mag opleggen. De raad bepaalt welke van die heffingen daadwerkelijk worden geheven.

De gemeente Enkhuizen kent de volgende lokale heffingen:

- belastingen waarvan de opbrengst vrij besteedbaar is. Hiertoe behoren de onroerendezaakbelastingen (OZB), toeristenbelasting en precariobelasting.
- belastingen om kosten mee te verhalen: de heffingen en rechten. De opbrengst is niet vrij besteedbaar, maar is gerelateerd aan de betreffende gemeentelijke zorgplicht of specifieke dienstverlening. Hiertoe behoren de rioolheffing, afvalstoffenheffing, secretarieleges, leges omgevingsvergunningen, begrafenisrechten, marktgelden, havengelden, reinigingsrechten en gemakkelikhedenretributie.

De paragraaf lokale heffingen bevat op grond van artikel 10 BBV ten minste:

- de geraamde inkomsten
- het beleid ten aanzien van lokale heffingen
- een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen, waarin inzichtelijk wordt gemaakt hoe bij de berekening van tarieven van heffingen, die hoogstens kostendekkend mogen zijn, wordt bewerkstelligd dat de geraamde baten de ter zake geraamde lasten niet overschrijden, wat de beleidsuitgangspunten zijn die ten grondslag liggen aan deze berekeningen en hoe deze uitgangspunten bij de tariefstelling worden gehanteerd
- een aanduiding van de lokale lastendruk
- een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid

Geraamde inkomsten

In de onderstaande tabel staan de verwachte opbrengsten van de lokale heffingen in 2023. Het totaal aan opbrengsten van belastingen en heffingen bedraagt ruim € 14 miljoen in 2023.

Belastingen	Begroting 2022	Begroting 2023
Onroerendezaakbelastingen op woningen (eigenaren)	2.252	3.038
Onroerendezaakbelastingen op niet-woningen (eigenaren)	1.455	1.702
Onroerendezaakbelastingen op niet-woningen (gebruikers)	1.015	1.207
Roerende-zaakbelasting	2	2
Precariobelasting	56	63
Forensenbelasting	99	109
Toeristenbelasting	472	528
Totaal	5.351	6.649

Heffingen	Begroting 2022	Begroting 2023
Secretarieleges	218	223
Leges omgevingsvergunningen	462	471
Begrafenisrechten	207	214
Rioolheffing	1.802	1.968
Parkeervergunning	155	160
Afvalstoffenheffing	3.308	3.454
Staangelden markten	12	12
Haven- en liggelden	621	704
Pachtsommen kermissen	8	8
Overige heffingen	71	52
Vermakelijkhedenretributie	137	141
	7.001	7.407

Beleid ten aanzien van lokale heffingen

In deze begroting is het gematigde beleid voortgezet. In algemene zin komt het er op neer dat jaarlijks een stijgingspercentage wordt doorgevoerd ter grootte van het inflatiepercentage. Dit is in 2023 bepaald op een stijging van 3 %. Wel wordt er in de meerjarenraming rekening gehouden met de resultaten van de ombuigingen met betrekking tot de gemeentelijke belastingen. De tarieven van 2023 zijn niet in deze begroting opgenomen. Dat komt omdat de vaststelling van de begroting in november plaatsvindt en het vaststellen van de tarieven in december van dit jaar.

Een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen

Onroerendezaakbelasting (OZB)

De OZB wordt geheven van onroerende zaken, die binnen de gemeente zijn gelegen. Dit gaat om een gebruikersbelasting en eigenarenbelasting op niet-woningen (dit zijn vooral kantoor- en bedrijfspanden) en een eigenarenbelasting op woningen.

De tarieven voor de onroerendezaakbelastingen (OZB) worden berekend naar een percentage van de WOZ waarde van het onroerend goed in de gemeente. Bij het bepalen van dit tarief wordt een relatie gelegd met de waardeontwikkeling van het onroerend goed. Voor de onroerendezaakbelastingen geldt als uitgangspunt dat de opbrengsten stijgen met 8% (exclusief inflatiecorrectie). Daarnaast wordt er in 2023 rekening gehouden met een opbrengstenstijging in verband met de kosten van de overdracht wegen van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier naar de gemeente.

De waarderingsgrondslag voor de OZB-aanslagen van 2023 is de WOZ-peildatum 1-1-2022. Op basis van de prognoses van het taxatiebureau is de verwachting dat de waardeontwikkeling van woningen 20% bedraagt. Voor niet- woningen wordt uitgegaan van een marktontwikkeling van 3%. Om uit te komen op de door de raad vastgestelde opbrengstenstijging worden de tarieven per heffingseenheid aangepast.

Roerende-zaakbelasting

Deze belasting wordt geheven over de waarde van roerende woon- en bedrijfsruimten gelijk aan de belasting die wordt geheven over de waarde van onroerende woon- en bedrijfsruimten (de OZB). Daarom wordt deze belasting ook wel Roerende-zaakbelasting (RZB) genoemd. Omdat deze belasting zorgt voor een gelijke behandeling van woon- en bedrijfsruimten (ongeacht of deze roerend dan wel onroerend zijn) ligt het voor de hand dat voor deze belasting dezelfde tarifiering geldt als voor de OZB. Ook hierbij wordt het tarief vastgesteld als een percentage van de waarde.

Precariobelasting

Precario is een vergoeding voor het hebben van voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond/provinciegrond. In Enkhuizen worden alleen terrassen in de heffing betrokken. Als uitgangspunt geldt dat de opbrengsten in 2023 met 10% (exclusief inflatiecorrectie) stijgen.

Toeristenbelasting

Toeristenbelasting is bedoeld om mensen die wel gebruik maken van de gemeente maar geen inwoner zijn, mee te laten betalen aan de gemeentelijke voorzieningen. De inkomsten die gegenereerd worden uit de heffing komen ten gunste van de algemene middelen. In Enkhuizen is ervoor gekozen om (een deel van) de inkomsten te gebruiken om het voorzieningenniveau voor de toeristen te handhaven.

De belasting wordt geheven van degene die verblijf biedt. De aanbieder kan dit bij degene die overnacht in rekening brengen. De gemeente probeert op alle mogelijke wijze alle aanbieders in de gemeente te bereiken en in de toeristenbelasting te betrekken. Zo vragen wij gegevens op bij de VVV en zijn wij afnemers van het boekje Vrienden op de fiets. Ook wordt de plaatselijke krant doorgenomen, zoeken we op internet en wordt er regelmatig een rondje door de stad gefietst. Als uitgangspunt geldt dat de opbrengsten in 2023 met 10% (exclusief inflatiecorrectie) stijgen.

Leges

Leges zijn betalingen aan de gemeente waar een individueel aanwijsbare tegenprestatie van die gemeente tegenover staat. Het gaat om een bedrag dat moet worden betaald aan de gemeente voor het gebruik van hun diensten of producten. De leges worden geheven van de aanvrager van de dienst dan wel van degene ten behoeve aan wie de dienst is verleend.

De leges mogen per titel maximaal 100% kostendekkend zijn. Hieronder vindt u een overzicht met betrekking tot de kostendekkendheid van de leges. In de Kadernota 2020 is het uitgangspunt geformuleerd dat deze 100% kostendekkend zijn.

Titel 1 Algemene dienstverlening		Lasten	Baten	Dekking
hoofdstuk 1	Burgerlijke stand	41	36	87%
hoofdstuk 2	Reisdocumenten	106	92	86%
hoofdstuk 3	Rijbewijs	75	62	83%
hoofdstuk 4	Verstrekingen uit de basisregistratie personen	10	7	69%
hoofdstuk 9	Overige publiekszaken	4	3	80%
hoofdstuk 17	Kinderopvang	4	3	65%
hoofdstuk 18	AVOI	7	18	254%

hoofdstuk 19	Verkeer en Vervoer	12	2	14%
Kostendekking Titel 1		260	223	86%
Titel 2 Fysieke leefomgeving / omgevingsvergunning		Lasten	Baten	Dekking
hoofdstuk 3	Omgevingsvergunning	482	471	98%
hoofdstuk 10	Reclame	0,7	0,5	71%
Kostendekking Titel 2		483	471	98%
Titel 3 Europese dienstenrichtlijn		Lasten	Baten	Dekking
hoofdstuk 1	Horeca	30	10	35%
hoofdstuk 2	Organiseren evenementen	17	20	121%
Kostendekking Titel 3		47	31	66%
Recapitulatie Titel 1,2 en 3		Lasten	Baten	Dekking
Kostendekkendheid Titel 1		260	223	86%
Kostendekkendheid Titel 2		483	471	98%
Kostendekkendheid Titel 3		47	31	66%
Kostendekkendheid totale tarieventabel		789	725	92%

Begraafplaatsrechten

Grafrechten worden geheven voor het gebruik van de begraafplaats en voor door de gemeente verleende diensten in verband met de begraafplaats. Daarbij mogen de baten niet hoger zijn dan de kosten. Het tarief mag maximaal 100% kostendekkend zijn.

Rioolheffing

De rioolheffing wordt geheven van de gebruiker van een eigendom van waaruit afvalwater direct of indirect op de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd. De uitgangspunten voor de heffing zijn het GRP (Gemeentelijk RioleringsPlan) en volledige kostendekking.

In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen met betrekking tot de kostendekkendheid van de rioolheffing:

Bedragen * 1.000 Euro

	2023
Kosten riolering	1.302
Inkomsten riolering excl. heffingen	4
Netto kosten riolering	1.298
Toe te rekenen kosten:	
Overhead	147
BTW	252
Overige toe te rekenen kosten	272
Totale kosten	1.969
Opbrengsten heffingen	1.968
Dekking	100%

Afvalstoffenheffing

De tarieven voor de afvalstoffenheffing zijn afhankelijk van de kosten die voortkomen uit de dienstverleningsovereenkomst (DVO) met HVC en de overige activiteiten, zoals beleidsontwikkeling en inningskosten, die geheel of gedeeltelijk zijn toe te wijzen aan de zorgplicht voor de inzameling en verwerking van huishoudelijke afvalstoffen. Tevens wordt rekening gehouden met de doorwerking van het BTW-compensatiefonds. Er wordt uitgegaan van 100% kostendekkendheid.

Bedragen * 1.000 Euro

	2023
Kosten afvalinzameling	2.629
Inkomsten afvalinzameling excl. heffingen	94
Netto kosten afvalinzameling	2.535
Toe te rekenen kosten:	
Overhead	184
BTW	515
Overige toe te rekenen kosten	219
Totale kosten	3.453
Opbrengsten heffingen	3.454
Dekking	100%

Reinigingsrecht

Een bedrijf betaalt reinigingsrecht wanneer met huisvuil vergelijkbaar bedrijfsafval aan de straat wordt gezet of in (haven)containers wordt aangeboden. Vrijstelling van deze heffing wordt alleen verleend op verzoek en wanneer wordt aangetoond dat het bedrijf zelf zorgdraagt voor de afvoer van afval dan wel een overeenkomst heeft met een afvalinzamelaar.

Bedrijfsafval wordt niet opgehaald door HVC met uitzondering van het gebied in de gemeente waar het huisvuil in zakken wordt aangeboden. Wel is het bedrijfsafval beperkt tot het zogenaamde KWD (kantoor, winkel en detailhandel) afval wat in samenstelling en hoeveelheid overeenkomt met huishoudelijk afval.

Door HVC wordt bij het ophalen van het huisvuil gecontroleerd op het onjuist aanbieden van bedrijfsafval. Bij een overtreding wordt in overleg met de gemeente gehandhaafd.

Marktgelden

Voor het innemen van een standplaats om daarop zaken of voorwerpen te plaatsen, uit te stallen of te verkopen tijdens de weekmarkt, jaarmarkten, braderieën, themamarkten of andere evenementen worden onder de naam 'marktgelden' rechten geheven.

Haven- en liggelden

Onder de naam 'havengelden' worden rechten geheven voor het gebruik van de haven, door vaartuigen niet zijnde woonschepen. Onder de naam 'liggelden' worden rechten geheven voor het innemen van een ligplaats door woonschepen. Als uitgangspunt geldt dat de opbrengsten in 2023 met 10% (exclusief inflatiecorrectie) stijgen.

Vermakelijkhedenretributie

Met deze retributie wordt een bijdrage gevraagd aan organisaties die vermaak bieden voor de voorzieningen die de gemeente treft voor de bezoekers van de vermakelijkheid. De gemeente ontvangt namelijk voor toeristen geen bijdrage via de Algemene uitkering. Voor overnachtende toeristen is een toeristenbelasting ingevoerd.

Forensenbelasting

Forensenbelasting wordt geheven van degene die voor zichzelf of voor zijn gezin meer dan 90 dagen per jaar een gemeubileerde woning beschikbaar houdt zonder in de gemeente hoofdverblijf te hebben. Onder gemeubileerde woningen vallen ook zomerhuisjes, chalets en caravans. Als uitgangspunt geldt dat de opbrengsten in 2023 met 10% (exclusief inflatiecorrectie) stijgen.

Een aanduiding van de lokale lastendruk

Het Coelo (Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden) heeft de cijfers van de gemeentelijke belastingdruk voor 2022 bekendgemaakt. Tot de gemeentelijke woonlasten worden gerekend de bedragen die huishoudens betalen aan OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing. De gemiddelde woonlasten voor een meerpersoons-huishouden in Nederland bedraagt € 904.

Onderstaande tabel laat zien wat de gemiddelde bruto woonlasten van de omringende gemeenten zijn. De gemeente met de hoogste gemiddelde lastendruk staat bovenaan.

Woonlasten per huishouden

Rangorde	Gemeente	Bruto Woonlasten		Bruto Woonlasten	
		één persoonshuishouden		meer persoonshuishouden	
		2022	2021	2022	2021
1	Koggenland	€ 675	€ 608	€ 772	€ 692
2	Hoorn	€ 775	€ 623	€ 867	€ 702
3	Enkhuizen	€ 802	€ 707	€ 882	€ 832
4	Drechterland	€ 787	€ 716	€ 901	€ 801
5	Medemblik	€ 800	€ 702	€ 905	€ 810
6	Opmeer	€ 1.012	€ 874	€ 1.123	€ 977
7	Stede Broec	€ 865	€ 800	€ 994	€ 922

Bron: Atlas Coelo - atlas van de lokale lasten, bijlage 3 woonlasten per gemeente

Conclusie

Uit deze cijfers blijkt dat de gemeente voor deze regio een gemiddeld lagere lastendruk kent en net onder het Nederlands gemiddelde zit.

Kwijtschelding

Als een belastingplichtige niet of over te weinig financiële middelen beschikt om de belastingaanslag te voldoen, kan onder bepaalde voorwaarden aan deze belastingplichtige kwijtschelding worden verleend.

Systematiek kwijtscheldingsberekening

Voor beantwoording van de vraag of een belastingschuldige voor gehele of gedeeltelijke kwijtschelding in aanmerking komt, vindt een vermogens- en een inkomenstoets plaats. Met de vermogenstoets wordt bekeken of er op het moment van de aanvraag voldoende middelen (bezittingen) aanwezig zijn om de openstaande belastingschuld te betalen. Zijn deze middelen aanwezig, dan wordt geen kwijtschelding verleend. Ontbreken deze middelen of zijn deze onvoldoende, dan wordt met de inkomenstoets gekeken of er in de nabije toekomst alsnog betalingscapaciteit ontstaat waaruit de belastingschuld kan worden voldaan.

Samenwerking

De gemeente heeft voor de behandeling van kwijtscheldingsverzoeken een samenwerkingsverband gesloten met het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK). Indien iemand in aanmerking wil komen of denkt te komen voor kwijtschelding van gemeentelijke heffingen of waterschapsbelastingen, kan worden volstaan met het indienen van een kwijtscheldingsverzoek bij één van deze twee organisaties. De organisatie waar het verzoek wordt ingediend, zorgt ervoor dat het verzoek tevens bij de andere organisatie wordt behandeld.

Wat kan worden kwijtescholden?

De gecombineerde belastingaanslag (OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing) komt in aanmerking voor kwijtescholding. Hieraan verwante kosten, zoals aanmanings- en dwangbevelkosten, kunnen eveneens worden kwijtescholden. Grafrechten komen ook in aanmerking voor kwijtescholding.

Raming hoogte kwijtescholding

In 2023 wordt rekening gehouden met € 204.000 aan kwijtescholding voor OZB, afvalstoffenheffing, rioolheffing en grafrechten.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Het weerstandsvermogen is de mate waarin de gemeente in staat is om de gevolgen van risico's op te vangen zonder dat het beleid of de uitvoering daarvan in gevaar komt. Het weerstandsvermogen is afhankelijk van de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit (hoeveel middelen zijn er nodig om alle risico's op te kunnen vangen). Beide komen in deze paragraaf aan de orde.

Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit geeft aan hoeveel middelen beschikbaar zijn om eventuele risico's op te kunnen vangen. De volgende onderdelen maken deel uit van de beschikbare weerstandscapaciteit:

- de onbenutte belastingcapaciteit
- onvoorzien
- vrij aanwendbare reserves
- stille reserves

Berekening weerstandscapaciteit

Onbenutte belastingcapaciteit	€ 578
Onvoorzien	€ 26
Totaal structureel	€ 604
 Vrij aanwendbare reserves	 € 5.211
Stille reserves	€ 0
Totaal incidenteel	€ 5.211

Totale weerstandscapaciteit	€ 5.815
------------------------------------	----------------------

Onbenutte belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht in de mate waarin bij het voordoen van een financiële tegenvaller deze in het volgende begrotingsjaar kan worden opgevangen of dat er ruimte is voor nieuw beleid. Wanneer het berekende gemiddelde OZB-tarief voor de gemeente lager is dan het percentage voor toelating tot artikel 12 is er in principe sprake van een onbenutte belastingcapaciteit. In de onderstaande tabel is bij benadering de onbenutte belastingcapaciteit aangegeven. Er is voor gekozen het verschil in percentage te vermenigvuldigen met de geschatte WOZ-waarde van woningen + de WOZ-waarde van niet-woningen.

OZB-percentage van de Woz-waarde voor toelating art.12	0,1729%
Werkelijk gewogen OZB-percentage van de Woz-waarde gemeente	0,1544%
Verschil	0,0185%
Onbenutte belastingcapaciteit (in euro's)	578.000

Post onvoorzien

Jaarlijks wordt een bedrag van € 26.000 voor onvoorziene uitgaven opgenomen.

Vrij aanwendbare reserves

Alleen de algemene reserves worden gekwalificeerd als vrij aanwendbaar en worden meegenomen in de berekening van de incidentele weerstandscapaciteit. Eerder werden ook de bestemmingsreserves waarvan de raad de bestemming vrijelijk kan wijzigen meegerekend. Volgens het nieuwe toezichtkader van de provincie is dat niet meer toegestaan omdat de raad aan deze reserves een bestemming heeft gegeven. Hierdoor zijn deze reserves in de ogen van de toezichthouder niet vrij besteedbaar.

De stand van de algemene reserves per 31-12-2023 is € 5.211.000.

Stille reserves

Stille reserves hebben te maken met activa die te laag of tegen nul euro zijn gewaardeerd. De stille reserves maken alleen deel uit van de beschikbare weerstandscapaciteit als de betrokken activa op korte termijn (binnen 1 jaar) verkoopbaar zijn, verkoop van de stille reserves niet leidt tot een gat in de gemeentebegroting en verkoop de taakuitoefening van de gemeente niet aantast. De stille reserves waarderen wij praktisch gezien op € 0.

Risicomanagement

Aanleiding en achtergrond

De risico's voor de gemeente Enkhuizen zijn in kaart gebracht. Door inzicht in de risico's is de gemeente in staat om op verantwoorde wijze besluiten te nemen zodat de risico's nu en de risico's gerelateerd aan toekomstige ontwikkelingen in verhouding staan tot de vermogenspositie van de gemeente.

Niet alle risico's laten zich financieel vertalen. Er zijn diverse risico's die geen directe financiële gevolgen hebben, bijvoorbeeld imagoschade. In deze paragraaf ligt de nadruk op de financiële risico's omdat aan de hand daarvan het weerstandsvermogen wordt bepaald.

Risico's

Volgens de toelichting op artikel 11 BBV zijn de risico's die relevant zijn voor het weerstandsvermogen de risico's die niet anderszins te ondervangen zijn. Reguliere risico's, risico's die zich regelmatig voordoen en die veelal vrij goed meetbaar zijn, maken geen deel uit van de risico's in de paragraaf weerstandsvermogen. Hiervoor zijn immers verzekeringen afgesloten of voorzieningen voor gevormd.

De risico's worden tweemaal per jaar geïnventariseerd met alle verantwoordelijke afdelingshoofden, teamleiders en specialisten. In de gemeentelijke begroting van 2023 zijn 14 risico's opgenomen. De bedrijfsvoeringsrisico's zijn risico's voor de SED organisatie.

Om een risico te kunnen analyseren en beoordelen bepalen we de kans op het risico (percentage waarschijnlijkheid) en de gevolgen van het risico (impact) voor de organisatie.

De kansberekening wordt onderverdeeld in vijf niveaus. Deze kunnen als volgt worden uitgelegd:

Klasse	Kans	Percentage
1	< of 1x per 10 jaar	10%
2	1x per 5-10 jaar	30%
3	1x per 2-5 jaar	50%
4	1x per 1-2 jaar	70%
5	1x per jaar of >	90%

De klassen van impact zijn als volgt:

Klasse impact

5	=	> € 500.000
4	=	> € 100.000 < € 500.000
3	=	> € 50.000 < € 100.000
2	=	> € 25.000 < € 50.000
1	=	< € 25.000
0	=	Geen geldgevolgen

Door de kans en impact in klassen te verdelen wordt aan beide een score toebedeeld. Op basis van deze scores wordt een statistische berekening gemaakt van de benodigde weerstandscapaciteit. In de beleidsnota is bepaald dat alleen de risico's met een score van 15 of hoger (score =kans*impact) worden gepresenteerd. Risico's met een score lager dan 15 zijn onderaan in de tabel opgenomen onder 'overige risico's'.

De onderstaande tabel bevat een overzicht van de risico's die na toepassing van de beheersmaatregelen een financieel risico laten zien en waarvoor geen voorziening of reserve voor is opgenomen. Alleen risico's met een score van 15 of hoger worden apart genoemd in de tabel om focus te houden op de risico's die substantieel van aard zijn.

Onderwerp	Volledige beschrijving risico	Genomen beheersmaatregel(en)	Bedrag impact	Kans op optreden	Impact	Bedrag × kans
Aansprakelijkheid	Aansprakelijkheid openbare buitenruimte door incidenten in de buitenruimte (bijvoorbeeld loszittende tegels, loshangende takken, onjuiste bebording, slechte staat van onderhoud, etc.), waardoor een beroep wordt gedaan op het eigen risico. Daarnaast is er structureel sprake van ziekten en plagen in het openbaar groen welke niet begroot is.	Er zijn vastgestelde beheerplannen voor Wegen, Groen, Riolerings, Kunstwerken, Water, Beschoeiing en de speelvoorzieningen.	€ 100.000	4	4	€ 70.000
Onrechtmatigheid	Financieel risico, omdat de gemeenten financieel garant staan voor de GR SED.	Opnemen in de paragraaf verbonden partijen in de begroting en de jaarrekening van de gemeenten. Gedurende het jaar rapporteren door middel van kwartaalrapportages en bespreken in AB	€ 150.000	4	4	€ 105.000
Uitblijven verkoop objecten	Extra onderhoudskosten door het niet (tijdig) realiseren van de verkoop/ontwikkeling van diverse objecten. Bij het opstellen van de meerjaren onderhoudsplannen is de verkoop van diverse objecten meegenomen als besparing.	Er zijn diverse panden in ontwikkeling gezet via makelaars en gesprekken gestart met sommige zittende gebruikers/huurlers om interesse tot aankoop te inventariseren.	€ 100.000	4	4	€ 70.000
WMO	Overschrijding op de open einde regeling Wmo door een stijging van het aantal Wmo-meldingen.	Goede monitoring op de budgetten en het aantal aanvragen.	€ 188.000	4	4	€ 131.600
Jeugdzorg	Overschrijding op de open einde regeling Jeugdzorg, rekening houdend met het in control komen van jeugdzorgaanbieders.	Goede monitoring op de budgetten en het aantal aanvragen.	€ 260.000	4	4	€ 182.000
Gronden	Voor grondexploitaties worden project specifieke en algemene (conjuncturele) risico's geïdentificeerd en gekwantificeerd. De afgelopen jaren zijn er voorbereidingskosten gemaakt voor het project IKC binnenstad. In maart 2021 heeft de gemeenteraad besloten geen aanvullend krediet ter beschikking te stellen voor verdere uitvoering van dit project. Het risico bestaat dat niet alle voorbereidingskosten aan een nieuwe variant kunnen worden toegerekend. Deze kosten moeten dan te zijner tijd in één keer ten laste van het resultaat worden gebracht.	Er wordt gewerkt aan nieuwe variant die de goedkeuring van de gemeenteraad kan krijgen	€ 1.207.560	3	5	€ 603.780
IKC			€ 1.000.000	3	5	€ 500.000
Overige risico's						€ 370.500
SED risico doorbelasting						€ 540.666
Totaal benodigde weerstandscapaciteit						€ 2.573.546

De bedrijfsvoering risico's, opgenomen onder de SED organisatie, zijn financieel door de verdeelsleutel (begroting 2023) bepaald en opgenomen onder het weerstandsvermogen van de gemeente Enkhuizen voor € 540.666. Voor de SED organisatie zijn deze risico's (3) opgenomen :

- Datalekken en Cybercrime
- Bezettingsprobleem structurele formatie door krapte op de arbeidsmarkt
- Het onvoldoende beschikbaar hebben van juridische kennis op de afdelingen

De beschikbare weerstandscapaciteit is € 5.815.000 en de benodigde weerstandscapaciteit is € 2.316.191 (= 90% * € 2.573.546). Het ratio weerstandsvermogen is 2,5.

Om het weerstandsvermogen te beoordelen heeft het Nederlands Adviesbureau Risicomanagement (NAR) in samenwerking met de universiteit Twente een normtabel ontwikkeld. Ons weerstandsvermogen krijgt als waardering 'uitstekend'.

Waardering	Ratio	Betekenis
A	>2,0	Uitstekend
B	1,4 – 2,0	Ruim voldoende
C	1,0 – 1,4	Voldoende
D	0,8 – 1,0	Matig
E	0,6 – 0,8	Onvoldoende
F	<0,6	Ruim onvoldoende

Kengetallen

Om de financiële positie van de gemeente inzichtelijker te maken, schrijft het Rijk een verplichte basisset van vijf financiële kengetallen voor. Kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de begroting of de balans en kunnen helpen bij de beoordeling van de financiële positie van de gemeente.

De opgenomen kengetallen maken inzichtelijk over hoeveel financiële ruimte de gemeente beschikt om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken of opvangen. Ze geven inzicht in de financiële wend- en weerbaarheid. De kengetallen moeten daarbij in samenhang en in onderlinge verhouding beoordeeld worden.

Onderstaande tabel geeft de berekende kengetallen van Enkhuizen weer.

Begroting jaar 2023

Verloop van de kengetallen

Kengetallen:	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
netto schuldquote	72%	104%	101%	98%	97%	102%
netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	62%	95%	91%	89%	87%	92%
solvabiliteitsratio	18%	11%	12%	12%	12%	12%
structurele exploitatieruimte	-3%	2%	2%	3%	5%	0%
grondexploitatie	1%	0%	2%	2%	2%	2%
belastingcapaciteit	107%	109%	103%	103%	103%	103%

Het ministerie van BZK heeft onderstaande signaleringswaarden opgesteld.
Hierbij is A goed, B gemiddeld en C vereist aandacht.

Specificering kengetal naar categorie	Cat. C	Cat. B	Cat. A
1. Netto schuldquote:			
a. zonder correctie doorgeleende gelden	> 130 %	90 - 130 %	< 90%
b. met correctie doorgeleende gelden	> 130 %	90 - 130 %	< 90%
2. Solvabiliteitsratio	< 20%	20 - 50 %	> 50%
3. Grondexploitatie	> 35%	20 - 35 %	< 20%
4. Structurele exploitatieruimte	< 0 %	0	> 0%
5. Belastingcapaciteit	> 105 %	95 - 105 %	< 95 %

Netto schuldquote

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Het zegt het meest over de financiële vermogenspositie van de gemeente. De netto schuldquote geeft aan of een gemeente investeringsruimte heeft of juist op haar tellen moet passen. Het kengetal wordt berekend door het totaal van de geleende gelden weer te geven als percentage van de totale baten. Hoe lager het percentage des te gunstiger en minder risicovol.

Toelichting percentages

De netto schuldquote van een gemeente ligt meestal tussen de 0% en 90% (bron: ministerie van BZK). Bij een hogere netto schuldquote is de gemeenteschuld relatief hoog. Als de netto schuldquote boven de 130% uitkomt, bevindt de gemeente zich in de gevarezone. De genoemde percentages zijn grove vuistregels. Enkhuizen heeft een netto schuldquote van 101%.

Netto schuldquote: gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Omdat bij leningen onzekerheid kan bestaan of ze allemaal worden terugbetaald, wordt dit kengetal zowel berekend inclusief als exclusief de doorgeleende gelden. Zo wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en wat dit betekent voor de schuldenlast. Hoe lager dit percentage, hoe beter.

Toelichting percentages

De netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen bedraagt 91%. Ten opzichte van de netto schuldquote is de afwijking van 10% voor de komende vrijwel jaren constant. Dit komt omdat er nauwelijks leningen aan derden worden verstrekt. Enkhuizen valt onder de signaleringswaarde van categorie B.

Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Het eigen vermogen van een gemeente bestaat uit de reserves en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten. Hoe hoger dit percentage is, hoe gunstiger dit is voor de financiële weerbaarheid van de gemeente. Dit cijfer geeft dus een soort toekomstvisie weer.

Toelichting percentages

Het gemiddelde voor alle gemeenten is circa 30% (bron: ministerie van BZK). Volgens het ministerie van BZK wordt een solvabiliteitsratio tussen de 20% en 50% als gemiddeld beschouwd. Enkhuizen heeft in 2023 een solvabiliteitsratio van 12%. Dit percentage valt onder categorie C en verdient daarmee aandacht.

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt een onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Wanneer het percentage negatief is, betekent het dat het structurele deel van de begroting onvoldoende ruimte biedt om de lasten te blijven dragen. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken.

De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten en uitgedrukt in een percentage.

Toelichting percentages

De structurele exploitatieruimte komt in 2023 hoger uit dan 0. Dit betekent dat de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten. Er is beperkt ruimte om structurele tegenvallers op te vangen.

Kengetal grondexploitatie

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten en is een indicatie van het risico. Naarmate de inkomsten verder in de toekomst liggen, brengt dit meer rentekosten en risico's met zich mee. Een grondexploitatie van 35% of hoger wordt als zeer risicovol beschouwd (bron: ministerie van BZK). Hoe lager het percentage des te geringer het risico.

Toelichting percentages

De boekwaarde van de voorraad uitgedrukt in een percentage van de totale begrotingsbaten zegt niets over de terugverdienmogelijkheden. Doordat er in 2023 nog niet veel grondexploitatie in de begroting is opgenomen komt dit percentage uit op 2%.

Belastingcapaciteit: woonlasten meerpersoonshuishoudens

De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde. De ruimte die een gemeente heeft om haar belastingen te verhogen om bijvoorbeeld opgetreden risico's op te vangen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Onder de woonlasten vallen de OZB, de rioolheffing en de reinigingsheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in die gemeente. Een belastingcapaciteit van 100% is gelijk aan het landelijk gemiddelde. Een lage belastingcapaciteit houdt in dat de gemeente nog ruimte heeft om structurele baten te genereren.

Toelichting percentages

De gemeentelijke tarieven zijn iets hoger dan de landelijke tarieven. Dit betekent dat de mogelijkheid om extra baten te genereren door de belastingen te verhogen, beperkter zijn dan gemiddeld.

Samenhang kengetallen

De gemeente Enkhuizen heeft volgens de opgestelde signaleringswaarden van het ministerie van BZK een gemiddelde schuldpositie. De structurele exploitatieruimte is beperkt en in de komende jaren blijft dit rond het zelfde niveau.

Solvabiliteit

De solvabiliteit is een punt van aandacht. De onttrekkingen aan de reserves in de afgelopen jaren hebben hun weerslag op de solvabiliteit. De omvang van het eigen vermogen is in verhouding tot de omvang van de balans, de begroting en de lopende projecten relatief klein, maar wordt voor dit moment toereikend geacht. De verwachte omzetting van de reserve onderhoud kapitaalgoederen naar een voorziening onderhoud kapitaalgoederen zal het solvabiliteitspercentage verder in negatieve zin beïnvloeden.

Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

De gemeente is eigenaar van de openbare ruimte en heeft het ook in beheer. De openbare ruimte is voor iedereen toegankelijk en speelt een belangrijke rol in het publieke leven. In de openbare ruimte zijn voorzieningen aanwezig zoals verhardingen, groen en civiele kunstwerken. Deze voorzieningen worden kapitaalgoederen genoemd. De kapitaalgoederen hebben een grote invloed op de leefbaarheid en belevingskwaliteit van de openbare ruimte. Ze zijn van groot belang voor de verschillende gebruikers: inwoners, ondernemers en bezoekers. Het in stand houden van de kapitaalgoederen is één van de kerntaken van de gemeente.

De paragraaf onderhoud kapitaalgoederen bevat op grond van artikel 11 BBV tenminste:

- wegen
- riolering
- water
- groen
- gebouwen

Van de kapitaalgoederen, bedoeld in het eerste lid, wordt aangegeven:

- a. het beleidskader
- b. de uit het beleidskader voortvloeiende financiële consequenties
- c. de vertaling van de financiële consequenties in de begroting

De kapitaalgoederen dragen bij aan het realiseren van doelstellingen van diverse programma's uit de begroting en zijn terug te vinden in de programma's Ruimte en Samenleving.

Beleidsuitgangspunten

Het groot onderhoud aan de kapitaalgoederen in de gemeente Enkhuizen vindt jaarlijks plaats op basis van nut en noodzaak. Veiligheid en functionaliteit zijn daarbij belangrijke aspecten. Voor het onderhoud van rioleringen vormt het GRP (Gemeentelijk Rioleringsplan) de basis waarbij de onderhoudsmaatregelen meerjarig inzichtelijk zijn.

In oktober 2009 heeft de raad besloten dat de kapitaalgoederen worden beheerd op minimaal verantwoord niveau. Op 5 april 2016 heeft de gemeenteraad het beheerplan Kapitaalgoederen 2016-2025 vastgesteld. Dit plan is de basis voor het onderhoud in de openbare ruimte op strategisch en tactisch niveau. Voor het beheer van de openbare ruimte heeft de gemeenteraad voor het beheer van de kapitaalgoederen (excl. riolering en gebouwen) beeldkwaliteit B en de norm veilig vastgesteld. Met uitzondering van het onderhoud van het openbaar groen in het Snouck van Loosenpark. Daar heeft de gemeenteraad beeldkwaliteit op A vastgesteld.

In 2020 is een forse bezuiniging doorgevoerd in het beheer van het openbaar groen. Vele grasstroken worden niet meer intensief gemaaid en omvormingen van beplantingsvakken zal minder frequent worden uitgevoerd wat tot gevolg zal hebben dat de technische kwaliteit van de beplanting zal afnemen.

Naast het beheerplan kapitaalgoederen zijn de volgende kaders van toepassing.

Kader	Type	Vastgesteld door en wanneer
Beleidsnota Speelruimte	Beleid	Gemeenteraad, 2 oktober 2012
GRP 2017-2021	Beleid	Gemeenteraad, 11 juli 2017
Bomenbeleidsplan	Beleid	Gemeenteraad, 5 november 2013
Beheerplan Biodiversiteit	Beleid	Gemeenteraad, 16 juni 2020

Als gevolg van de huidige crisis zijn de prijzen van bouwstoffen explosief gestegen. De kosten voor de fabricatie van bouwstoffen hebben een relatie met de olie en gasprijzen. Hiermee is de indexatie van de begroting niet voldoende toereikend om de indexatie conform de CBS voor de grond- weg- en waterbouw te dekken. Hierbij bestaat de kans dat werken niet kunnen worden uitgevoerd omdat de huidige middelen niet toereikend zijn of omdat materialen niet voorradig of leverbaar zijn.

Stand van zaken kapitaalgoederen

Wegen

Vanaf 2021 hebben op diverse locaties herstraat,- en asfalteringswerkzaamheden plaatsgevonden

om achterstanden in het onderhoud weg te werken. Dit wordt in 2023 voortgezet.

In 2021 heeft er tevens een wegeninspectie plaatsgevonden door een extern bureau om de kwaliteit van de verhardingen te bepalen voor de aankomende vijf jaar.

De inspectie-resultaten zijn volgens de landelijke norm CROW- systematiek voor wegbeheer vastgelegd in een rapportage.

Om in een periode van vijf jaar het percentage verharding dat niet aan het kwaliteitsniveau voldoet te verlagen van 24% naar 5% zoals in de rapportage vermeld, zal het onderhoud geïntensiveerd worden.

Riolering

Gemeentelijke rioleringsplan

Er is sprake van achterstallig onderhoud met betrekking op de rioleringszorg. De achterstand in het onderhoud van de riolering wordt opgenomen in het GRP 2023-2024 dat wordt voorbereid.

Watergangen en beschoeiingen

Het areaal oeververdedigingen/beschoeiingen is op orde. De komende jaren wordt aandacht besteed aan het vervangen van objecten die de voorgaande jaren op basis van een zekere restlevensduur nog niet zijn vervangen.

Groen

Het beheer is op orde en er zijn geen achterstanden in de kwaliteit van het groen. De komende jaren wordt meer aandacht besteed aan het verhogen van de biodiversiteit. Dit is met name zichtbaar door een gewijzigd maaibeleid in een aantal grotere groengebieden. Ook het effect van de bezuinigingen is zichtbaar door de omvormingen van gazons naar ruw gras in de woonwijken en op de bedrijventerreinen. Daarnaast zullen beplantingsvakken minder snel vervangen of omgevormd worden waardoor de soms zeer gewenste opwaardering achterwege blijft.

De aanwezigheid van de eikenprocessierups stelt de gemeente voor nieuwe uitdagingen. Voor beheersing van de overlast zal gebruik worden gemaakt van de kennis en richtlijnen van het Kennis- en Adviescentrum Dierplagen (KAD), het landelijke coördinatiecentrum voor de eikenprocessierups. Daar waar ernstige overlast wordt verwacht worden de rupsennesten actief verwijderd. Op andere locaties wordt meer ingezet op een natuurlijke beheersing door het vergroten van de biodiversiteit om daarmee meer natuurlijke vijanden te trekken die voor de bestrijding kunnen zorgen.

De locaties van de Japanse Duizendknoop en de Reuzenberenklauw zijn bekend en worden actief bestreden. De bestrijdingsmethodieken zijn nog volop in ontwikkeling. Regelmatig wordt gekeken welke bestrijdingsmethode het meest effectief is om daarmee de plant te bestrijden of de uitbreiding te beperken.

Spelen

In het kader van de zorgplicht wordt gelijktijdig met het reguliere onderhoud de veiligheidsinspectie uitgevoerd. De basis voor het onderhoud is vastgesteld in de Beleidsnota Speelruimte en het beheerplan Kapitaalgoederen. Het onderhoud en de veiligheid op de speelvoorziening is op orde. Als gevolg van de bezuinigingen worden kleine vervangingen niet uitgevoerd waardoor een verarming van de speelwaarde kan optreden.

Bruggen

Het areaal bruggen (134 objecten, waarvan 4 beweegbaar) is op orde. De bruggen voldoen aan eisen van veilig en functioneel.

Openbare verlichting

Het areaal is redelijk op orde en bestaat momenteel uit 4700 verlichtingsobjecten waarvan ca. 14% lichtmasten en ca. 21% armaturen aan vervanging toe zijn. Verouderde verlichtingsobjecten of onderdelen zijn in beeld en worden jaarlijks projectmatig en wijkgericht vervangen. Deze vervangingsmethode zorgt voor een afname van de verouderde verlichtingsobjecten of onderdelen, maar zal het niet helemaal wegnemen, omdat er jaarlijks te vervangen objecten bij komen.

Om het veilig werken aan de elektrische installaties te waarborgen en de openbare verlichting te laten functioneren, worden voedingskasten en kabels planmatig vervangen. De vervangingen worden in 2023 voortgezet.

Gebouwen

Het gemeentelijk vastgoed voldoet aan de daaraan gestelde kwaliteitseisen: conditieniveau 3 (redelijk).

Het groot onderhoud gebouwen wordt uitgevoerd volgens het vastgestelde MeerJarenOnderhoudsPlan (MJOP) 2021-2030.

Begraafplaatsen

Het beheer van de gemeentelijke begraafplaats is op orde en er zijn geen achterstanden.

Financiële consequenties

Voor de financiële dekking van de kosten voor groot onderhoud is een reserve onderhoud kapitaalgoederen en een voorziening MeerJarenOnderhoudsPlan vastgoed ingericht. Hiermee worden fluctuaties in het groot onderhoud aan de openbare ruimte en gebouwen opgevangen.

Het MeerJarenOnderhoudsPlan voor gebouwen is in 2021 herzien en gewijzigd van een bestemmingsreserve in een voorziening (Raadsbesluit 9 maart 2021). Het Beheerplan kapitaalgoederen voor de openbare ruimte wordt op dit moment herzien. Bij de herziening worden de financiële consequenties inzichtelijk waarbij de reserve conform de BBV in 2022 wordt omgezet naar een voorziening.

Onderstaande tabel laat zien welke middelen in 2023 gereserveerd zijn voor het klein- en groot onderhoud van de genoemde kapitaalgoederen.

Onderdeel	Omschrijving	Begroting 2023
Openbare verlichting	Dagelijks onderhoud	109
Speelterrinen	Dagelijks onderhoud	41
Begraafplaatsen	Dagelijks onderhoud	85
Riolering	Dagelijks onderhoud	334
Waterwegen	Dagelijks onderhoud	124
Openbaar groen	Dagelijks onderhoud	850
Wegen	Dagelijks onderhoud	953
Bruggen	Dagelijks onderhoud	12
<u>Voorziening</u>		
Gebouwen	Dagelijks onderhoud	335
	Storting voorziening groot onderhoud	623
	Aanwending voorziening groot onderhoud	712
<u>Reserve</u>		
Waterwegen	Aanwending reserve groot onderhoud	0
Openbaar groen	Aanwending reserve groot onderhoud	64
Wegen	Aanwending reserve groot onderhoud	701
Bruggen	Aanwending reserve groot onderhoud	70
Reserve onderhoud kapitaalgoederen	Storting reserve	843
Reserve onderhoud kapitaalgoederen	Totaal aanwending reserve	835

Financiering

Inleiding

In deze paragraaf komen de onderwerpen aan de orde die behoren tot het geldstromenbeheer van de gemeente. Het geeft ook inzicht in de rentelasten, het renteresultaat, de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend en de financieringsbehoefte.

Het wettelijk kader ligt besloten in:

- de Gemeentewet,
- de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet fido) en de bijbehorende ministeriële regelingen en
- de Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet hof)

In de Gemeentewet is opgenomen dat de provincies het financieel toezicht op gemeenten uitvoeren. De taken van de toezichthouder op dit terrein vloeien voort uit de Wet fido.

Het beleidskader binnen de gemeente is:

- het Treasurystatuut 2017 en
- het Leningen- en borgstellingenbeleid.

Financieringsfunctie

De financieringsfunctie ondersteunt de uitvoering van de programma's. Deze functie omvat de financiering van het beleid en het uitzetten van geldmiddelen die niet direct nodig zijn.

De Wet fido schrijft de decentrale overheden een aantal zaken voor op het gebied van financiering. In deze wet staan transparantie en risicobeheersing centraal. De belangrijkste verplichtingen die uit deze wet voortvloeien zijn:

- het opstellen van een financieringsstatuut,
- het opnemen van een financieringsparagraaf in de begroting en de jaarrekening,
- het voldoen aan de kasgeldlimiet en
- het voldoen aan de renterisiconorm.

Financieringsbeleid

Het aantrekken van geldleningen gebeurt volgens de kaders van het Treasurystatuut 2017.

De financieringsportefeuille bestaat uit:

- opgenomen langlopende leningen en
- in beheer gekregen waarborgsommen

Het beleid van de gemeente is erop gericht om de financieringsbehoefte af te dekken met kortlopende schulden, omdat de rente op de kortlopende schulden in het algemeen lager is dan de rente op langlopende middelen. Hierbij is de gemeente gehouden aan de kasgeldlimiet. Die bepaalt dat de gemiddelde vlottende schuld over drie maanden niet boven de 8,5% van het begrotingstotaal mag uitkomen.

Overtollige middelen worden belegd bij de schatkist.

Opgenomen langlopende leningen en waarborgsommen

Het onderstaande overzicht is een raming van het verloop van de vaste financiering in 2023. Naar verwachting wordt voor een bedrag van € 8,8 miljoen aan langlopende financiering aangetrokken.

Stand langlopende leningen per 1 januari	48.849
Stand Waarborgsommen per 1 januari	28
Nieuwe leningen	8.800
Reguliere aflossingen	4.969
Verwachte stand 31 december	52.708

bedragen x € 1.000

Uitgezette leningen

De gemeente verstrekt langlopende leningen aan lokale- en regionale instellingen en verenigingen. De basis voor verstrekking is het Leningen- en borgstellingenbeleid.

Het onderstaande overzicht is een raming van het verloop van de langlopende uitgezette leningen in 2023.

Stand uitgezette leningen per 1 januari	5.931
Vermeerderingen	25
Reguliere aflossingen	1
Extra of vervroegde aflossingen	
Verwachte stand 31 december	5.955

bedragen x € 1.000

Risicobeheer

De belangrijkste financiële risico's bij de uitvoering van de financieringsfunctie zijn koersrisico's, renterisico's en kredietrisico's. Hieronder staat hoe deze risico's worden beheerst:

Koersrisico

De gemeente neemt alleen deel in het aandelenvermogen van de N.V. Bank Nederlandse Gemeenten, Alliander, Afvalbeheer Westfriesland en HVC. Het risico op waardeverlies van deze aandelen is zeer beperkt.

Renterisico

Het renterisicobeheer is het beheersen van de risico's die gepaard gaan met een in de toekomst hoger dan gewenst niveau van de rentelasten van het vreemd vermogen of lagere rentebaten. Ter beperking van het renterisico heeft de wetgever de kasgeldlimiet en de renterisiconorm ingesteld.

Renterisiconorm

De norm voor het renterisico stelt een grens aan financiering op lange termijn (looptijd van één jaar of langer). Het doel is om overmatige renterisico's op de vaste schuld te vermijden. Door een gelijkmatige opbouw van de leningportefeuille spreidt de gemeente het renterisico op vaste schuld. De norm wordt berekend door het begrotingstotaal te vermenigvuldigen met een door het Rijk vastgesteld percentage van 20%.

Omschrijving	2023	2024	2025	2026
Renterisico				
1. Renteherzieningen	-	-	-	-
2. Te betalen aflossingen	4.969	5.777	6.184	6.492
3. renterisico (1+2)	4.969	5.777	6.184	6.492
Renterisiconorm				
4a. Omvang begroting 1 januari	63.124	64.156	64.446	64.432
4b. Vastgesteld percentage	20%	20%	20%	20%
4. Renterisiconorm (4a x 4b)	12.625	12.831	12.889	12.886
Toets renterisiconorm				
Renterisico op vaste schuld (3)	4.969	5.777	6.184	6.492
Renterisiconorm (4)	12.625	12.831	12.889	12.886
Ruimte (3-4)	-7.656	-7.054	-6.705	-6.394
(4 > 3) Ruimte onder renterisiconorm				
(3 > 4) Overschrijding renterisiconorm				

bedragen X € 1.000

De bedragen aan langlopende leningen waar de gemeente de komende jaren een renterisico over loopt, blijven de komende periode binnen de norm.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet geeft voor de gemeente de maximale toegestane omvang van de kortlopende schuld (looptijd korter dan 1 jaar) aan. Wettelijk moet worden overgegaan tot omzetting naar langlopende schulden zodra de limiet meer dan twee achtereenvolgende kwartalen wordt overschreden. Het doel van deze limiet is het renterisico op korte financiering te beperken. Fluctuaties in korte rente kunnen namelijk een relatief grote invloed hebben op rentelasten. De kasgeldlimiet wordt uitgedrukt in een percentage van het begrotingstotaal (8,5%) en bedraagt voor de gemeente voor 2023 € 5.366.000

	Omschrijving	
1.	Toegestane kasgeldlimiet	
	Omvang begroting (lasten) per 1 januari 2023	63.124
	Percentage kasgeldlimiet	8,50%
	Omvang kasgeldlimiet	5.366
2.	Omvang vlottende schuld (gemiddeld 2023)	
	Opgenomen gelden < 1 jaar	4.000
	Schuld in rekening courant	250
	Gestorte gelden door derden < 1 jaar	0
	Overige geldleningen (geen vaste schuld)	0
		4.250
3.	Vlottende middelen (gemiddeld 2023)	
	Contante gelden in kas	1
	Tegoeden in rekening courant	149
	Overige uitstaande gelden < 1 jaar	0
		150
4.	Toets kasgeldlimiet	
	Toegestane kasgeldlimiet	5.366
5.	Totaal netto vlottende schuld (2-3)	4.100
	Ruimte (4-5)	1.266

bedragen X € 1.000

Bij het financieringsbeleid wordt rekening gehouden met deze limiet.

Kredietrisico

Kredietrisico's bestaan uit het risico dat uitgeleend geld niet wordt terug ontvangen. De gemeente verstrekt in beginsel geen leningen uit hoofde van de publieke taak en anders worden zoveel mogelijk zekerheden opgenomen.

Door invoering van het schatkistbankieren kunnen overtollige middelen alleen nog worden aangehouden in de schatkist van het Rijk.

Op openstaande debiteuren wordt een actieve debiteurenbewaking toegepast.

Schatkistbankieren

Eind 2013 is de Wet fido gewijzigd vanwege de invoering van het verplicht schatkistbankieren voor decentrale overheden. Reden voor de invoering is het beheersen van de overheidsschuld en het verminderen van het financiële risico voor decentrale overheden. De gemeente moet de middelen die zij (tijdelijk) niet nodig hebben aanhouden bij het ministerie van Financiën.

Rentetoerekening

Rentekosten moeten aan de taakvelden worden toegerekend met behulp van een (rente)omslag. Dit geeft inzicht in de kosten per taakveld en de toerekening gebeurt op een gelijke wijze.

In onderstaand schema staat hoe de rentetoerekening plaatsvindt.

De externe rentelasten over de korte en lange financiering	873	
De externe rentebaten (idem)	81	-/-
Totaal door te rekenen externe rente		792
De rente die aan de grondexploitatie moet worden toegerekend	0	-/-
De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	373	-/-
De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken, die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	0	+/+
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		-/-373
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		419
De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)		-/-419
Renteresultaat op het taakveld Treasury		0

bedragen x € 1.000

Toelichting op bovenstaande schema:

De geraamde rentelasten voor korte en lange financiering zijn € 873.000. De verwachte rentebaten voor de uitgezette leningen zijn € 81.000. De gemeente rekent geen rente over het eigen vermogen en de voorzieningen. Het saldo van € 792.000 wordt toegerekend aan de taakvelden op basis van de boekwaarden van de investeringen per taakveld.

Bedrijfsvoering

In deze paragraaf geven we inzicht in de stand van zaken over en de beleidsvoornemens voor de bedrijfsvoering. Het gaat hierbij om de bedrijfsprocessen van de drie SED gemeenten die zijn ondergebracht bij de SED-organisatie, waarbij we ingaan op de sturing en beheersing van de verdere optimalisatie van de bedrijfsvoering.

Eén van de vier speerpunten van de SED-organisatie is een gezonde bedrijfsvoering. Naast de reguliere werkzaamheden gaan we in 2023 verder met het doorontwikkelen en het op een hoger plan brengen van de bedrijfsvoering. Uiteraard gaat daarbij veel aandacht uit naar voldoende kwalitatieve en kwantitatieve personele bezetting, daarnaast zijn nog enkele andere belangrijke onderdelen: het verder verbeteren van de sturingsinformatie, het in kaart brengen van de financieringsstromen, de implementatie van de WOO, de digitale transformatie, informatie-beveiliging, procesoptimalisatie en robotisering.

Personeel en organisatie

De krappe arbeidsmarkt houdt nog steeds aan en maakt het steeds belangrijker dat we ons kunnen profileren als aantrekkelijke werkgever. In 2022 is het programma arbeidscommunicatie gestart om verschillende interventies te ontwikkelen om de SED goed te positioneren en zo nieuwe mensen te verleiden de overstap naar de SED te maken. Met de resultaten hiervan en de positionering van de SED gaan we in 2023 uiteraard door.

Daarnaast zorgen de krapte op de arbeidsmarkt en de toenemende inflatie voor een opwaartse druk op de salariskosten. Voor specifieke functiegroepen is steeds vaker eenvoudigweg geen vast personeel te vinden (denk aan riolering en verkeer) en is het nodig terug te vallen op inhuur, waardoor de salariskosten toenemen. Dit is niet alleen voor de SED een probleem, maar elke gemeente worstelt hiermee.

Om goed te kunnen sturen op de salariskosten hebben wij in 2022 het Prognosemodel Salariskosten geïmplementeerd. Hierin worden de kosten van personeel en inhuur nauwkeurig gemonitord en geprognoseerd. Door middel van kwartaalrapportages informeren wij het Dagelijks Bestuur van de SED. Uiteraard zetten wij dit in 2023 voort.

Het project onderhoudsronde HR21 voeren wij uit in 2022/ 2023. De financiële gevolgen zijn nog niet bekend en daarom nog niet in de begroting verwerkt. Voor 2023 is nog geen nieuwe CAO afgesloten.

Juridisch

De focus blijft het nastreven van een hoge juridische kwaliteit binnen de organisatie. We bieden ondersteuning voor een juiste, correctie en tijdige besluitvorming. Juridische risico's worden geanalyseerd en zo nodig afgedekt. We coördineren de afhandeling van ingebrekestellingen en klachten, en handelen WOO-verzoeken, aansprakelijkstellingen en bezwaar- en beroepszaken af.

Communicatie

We vertalen gemeentelijk beleid naar een heldere boodschap/uitleg voor inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners. Deze boodschap verspreiden we via allerlei laagdrempelige kanalen zoals:

- sociale media
- onze uitingen via de regionale pers

- gemeentenieuws in huis-aan-huis krant
- gemeentelijke website
- digitale nieuwsbrief
- gemeentegids

De gemeente betreft inwoners op verschillende manieren bij besluitvorming, bijvoorbeeld met enquêtes, bewonersbijeenkomsten of interactieve beleidsvorming. In 2022 hebben we online participatie toegepast op diverse projecten. We zetten deze werkwijze in 2023 voort. Op het gebied van social media ligt in 2023 de focus op webcare. Het doel hiervan is om de dienstverlening via alle kanalen te verbeteren. Dit om te voorkomen dat inwoners online vragen stellen en daar vervolgens geen antwoord op krijgen.

Facilitair

Facilitair speelt in op de behoefte van de primaire bedrijfsprocessen van de organisatie. De dienstverlening is meer gestructureerd en kaders zijn gesteld in verantwoordelijkheden en afbakening van taken. De behoeften van de diverse interne klanten brengen we in kaart waardoor we de dienstverlening, waar mogelijk, aanpassen aan die behoeftes. Werkprocessen richten we nog efficiënter in en we maken kengetallen inzichtelijk, zodat de basisgegevens op orde zijn en er meer grip komt op de bedrijfsvoering.

In 2022 is het project hybride werken gestart en in 2023 zijn de resultaten bekend en kunnen eventueel benodigde aanpassingen plaatsvinden. Daarbij maken we ook een nadere analyse van het zo efficiënt mogelijk inzetten van de huisvesting en eventuele investeringen hierin.

In 2024 start de verhuizing van afdelingen en medewerkers uit het Stads kantoor naar het Stadhuis in Enkhuizen. In de voorbereidingsfase kan voor afdelingen van Bedrijfsvoering al in 2023 inzet verwacht worden. Voor wat betreft de beveiliging van de gebouwen is in 2022 een plan van aanpak opgesteld en geïmplementeerd. In 2023 werken we dit plan structureel uit om de continuïteit te kunnen waarborgen.

Informatie

Informatiebeveiliging en privacy zijn en blijven belangrijke thema's voor de SED, zeker gezien de wereldwijde ontwikkelingen en bedreigingen. In 2022 zijn we verdergegaan met de invoering van de eisen die gesteld zijn aan de BIO (beveiliging), zowel technisch als organisatorisch. In 2023 gaan we hiermee verder en implementeren we organisatorisch de rollen.

Voor een goede Informatiebeheer- en voorziening zijn we in 2022 gestart met het project Informatiegericht werken. Ook de nieuwe Wet Open Overheid (WOO) stelt eisen aan het beheer en toegankelijkheid van Informatie. In 2022 zijn deze projecten in een plan gegoten en zijn de eerste stappen gemaakt. In 2023 brengen we deze plannen verder tot uitvoering.

In 2022 is een Zaaksysteem aanbesteed en geïmplementeerd. In 2023 gaan we verder met de optimalisatie van dit systeem, gecombineerd met de eisen van de WOO.

Om zo efficiënt mogelijk te werken en daarmee de bedrijfsvoering te verbeteren, ontwikkelen we toepassingen met robotisering die manuele processtappen omzetten naar geautomatiseerd.

In het kader van data-gedreven werken en meten, ontwikkelen we toepassingen en platforms om data makkelijk te ontsluiten en om te zetten naar managementinformatie.

Planning en Control

In 2021 is op verzoek van de 3 raden gestart met het verbeteren en leesbaarder maken van de begroting. Met de auditcommissies van de 3 gemeenten is sindsdien in de periodieke vergaderingen overleg gevoerd over de verbeteringen die gewenst zijn. In de begroting 2023 krijgen de verdere verbeteringen naar aanleiding van deze besprekingen hun beslag. De meest in het oog springende vernieuwing is het aantal programma's in de begroting terugbrengen en de indeling van de programma's meer een afspiegeling te laten zijn van de wijze waarop de aansturing van de SED-organisatie plaatsvindt. Daarmee wordt de toegankelijkheid van de begroting verbeterd en de aansturing van de te realiseren (bestuurlijke) doelen vergroot. Deze wijziging valt samen met de nieuwe collegeperiode en geeft tevens handvatten om de voorgenomen doelen die in de CUP worden overgenomen in de begroting te verwerken, zodat gedurende de raadsperiode goed gevolgd kan worden of de voorgenomen doelen gerealiseerd zijn.

Financiën

De afdeling Financiën gaat de regie op de Planning en Controlcyclus verder versterken. Binnen de formatie is ruimte vrijgespeeld om een coördinator P&C aan te stellen, waardoor er meer regie gevoerd wordt op het tot stand brengen van de P&C producten.

De drie colleges hebben in december 2021 in SED verband een besluit genomen over het aangaan (of vernieuwen) van een convenant Horizontaal Toezicht (HT) tussen de Belastingdienst en de gemeente. Ter voorbereiding op het af te sluiten convenant worden alle 'achterstallige werkzaamheden' zoals de (her)controles voor de btw en andere fiscale regelingen zoveel als mogelijk in 2022 afgewikkeld. Na deze voorbereidende stappen kan het convenant op 1 januari 2023 ingaan. Door intensievere afstemming met de Belastingdienst is de verwachting dat we nog tegen enkele onvolkomenheden zullen aanlopen die extra aandacht en inzet op dit punt nodig maken. Hierbij kan gedacht worden aan de mogelijke gevolgen voor de vennootschapsbelasting vanwege de grondexploitatie. Daarnaast is in 2022 bezwaar aangetekend tegen de btw aangifte wegens het niet hanteren van de koepelvrijstelling voor de SED. Dit vanwege een recentelijke uitspraak van het Gerechtshof over het toepassen van de btw-koepelvrijstelling bij de BAR gemeenten, waartegen de belastingdienst niet in beroep is gegaan.

Inkoop

Inkoop wil een maatschappelijke meerwaarde creëren en bijdragen aan een duurzame, sociale en economisch gezonde omgeving. Inkoop informeert, adviseert en ondersteunt de organisatie op een professionele, efficiënte en effectieve wijze met als hoofddoel rechtmatig en doelmatig inkopen.

Het volgen van opleidingen, deelnemen aan regionale samenwerkingen en het bijwonen van kennissessies moet bijdragen aan een verdere professionalisering van inkoop en het inkoopproces in 2023. Ook het verder ontwikkelen van instrumenten als de spendanalyse en de contractenbank draagt hieraan bij. Tot nu toe heeft de spendanalyse zich beperkt tot de controle van de rechtmatigheid van de uitgaven boven de Europese drempel. Vanaf 2023 zal de spendanalyse de organisatie inzicht geven in de rechtmatigheid van de uitgaven boven de € 50.000. Doel hiervan is om bewustzijn te creëren met betrekking tot het opvolgen van het eigen inkoop- en aanbestedingsbeleid.

AO-IB

De SED blijft werken aan het verder verbeteren van haar interne beheersing. Concern control en het team AO/IB monitoren de opvolging van de aanbevelingen van de accountant en voeren audits en bijzondere onderzoeken uit omwille van onafhankelijke oordeelsvorming. Ook blijft het team AO/IB kritisch kijken naar processen en adviseert zij op het gebied van procesoptimalisatie en harmonisatie. Aan de hand van het IC/VIC plan voeren de vakafdelingen zelf interne controles uit, waarbij continu wordt gekeken naar beheersing van de risico's. Naar verwachting moet over het boekjaar 2023 het college voor het eerst een rechtmatigheidsverantwoording opnemen in de jaarrekening. Het wetsvoorstel hiertoe is op 31 mei 2022 door de Tweede Kamer aangenomen. De vervolgstap is dat de Eerste Kamer het wetsvoorstel behandelt en de onderliggende regelgeving wordt aangepast. De organisatie treft intussen de nodige voorbereidingen voor de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording.

Verbonden partijen

Inleiding

Verbonden partijen stellen beleid op en/of voeren beleid uit dat de gemeente in principe ook in eigen beheer kan doen. De gemeente mandateert als het ware de verbonden partijen, maar houdt wel de eindverantwoordelijkheid voor het realiseren van de beoogde doelstellingen van de programma's.

In onderstaande tabel staan de verbonden partijen en, indien van toepassing, de gemeentelijke bijdrage.

	rekening 2021	begroting 2022	begroting 2023
Gemeenschappelijke regelingen:			
SED organisatie	13.552	13.345	13.801
SSC DeSom (ICT)	787	795	826
Westfries Archief	151	153	160
Ondersteuning Bestuurlijke Samenwerking West-Friesland	53	68	68
Veiligheidsregio Noord-Holland Noord	1.216	1.216	1.239
Recreatieschap Westfriesland	107	108	117
Gemeenschappelijke gezondheidsdienst Hollands Noorden	711	711	1.144
WerkSaam Westfriesland	1.099	1.075	1.136
Afvalbeheer Westfriesland (ABWF)	-	5	5
Omgevingsdienst Noord-Holland Noord	473	466	470
Archeologie Westfriese gemeenten	24	21	23
Deelnemingen:			
Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord	42	42	45
HVC Groep	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
BNG Bank	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Alliander NV	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
	18.215	18.005	19.034

Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft.

Er is sprake van een bestuurlijk belang als een wethouder, raadslid of ambtenaar van de gemeente namens de gemeente in het bestuur van de verbonden partij plaatsneemt, of namens de gemeente stemt.

Juridisch is er bij de gemeenschappelijke regelingen geen sprake van een financieel belang. Maar de gemeente betaalt wel een structurele bijdrage en vult een eventueel tekort aan.

Gemeenschappelijke regelingen

Westfries Archief

Gerelateerd aan programma('s) 1. Bestuur en dienstverlening

Vestigingsplaats	Hoorn
Rechtsvorm	GR
Vertegenwoordiging	Lid van het algemeen bestuur
Deelnemers	Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer en Stede Broec.
Deelname verplicht	Nee
Bijdrage (afgerond)	Jaarlijkse bijdrage op basis van het aantal inwoners. Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.
Doel / openbaar belang	Goed informatiebeheer maakt het handelen van de gemeente transparant en dient zo de democratie. Archiefinstellingen hebben de opdracht om (overheids-)informatie te bewaren, te beheren en beschikbaar te stellen.

Het Westfries Archief werkt samen met de 7 Westfriese gemeenten om de informatie over het verleden en heden voor de huidige en toekomstige generaties betrouwbaar en toegankelijk te houden.

Hiervoor heeft zij drie kerntaken die volgen uit de Archiefwet en de Gemeenschappelijke Regeling:

- ondersteunen van en diensten verlenen aan aangesloten overheden;
- informeren, enthousiasmeren en helpen van het publiek om archieven optimaal te gebruiken en de geschiedenis van de regio te leren kennen;
- beheren, toegankelijk maken en uitbreiden van de collectie.

Activiteiten en ontwikkelingen	Het Westfries Archief heeft een beleidsplan 2020-2023 opgesteld dat aansluit op het voorgaande plan. Dat betekent dat in het beleid de nadruk op de samenwerking met de aangesloten gemeenten ligt met als speerpunt het realiseren van een e-depot als een regionale voorziening voor de duurzame opslag en het beschikbaar stellen van digitale informatie.
---------------------------------------	---

Nieuwe doelstellingen in het beleidsplan zijn:

- het opzetten van een educatief programma om de schoolgaande jeugd van Westfriesland kennis te laten maken met hun eigen lokale geschiedenis en
- het intensiveren van de samenwerking met musea, bibliotheken en historische verenigingen.

Risico's	• Algemeen/bedrijfsvoering. • Beheer. • Dienstverlening/publieksbereik. • Leveranciersrisico digitalisering en restauraties.
-----------------	---

EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12
€ 304.000	€	€ 204.000	€ 386.000

Ondersteuning bestuurlijke samenwerking West-Friesland (OBS)

Gerelateerd aan programma('s) 1. Bestuur en dienstverlening

Vestigingsplaats	Hoorn
Rechtsvorm	GR
Vertegenwoordiging	Lid van het Algemeen Bestuur
Deelnemers	De gemeenten Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer en Stede Broec.
Deelname verplicht	Nee
Bijdrage (afgerond)	Jaarlijkse deelnemersbijdrage op basis van het aantal inwoners. Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.
Doel / openbaar belang	Ondersteuning samenwerking op het gebied van bestuurlijk overleg in de regio Westfriesland. Periodiek worden er bestuurlijke overleggen georganiseerd, gefaciliteerd en gecoördineerd op een aantal werkerreinen in de vormen van portefeuillehoudersoverleggen. De OBS kent de volgende portefeuillehoudersoverleggen: Madivosa (Maatschappelijke Dienstverlening, Volksgezondheid en Sociale aangelegenheden), VVRE (verkeer en vervoer, Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening, Economie) en ABZ (Algemeen Bestuurlijke Zaken).
Activiteiten en ontwikkelingen	De kerntaken zijn: - het periodiek organiseren, faciliteren en coördineren van bestuurlijke overleggen (Madivosa, VVRE en ABZ) en - het uitvoeren van een aantal daarvan afgeleide taken, zoals organisatieleerlingenvervoer en urgentiecommissie woningtoewijzing. In het collegeprogramma is onder opgave 7 de volgende beleidsambitie opgenomen: actualisering en concretisering regionale samenwerking in het Pact van Westfriesland. Het Pact van Westfriesland is de kapstok om de gezamenlijke ambities van de zeven Westfriesse gemeenten te realiseren. In het Pact van Westfriesland wordt samengewerkt aan(boven)lokale opgaven en ambities. Enkhuizen zoekt hierbij, indien mogelijk, de verbinding tussen lokale ambities en regionale opgaven. Door het verbinden van lokale thema's met regionale opgaven wordt een optimaal gewerkt aan het realiseren van de ambities.
Risico's	Er zijn geen risico's bekend.

EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12
n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Veiligheidsregio Noord-Holland Noord

Gerelateerd aan programma('s) 2. Ruimte

3. Samenleving

Vestigingsplaats	Alkmaar
Rechtsvorm	GR
Vertegenwoordiging	Lid van het algemeen bestuur

Deelnemers	De gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Drechterland, Enkhuizen, Heerhugowaard, Heiloo, Hollands Kroon, Hoorn, Koggenland, Langedijk, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec en Texel.
Deelname verplicht	Ja
Bijdrage (afgerond)	Jaarlijkse deelnemersbijdrage op basis van het aantal inwoners voor de ambulancezorg. De overige bijdrage is gebaseerd op een verdeelsleutel. Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.
Doel / openbaar belang	Veiligheidsregio Noord-Holland Noord richt zich op het verkleinen van risico's en het beperken van leed en schade bij incidenten en realiseert dit door het bieden van adequate hulp en het samenwerken met alle bij de veiligheid en hulpverlening betrokken partijen. Daarbij worden burgers en bedrijven gestimuleerd tot het nemen van eigen verantwoordelijkheid en worden zij actief betrokken bij de hulpverlening.
Activiteiten en ontwikkelingen	Er zijn vijf bewegingen in gang gezet: zorg en veiligheid, veilig leven, nieuwe crisistypen, brandweer 360 en de Omgevingswet.
Risico's	• Brandweervrijwilligers van rechtswege overgaan in een arbeidsovereenkomst. • Langdurige uitval. • BTW plicht over activiteiten van de Meldkamer Noord-Holland aan VRNHN. • IT dreigingen (bijv. virus, cyberaanval enz.). • Tekort ambulanceverpleegkundigen. • Materiële en personele schade bij omvangrijke incidenten. • Aanbestedingsclaim.

EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12
€ 5.474.000	€ 47.592.000	€ 5.484.000	€ 48.023.000

Recreatieschap Westfriesland

Gerelateerd aan programma('s) 2. Ruimte

Vestigingsplaats	Bovenkarspel
Rechtsvorm	GR
Vertegenwoordiging	Lid van het algemeen bestuur
Deelnemers	De gemeenten Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer en Stede Broec.
Deelname verplicht	Nee
Bijdrage (afgerond)	Jaarlijkse deelnemersbijdrage op basis van het aantal inwoners. Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.
Doel / openbaar belang	Behartigt voor de Westfriese gemeenten de belangen van de openluchtrecreatie en het landschap in het samenwerkingsgebied. Inzet voor een rijkere, gevarieerdere natuur met meer recreatiemogelijkheden, beheer en onderhoud van terreinen.

Activiteiten en ontwikkelingen Er wordt de komende jaren verder gewerkt aan de uitvoering van de projecten uit het uitvoeringsprogramma van het Natuur- en Recreatieplan. Het Natuur- en Recreatieplan is afgestemd met en geïntegreerd in de Structuurschets Westfriesland. Op die manier wordt er niet alleen aan de eigen beleidsdoelen van het Recreatieschap gewerkt, maar ook aan de regionale doelen uit het Pact van Westfriesland.

Risico's

- Langdurige afwezigheid van een werknemer door ziekte.
- Het ontbreken van vastgestelde beheerplannen.
- Het uittreden van één van de gemeenten uit gemeenschappelijke regeling.
- Imagoschade.

EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12
€ 1.854.000	€ 1.156.000	€ 1.801.000	€ 1.110.000

Gemeentelijke Gezondheidsdienst Hollands Noorden (GGD)

Gerelateerd aan programma('s) 3. Samenleving

Vestigingsplaats	Alkmaar
Rechtsvorm	GR
Vertegenwoordiging	Lid van het algemeen bestuur
Deelnemers	De gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Drechterland, Enkhuizen, Heerhugowaard, Heiloo, Hollands Kroon, Hoorn, Koggenland, Langedijk, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec en Texel.
Deelname verplicht	Ja
Bijdrage (afgerond)	Jaarlijkse deelnemersbijdrage op basis van het aantal inwoners. Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.
Doel / openbaar belang	Een belangrijk deel van de taken van de GGD concentreert zich in het 'voorveld' (preventie, signaleren, monitoren), maar de GGD voert ook vangnettaken voor de gemeente uit. Naast de basistaken voert de GGD levert de GGD ook aanvullende producten (maatwerkdeel). Deze aanvullende producten vallen niet onder de Gemeenschappelijke regeling. Vanuit het maatwerkdeel wordt ingezet op activiteiten die aanvullend zijn op de werkzaamheden vanuit de GR GGD. Dit zijn onder andere de extra begeleiding contacten en opvoedspreekuren. Indien nodig kan er worden opgeschaald naar Video Home Training, Stevig Ouderschap en VoorZorg
Activiteiten en ontwikkelingen	De speerpunten uit 2022 gelden, met wat accentverschillen, ook voor 2023. Dit zijn: 1. Doorontwikkeling Jeugdgezondheidszorg (JGZ), 2. Proactief inzetten op preventie en bestrijding van (nieuwe) infectieziekten en 3. Informatiebeveiliging en privacy.

Risico's	• Doorontwikkeling JGZ 2019-2023 • Ziekteverzuim JGZ • GGID • Hogere instroom veilig Thuis • Informatiebeveiliging en privacybescherming • Kostenstijgingen • Afname aanvullende diensten JGZ • Medische arrestantenzorg • Gezondheidsbevordering PGA • Gevolgen COVID-19 voor reizigersadvisering
-----------------	---

EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12
€ 1.398.000	€ 26.601.000	€ 955.000	€ 26.601.000

Archeologie Westfrieze Gemeenten

Gerelateerd aan programma('s) 2. Ruimte

Vestigingsplaats	Hoorn
Rechtsvorm	GR
Vertegenwoordiging	Lid van het algemeen bestuur
Deelnemers	De gemeenten Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec en Texel.
Deelname verplicht	Nee
Bijdrage (afgerond)	Geen.
Doel / openbaar belang	Het borgen van de cultuurhistorische waarden conform wettelijke vereisten.
Activiteiten en ontwikkelingen	Het uitbrengen van (pre-)adviezen om in geval van de projectvoorbereiding een indicatie te geven of en zo ja in welke mate nader archeologisch onderzoek nodig is. Tevens daar waar een opdracht wordt gegund door derden of de gemeente het onderzoek uitvoeren.

Risico's Er zijn geen risico's bekend.

EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12
-	-	-	-

WerkSaam Westfriesland

Gerelateerd aan programma('s) 3. Samenleving

2. Ruimte

Vestigingsplaats	Hoorn
Rechtsvorm	GR
Vertegenwoordiging	Lid van het algemeen bestuur
Deelnemers	De gemeenten Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer en Stede Broec.
Deelname verplicht	Nee

Bijdrage (afgerond)	Jaarlijkse bijdrage aan apparaatskosten op basis van een verdeelsleutel en het gedeelte van de integratie-uitkering Sociaal Domein. dat de raden beschikbaar stellen voor participatie (inclusief volwasseneneducatie), inkomensdeel/buig en de wet sociale werkvoorziening voor zover het gaat om het budget dat samenhangt met de taken die overgaan naar WerkSaam. Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.
Doel / openbaar belang	WerkSaam Westfriesland voert de Participatiewet en de Wet Sociale Werkvoorzieningen (WSW) uit voor de Westfriesse gemeenten. Een klein onderdeel van de Participatiewet, de bijzondere bijstand, is bij de afzonderlijke gemeenten gebleven. Het doel van de Participatiewet is dat iedereen die gedeeltelijk of volledig kan werken begeleid wordt naar werk, het liefst bij een gewone werkgever. Hierbij kan WerkSaam Westfriesland verschillende instrumenten inzetten, zoals job-coaching of loonkostensubsidie. Ook biedt WerkSaam beschutte werkplekken voor mensen die kunnen werken, maar veel begeleiding daarbij nodig hebben. Lukt het (nog) niet om te werken dan zorgt WerkSaam Westfriesland voor een uitkering als dat nodig is.
Activiteiten en ontwikkelingen	In 2023 wordt verder uitvoering gegeven aan het beleidsplan 2022-2025 zoals vastgesteld door het algemeen bestuur van WerkSaam na de zienswijzen van de deelnemende gemeenten.
Risico's	• Bijdrage GR sluit niet aan op ontwikkeling gemeentefonds • Uitvoeringstaken Wet Inburgering • Ontwikkeling toegevoegde waarde • Externe factoren zoals cyberaanvallen

EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12
€ 8.117.000	€ 18.028.000	€ 6.976.000	€ 17.246.000

SED organisatie

Gerelateerd aan programma('s) 1. Bestuur en dienstverlening

Vestigingsplaats	Stede Broec, Enkhuizen en Drechterland.
Rechtsvorm	GR
Vertegenwoordiging	Lid van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur.
Deelnemers	De gemeenten Stede Broec, Enkhuizen en Drechterland.
Deelname verplicht	Nee
Bijdrage (afgerond)	Jaarlijkse bijdrage volgens verdeelsleutel. Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.
Doel / openbaar belang	De missie van de SED organisatie is samen werken aan een prettige woon-, werk- en leefomgeving. De SED organisatie staat voor goede dienstverlening aan de inwoners en ondernemers en een krachtige en deskundige ondersteuning aan de besturen van de gemeenten Stede Broec, Enkhuizen en Drechterland.

Activiteiten en ontwikkelingen Er worden goede stappen met de organisatie gezet. De sturing en planning is verbeterd waardoor we meer in control zijn gekomen. We willen verder voortgaan op dit pad door de bedrijfsvoering door te ontwikkelen. De medewerkers ervaren meer leiding en aandacht. Niettemin is de werkdruk en ook het ziekteverzuim nog steeds zorgelijk hoog; er ligt meer werk dan dat er aan formatie beschikbaar is. Bovendien zijn er nieuwe vraagstukken die op onze gemeenten afkomen en moeten worden aangepakt, denk aan duurzaamheid en energietransitie, de woningbouwopgave en de blijvende druk vanuit het sociaal domein, maar ook allerlei regelgeving op het gebied van bedrijfsvoering. De huidige krapte op de arbeidsmarkt geeft daarbij een opwaartse financiële druk op de kosten van personeel en dus op de begroting van de SED (die voor 83% uit salariskosten bestaat).

Risico's

- Datalek, cybercrime en uitval ICT systemen
- Personeel
- Wet- en regelgeving

EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12
€ 0	€ 11.476.000	€ 0	€ 11.247.000

SSC DeSom

Gerelateerd aan programma('s) 1. Bestuur en dienstverlening

Vestigingsplaats	Wognum
Rechtsvorm	GR
Vertegenwoordiging	Lid van het algemeen bestuur
Deelnemers	De gemeenten Drechterland, Enkhuizen, Stede Broec, Opmeer, Medemblik en Koggenland.
Deelname verplicht	Nee
Bijdrage (afgerond)	Jaarlijkse bijdrage volgens verdeelsleutel. Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.
Doel / openbaar belang	De deelnemers en WerkSaam ondersteunen met ICT-voorzieningen en deze voorzieningen steeds beter afstemmen op de behoefte van deze tijd en de nieuwe ontwikkelingen.

Activiteiten en ontwikkelingen In 2023 wil SSC DeSom naast haar reguliere (beheer)taken, graag samen met de deelnemers werken aan het verder doorontwikkelen van de werkplek omgeving en een optimalisatie van de rolverdeling en regievoering, die nodig is bij Cloud toepassingen. Ook zou SSC DeSom graag verder invulling geven aan nieuwe taken, die voortkomen uit de ambitie van de deelnemers voor data gedreven werken en Common Ground toepassingen.

Risico's

- Cyberaanvallen en/of cybercriminaliteit.
- Geen goede centrale regie en beveiliging op SAAS oplossingen.
- Incompliance door gewijzigde voorwaarden softwareleveranciers.
- Ontvlechting van WerkSaam.
- Beëindigen van contracten met onze leveranciers.
- Tijdige invulling van vacatures en werving geschikt personeel.

EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12
€ 334.000	€ 4.549.000	€ 344.000	€ 4.267.000

Afvalbeheer Westfriesland (ABWF)

Gerelateerd aan programma('s) 2. Ruimte

Vestigingsplaats	Hoorn
Rechtsvorm	GR
Vertegenwoordiging	Lid van het algemeen bestuur
Deelnemers	Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer en Stede Broec.
Deelname verplicht	Nee
Doel / openbaar belang	Het ABWF is een gemeenschappelijke regeling waarin het ABWF de zeven Westfrieze gemeenten vertegenwoordigd over zaken afstemming op het gebied van de afvalinzameling, het contractmanagement HVC en aandeelhouderszaken. Eveneens is het ABWF de eigenaar van en verantwoordelijk voor de voormalige stortplaats te Westwoud.

Activiteiten en ontwikkelingen	De activiteiten zijn direct verbonden aan het beheer van de voormalige stortplaats en het zorgdragen voor intergemeentelijke afstemming met betrekking tot het afvalstoffenbeleid en – uitvoering, DVO- en aandeelhouderszaken. In het kader van de evaluatie van het Pact van West-Friesland is geconstateerd dat de ambitie om te behoren tot de top 10 van meest aantrekkelijke regio's in Nederland onverminderd hoog is. Pact 7.1 staat voor zeven gemeenten één geluid en gaat verder dan het eerste Pact uit 2013. Het gaat onder meer over aantrekkelijk wonen, het stimuleren van economische ontwikkelingen en aandacht kennis en innovatie, maar ook over het verbeteren van de bereikbaarheid en de toeristische aantrekkingskracht. Het ABWF zal haar bijdragen leveren aan de in het pact genoemde thema's energietransitie, klimaatadaptatie en circulaire economie. Dit zal zij doen middels het organiseren van afstemming op het gebied van huishoudelijk afval en aandeelhouderschap HVC.
---------------------------------------	--

Risico's	Gemeenten onderhandelen nu zelf met HVC over de afvaltarieven. • Ondersteuning (geen eigen huisvesting en personeel) • Stortplaats Westwoud
-----------------	--

EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12
€ 4.000	€ 1.557.000	€ 10.000	€ 1.499.000

Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN)

Gerelateerd aan programma('s) 2. Ruimte

Vestigingsplaats	Hoorn
Rechtsvorm	GR
Vertegenwoordiging	Lid van het algemeen bestuur
Deelnemers	Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Drechterland, Enkhuizen, Heerhugowaard, Heiloo, Hollands Kroon, Hoorn, Koggenland, Langedijk, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec, Texel en de provincie Noord-Holland.

Deelname verplicht	Ja
Bijdrage (afgerond)	Jaarlijkse bijdrage volgens het bedrijfsplan op basis van lumpsumfinanciering (vastgestelde prijs voor een totaalproject). Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.
Doel / openbaar belang	De OD NHN is een professionele opdrachtnemer die op een efficiënte manier en volgens geldende kwaliteitsstandaarden uitvoering geeft aan de opgedragen milieutaken op het gebied van de fysieke leefomgeving in Noord-Holland Noord.
Activiteiten en ontwikkelingen	Waar de afgelopen jaren in het teken stonden van het inrichten van de organisatie op de komst van de Omgevingswet, staat 2023 vooralsnog in het teken van het verrichten van die werkzaamheden onder de Omgevingswet. Met de komst van deze wet worden gemeenten voor een veel groter deel van de bodemtaken bevoegd gezag. Het gaat hierbij zowel om de handhaving en de vergunningverlening, als om de juridische en beleidsmatige advisering. De provincie Noord-Holland blijft nog slechts bevoegd gezag voor grondwaterverontreinigingen en specifieke locaties (BRZO-inrichtingen met grote risico's en spoedlocaties). De OD NHN voert deze bodemtaken uit. In 2021 is gestart met een pilot met betrekking tot een nieuwe financieringsmodel. Eind 2022 wordt hierover besluitvorming verwacht. Daarbij wordt ook rekening gehouden met landelijke ontwikkelingen. Tot die tijd blijft de huidige lumpsum financiering van kracht.
Risico's	• Claims. • Datalek van geregistreerde gegevens. • Aanbestedingsrisico's. • Projecten ten laste van het rekeningresultaat. • Pandemie. • Omgevingswet en het Digitaal Stelsel Omgevingswet. • Omgevingswet en het Digitaal Stelsel Omgevingswet.

EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12
€ 1.056.000	€ 5.000.000	€ 1.056.000	€ 5.000.000

Deelnemingen

Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord

Gerelateerd aan programma('s) Ruimte

Vestigingsplaats	Alkmaar
Rechtsvorm	NV
Vertegenwoordiging	17 gemeenten in Noord-Holland en de provincie Noord-Holland.
Deelnemers	17 gemeenten in Noord-Holland en de provincie Noord-Holland.
Deelname verplicht	Nee
Bijdrage (afgerond)	Jaarlijks wordt een subsidie toegekend. De aandeelhouder is niet aansprakelijk voor de schulden van de NV.

Doel / openbaar belang Bevorderen van de regionale economie en welvaart en de nationale en internationale positionering van Noord-Holland Noord. Het ontwikkelingsbedrijf heeft vier pijlers binnen haar meerjarenprogramma. Dit zijn: Ondersteuning MKB, regionale promotie en acquisitie en uitvoering van de Destinatie Marketing Organisatie. Tenslotte voert het ontwikkelingsbedrijf projecten uit ter stimulering van de regionale economie.

Activiteiten en ontwikkelingen Belangrijke speerpunten voor het Ontwikkelingsbedrijf zijn in 2022 vooral de ondersteuning van MKB op het gebied van digitalisering, innovatie en financiering. De huidige samenwerkingsovereenkomst met het Ontwikkelingsbedrijf loopt tot en met 2024. In 2023 zal daarom al een evaluatie gestart worden.

Risico's Er zijn geen risico's bekend.

EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12
€ 1.169.000	€ 2.616.000	€	€

Alliander N.V.

Gerelateerd aan programma('s) 1. Bestuur en dienstverlening

Vestigingsplaats Amsterdam

Rechtsvorm Overig

Vertegenwoordiging Aandeelhouder

Deelnemers Alle aandelen van Alliander N.V. zijn in handen van Nederlandse provincies en gemeenten.

Deelname verplicht Nee

Bijdrage (afgerond) De gemeente heeft als aandeelhouder 124.198 aandelen. De aandeelhouder is niet aansprakelijk voor de schulden van de NV.

Doel / openbaar belang Alliander is een netwerkbedrijf dat zorgt voor een betrouwbare, betaalbare en bereikbare energievoorziening in een groot deel van Nederland. Door hun netwerk continu te verbeteren, bereiden ze zich voor op een toekomst waarin iedereen duurzame energie kan gebruiken, produceren en delen. Enkhuizen heeft aandelen in Aliander, waarvan de dividend op Algemene dekkingsmiddelen wordt ontvangen.

Activiteiten en ontwikkelingen De overgang naar een duurzame energievoorziening brengt nieuwe technische uitdagingen en nieuwe wensen van klanten met zich mee. In nauwe samenwerking met onder andere gemeenten, provincies en woningcorporaties vertaalt Alliander wensen, mogelijkheden en kaders in beleid en planning om de dagelijkse energievoorziening nu en in de toekomst te blijven garanderen. Via de Regionale Energiestrategieën (RES) geven ze invulling aan de afspraken uit het Klimaatakkoord. Alliander N.V. is, samen met de partners in de RES, ervoor verantwoordelijk om een optimale duurzame energievoorziening te ontwerpen en realiseren.

Financieel belang n.v.t.

Risico's	• Realisatie werkpakket • Veranderkracht • Veiligheid • Langetermijnnoriëntatie van wet- en regelgeving • Privacy • Toekomstbestendigheid IT-landschap • Financierbaarheid • Voldoen aan klantverwachtingen • Toekomstvast investeringen
-----------------	--

EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12
€ 4.328 mln	€ 2.723 mln	€ 4.470 mln	€ 3.360 mln

Bank Nederlandsche gemeenten (BNG)

Gerelateerd aan programma('s) 1. Bestuur en dienstverlening

Vestigingsplaats	Den Haag
Rechtsvorm	Overig
Vertegenwoordiging	Aandeelhouder
Deelnemers	De Staat, gemeenten, provincies en één hoogheemraadschap.
Deelname verplicht	Ja
Bijdrage (afgerond)	De gemeente heeft als aandeelhouder 130.650 aandelen. De aandeelhouder is niet aansprakelijk voor de schulden van de NV.
Doel / openbaar belang	BNG Bank is er voor het publieke domein en het publieke belang. Bij BNG Bank draait het niet om zoveel mogelijk winst, maar om maximale maatschappelijke impact.
Activiteiten en ontwikkelingen	BNG Bank wordt gedreven door maatschappelijke impact. Kernwaarden zijn duurzaam, betrouwbaar en professioneel. De BNG Bank zet de komende jaren nog verder in op maatschappelijke impact en stelt daarbij de publieke sector nog meer in staat maatschappelijke doelstellingen te realiseren. Dankzij haar toprating kan de bank tegen lage tarieven geld lenen op de internationale geld- en kapitaalmarkt, en dit geld vervolgens tegen lage prijzen uitlenen aan klanten.
Risico's	Er zijn geen risico's bekend.

EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12
€ 5.097 mln	€ 155 mld	€ 5.062 mln	€ 144 mld

HVC Groep

Gerelateerd aan programma('s) 2. Ruimte

Vestigingsplaats	Alkmaar
Rechtsvorm	NV
Vertegenwoordiging	Aandeelhouder
Deelnemers	6 waterschappen en 44 gemeenten.

Deelname verplicht	Nee		
Doel / openbaar belang	HVC is een afval- en energiebedrijf met zowel publieke als commerciële activiteiten op het gebied van afval en energie. Voor de verwerking en inzameling van het huishoudelijk afval heeft de gemeente een dienstverleningsovereenkomst (DVO) afgesloten met een looptijd van 6 jaar (1 januari 2020 tot 1 januari 2026). Eveneens heeft de gemeente aandelen in het bedrijf en daarmee stemrecht in de Algemene Ledenvergadering. Aan het aandeelhouderschap is een ballotageovereenkomst verbonden waarin onder meer geregeld is dat het brandbaar afval afgestaan moet worden en de gemeente, samen met de andere aandeelhouders, garant staat voor een deel van de leningen.		
Activiteiten en ontwikkelingen	- Met woningcorporaties en woningeigenaren gebouwen van aardgas afhalen en aansluiten op een warmtenet. - Met zon- en windprojecten duurzame stroom opwekken. - Bronscheiding verbeteren. - Van afval dat niet gerecycled kan worden energie maken. - Met verwerken van slib energie maken.		
Financieel belang	De gemeente heeft als aandeelhouder 30 aandelen voor een totaal van € 1.400.		
Risico's	- Op een aantal vlakken worden de activiteiten van HVC significant beïnvloed door regulering vanuit de overheid. - Prijsfluctuaties van elektriciteit en gas, maar ook van bijvoorbeeld grondstoffen zoals papier en metalen hebben een direct effect op de marge en de dekkingsbijdrage van activiteiten van HVC. - Door een slechter wordende wereldmarkt voor schadeverzekeringen en een eigen negatieve schadestatistiek over de afgelopen 10 jaar, ziet HVC zich geconfronteerd met toenemende verzekeringskosten op een aantal van de hoofdverzekeringen van HVC zoals allrisk en aansprakelijkheid. - Incidenten leiden tot uitval, letsel en discontinuïteit van processen. Een adequaat onderhoudsprogramma is een randvoorwaarde voor veilige, betrouwbare installaties. Daarnaast is het uitgangspunt van HVC dat de installaties binnen de vigerende milieunormen presteren.		
EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12
niet bekend	niet bekend	niet bekend	niet bekend

Grondbeleid

Inleiding

In de paragraaf grondbeleid van de begroting 2023 wordt verslag gedaan over de visie, ontwikkelingen en stand van zaken van de grondexploitaties in relatie tot de doelstellingen uit de begroting.

Visie

De visie op grondbeleid staat beschreven in de Nota Grondbeleid. Hieronder volgen enkele kaders vanuit deze nota:

1. Het doel van het gemeentelijk grondbeleid is het, ten behoeve van de gemeentelijke doelstellingen op het gebied van ruimtelijke ordening, creëren van ruimte voor wonen, welzijn, zorg, werken, winkelen en recreëren in zowel uitleggebieden als bestaand stedelijk gebied, door het oppakken of ondersteunen van concrete ontwikkelinitiatieven. Hierbij wordt gestreefd naar optimalisatie van het financiële resultaat per project (in principe sluitende grondexploitaties).
2. De vorm van grondbeleid (actief, faciliterend of mengvorm) wordt afhankelijk van de individuele situatie gekozen. Uitgangspunt is hierbij actief grondbeleid, tenzij dit op basis van factoren als grondposities, gemeentelijke doelstellingen, mogelijkheid tot sturing, risicoprofiel, verwacht financieel resultaat en/of benodigde capaciteit en/of deskundigheid onwenselijk of niet goed mogelijk is.
3. In het geval van passief (faciliterend) grondbeleid streeft de gemeente naar het afsluiten van anterieure overeenkomsten. In het uiterste geval dat geen overeenstemming is te bereiken met één of meer eigenaren in het gebied en het publieke belang van de ontwikkeling groot is, wordt een exploitatieplan, gekoppeld aan een bestemmingsplan of een projectbesluit, vastgesteld.
4. Strategische aankopen in het kader van actief grondbeleid vinden plaats voor zover deze passen binnen de door de raad vastgestelde plannen en visies en worden zo spoedig mogelijk na aankoop door middel van het raadsbesluit in de exploitatie genomen.

De vigerende Nota Grondbeleid is vastgesteld in 2016. Een nota grondbeleid is niet verplicht en kent dus ook geen termijn voor herziening. De huidige nota gaat op hoofdlijnen uit van 'situationeel' grondbeleid, waarbij per project gekeken wordt welke rol de gemeente het beste past. In alle gevallen zijn marktconforme prijsstellingen het vertrekpunt.

De nog vast te stellen gemeentelijke omgevingsvisie vanuit de nieuwe Omgevingswet (verwacht 1 januari 2023) kan aanleiding geven om de nota grondbeleid aansluitend te actualiseren.

Prognose resultaten

De gemeente Enkhuizen kent twee actieve grondexploitaties.

Schepenwijk

De grondexploitatie Schepenwijk (bedrijventerrein) kent een negatief resultaat.

Gommerwijk West

In juni 2022 heeft de gemeenteraad positief besloten op het uitwerkingsbestemmingsplan en exploitatieplan voor het gehele project. Daarnaast heeft de raad voor de gemeentegronden/-bezit in het plangebied de grondexploitatie vastgesteld en geopend. Deze grex kent een positief resultaat.

Verliesneming

Voor het negatieve resultaat van de grondexploitatie van Schepenwijk is een verliesvoorziening opgenomen.

Winstneming

Vanuit de BBV gelden regels voor te maken winstnemingen bij positieve grondexploitaties.

Stand van zaken grondexploitatie

Schepenwijk

Dit project betreft de uitgifte van de laatste vier bedrijfskavels (totaal 9.426 m²) en de uitvoering van de laatste werkzaamheden voor het creëren van voldoende waterberging. Deze werkzaamheden zijn in 2021 afgerond. Naar verwachting worden de laatste kavels verkocht in 2022/2023. Op moment van dit schrijven zijn er opties op drie van de vier kavels.

Gommerwijk West

In juni 2022 is de gemeentegrex voor dit project geopend. Gommerwijk West betreft een beoogde ontwikkeling van in totaal circa 510 woningen, waarvan circa 326 op gemeentegrond. Op dit moment loopt de bewaarperiode vanuit het bestemming- en exploitatieplan. Ondertussen zijn we de beoogde ontwikkelstrategie aan het voorbereiden, de beste manier waarop wij denken dat het gehele gebied conform de beoogde fasering (noord eerst) tot ontwikkeling kan komen. Hierover komen we terug bij de raad voor besluitvorming.

Stand van zaken Strategische grondposities

Gommerwijk West

Met het openen van de grex in juni 2022 zijn dit geen strategisch gronden (MVA) meer, maar zijn deze ingebracht in de grex.

Zilverstraat/Hoogstraat

Deze gronden staan gewaardeerd tegen een toekomstige ontwikkelingswaarde vanuit een taxatie uit 2019. Als hierboven aangegeven heeft in 2021 de Raad besloten inzake de ontwikkel- en financiële kaders voor dit project en om over te gaan tot de aanbesteding in 2022. Op dit moment is de aanbesteding afgerond en zal overgegaan worden tot het sluiten

van de (ver)koop-/ontwikkelovereenkomst. Pas bij de uiteindelijke levering en betaling van de grond over enkele jaren (bij vergunningverlening) zal de huidige getaxeerde boekwaarde ingebracht worden en verrekend. Gelet op de huidige inflatie op de bouwkosten is het aannemelijk dat de taxatie uit 2019 op dit moment nog steeds gestand doet.

Financiële kaders en financiële risico's

Schepenwijk

Over de grondexploitatie is een risicoanalyse gedaan met 2 jaar vertraging, 1% hogere kostenstijging en 1% lagere inkomstenstijging. Dit betekent een potentieel lager resultaat. Dit bedrag is opgenomen in de risicoreserve bouwgrondexploitaties van de gemeente.

Gommerwijk West West

Over de grondexploitatie is een risicoanalyse gedaan met 2 jaar vertraging, 1% hogere kostenstijging en 1% lagere inkomstenstijging. Dit betekent een potentieel lager resultaat. Dit bedrag is opgenomen in de risicoreserve bouwgrondexploitaties van de gemeente.

Financiën

Overzicht van baten en lasten per programma

	werkelijk 2021	begroting 2022	begroting 2023
Programma 1			
totaal lasten	9.276	10.431	10.271
totaal baten	-43.492	-46.480	-48.824
saldo van baten en lasten	-34.217	-36.049	-38.553
toevoeging aan reserves	1.911	0	
onttrekking aan reserves	-4.027	-1.973	-33
Resultaat	-36.333	-38.022	-38.586

	werkelijk 2021	begroting 2022	begroting 2023
Programma 2			
totaal lasten	17.254	17.915	18.024
totaal baten	-7.669	-7.740	-8.042
saldo van baten en lasten	9.585	10.175	9.982
toevoeging aan reserves	632	752	843
onttrekking aan reserves	-2.379	-789	-865
Resultaat	7.838	10.138	9.960

	werkelijk 2021	begroting 2022	begroting 2023
Programma 3			
totaal lasten	34.131	35.115	33.972
totaal baten	-8.134	-6.942	-6.374
saldo van baten en lasten	25.997	28.173	27.598
toevoeging aan reserves	570	13	13
onttrekking aan reserves	-253	-304	-55
Resultaat	26.314	27.882	27.556

Resultaat	- 2.181 batig	0	- 1.068 batig
-----------	------------------	---	------------------

Overzicht van incidentele baten en lasten

Lasten	
Programma/Omschrijving	Begroting 2023
2. Ruimte	
Actualisatie woonvisie	€ 30.000
Effect woonakkoord	€ 8.000
Inpeiling havens i.v.m. baggerplanning 2024 en verder	€ 37.500
3. Samenleving	
Aanpak wachttijden specialistische zorg	€ 15.000
Verlengen opdracht collectiebeheerder tm juli 2023	€ 20.000
Uitvoering Kunst en museumbeleid	€ 20.000
Middelen Nationaal Programma Onderwijs (NPO)	€ 105.000
Preventieakkoord	€ 10.000
Uitvoering Erfgoedbeleid 2023 tm 2026	€ 12.000
Gemeentelijke collectie incidentele kosten tbv verhuizing naar een nieuwe depotruimte en restauraties	€ 86.000
Reserves : lasten	
Storting reserve kunst en museumbeleid	€ 13.000
Onderhoud kapitaalgoederen	€ 843.000
Totaal	€ 1.199.500
Baten	
Programma/Omschrijving	Begroting 2023
3. Samenleving	
Middelen Nationaal Programma Onderwijs (NPO)	€ 105.000
Preventieakkoord	€ 10.000
Reserves : baten	
Reserve Kunst en museumbeleid	€ 40.000
Reserve Sociaal domein; aanpak wachttijden specialistische zorg	€ 15.000
Reserve Onderhoud kapitaalgoederen	€ 835.000
Reserve Volkshuisvesting	€ 30.000
Totaal	€ 1.035.000

Overzicht van structurele toevoegingen en onttrekkingen reserves

Programma	Omschrijving	2023	
		Lasten	Baten
Bestuur en dienstverlening	Reserve dekking afschrijvingslasten		33.000

Structureel saldo

	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Saldo van baten en lasten	971	1655	2987	174
Saldo mutaties reserves	97	-433	-448	52
Begrotingssaldo na bestemming	1068	1220	2539	225
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	-165	-558	-531	-32
Structureel begrotingssaldo	1233	1778	3070	257

Baten en lasten per taakveld in meerjarenperspectief									
Programma 1		2023	2023	2024	2024	2025	2025	2026	2026
		lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten
T01	Bestuur	1.539	-	1.556	-	1.574	-	1.566	-
T02	Burgerzaken	527	232	536	232	544	232	552	232
T04	Overhead	7.621	827	7.835	827	8.101	827	8.375	827
T05	Treasury	82	531	82	531	82	531	82	531
T061	Ozb woningen	185	3.038	188	3.066	190	3.061	192	3.056
T062	Ozb niet-woningen	54	2.909	55	2.948	56	2.948	57	2.948
T064	Belastingen overig	76	104	78	106	80	107	81	107
T07	Uitkeringen gemeentefonds	-	40.278	-	41.459	-	43.018	-	40.696
T08	Overige baten en lasten	28	126	29	126	29	126	29	126
T341	Economische promotie	-	779	-	787	-	789	-	789
T541	Historisch archief	158	-	160	-	162	-	162	-
		10.271	48.824	10.519	50.082	10.817	51.639	11.095	49.312
Programma 2		2023	2023	2024	2024	2025	2025	2026	2026
		lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten
T03	Beheer overige gebouwen en gronden	407	600	447	605	465	611	482	611
T063	Parkeerbelasting	5	160	5	162	5	164	5	164
T11	Crisisbeheersing en brandweer	1.411	-	1.441	-	1.442	-	1.443	-
T12	Openbare orde en veiligheid	628	37	638	38	647	38	653	38
T21	Verkeer en vervoer	3.849	69	3.998	70	4.080	70	4.153	70
T22	Parkeren & Recreatieve havens	764	-	821	-	835	-	850	-
T23	Economische havens en waterwegen	1.024	914	1.028	926	1.036	938	1.037	938
T24	Economische ontwikkeling	388	-	398	-	429	-	460	-
T31	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	724	-	729	-	733	-	736	-
T32	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	198	-	202	-	206	-	210	-
T33	Economische promotie	25	13	26	13	26	13	26	13
T34	Openbaar groen en recreatie (ec)	130	8	131	8	132	8	132	8
T571	Openbaar groen en recreatie (ec)	123	-	126	-	126	-	126	-
T572	Openbaar groen en recreatie (vv)	1.350	-	1.388	-	1.414	-	1.429	-
T72	Riolering	1.302	1.917	1.140	1.952	1.163	1.977	1.192	1.977
T73	Afval	2.750	3.569	2.752	3.569	2.754	3.569	2.757	3.569
T74	Milieubeheer	715	41	729	41	730	41	732	41
T75	Begraafplaatsen en crematoria	272	214	275	217	277	220	279	220
T81	Ruimtelijke ordening	1.025	12	980	12	995	12	949	12
T82	Grex (niet-bedrijventerreinen)	43	-	43	-	38	-	39	-
T83	Wonen en bouwen	892	488	871	494	885	501	901	501
		18.024	8.042	18.165	8.107	18.417	8.163	18.590	8.163
Programma 3		2023	2023	2024	2024	2025	2025	2026	2026
		lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten
T41	Openbaar basisonderwijs	15	-	15	-	16	-	16	-
T42	Onderwijshuisvesting	740	-	765	-	891	-	889	-
T43	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.482	620	1.379	515	1.390	515	1.394	515
T51	Sportbeleid en activering	730	-	742	-	751	-	752	-
T52	Sportaccommodaties	1.554	458	1.795	464	1.836	469	1.842	469
T53	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en	535	-	513	-	519	-	521	-
T54	Musea	285	-	199	-	200	-	200	-
T55	Cultureel erfgoed	404	57	453	57	428	58	430	58
T56	Media	416	31	422	31	428	32	429	32
T57	Openbaar groen en (openlucht) recreati	177	-	178	-	181	-	181	-
T61	Samenkracht en burgerparticipatie	2.916	91	2.967	92	3.007	93	3.027	93
T62	Wijkteams	1.178	-	1.192	-	1.205	-	1.207	-
T63	Inkomensregelingen	7.073	4.943	7.066	4.943	7.056	4.943	7.033	4.943
T64	Begeleide participatie	2.891	-	2.861	-	2.886	-	2.892	-
T65	Arbeidsparticipatie	585	-	586	-	587	-	587	-
T66	Maatwerkvoorziening (WMO)	401	-	401	-	401	-	401	-
T671	Maatwerkdienstverlening 18+	5.758	92	5.832	92	5.802	92	5.809	92
T672	Maatwerkdienstverlening 18-	4.873	-	4.770	-	4.280	-	4.284	-
T681	Geëscaleerde zorg 18+	150	73	152	73	154	73	154	73
T682	Geëscaleerde zorg 18-	835	-	841	-	850	-	853	-
T71	Volksgesondheid	975	10	985	-	988	-	991	-
		33.972	6.374	34.116	6.266	33.856	6.275	33.891	6.275
T010	Mutaties reserves	856	953	1.356	923	1.356	908	856	908
T011	Resultaat van de rekening van baten en	1.067	-	1.220	-	2.539	-	225	-

Uiteenzetting van de financiële positie en toelichting

Algemeen financieel beeld

financieel totaaloverzicht	2023	2024	2025	2026
Stand na de raad van juli 2022	727	1.258	2.557	-8
Budgetten inzake nieuw beleid	-694	-656	-655	-677
autonome mutaties	355	92	-77	-198
vrijval reservering onderuitputting	550	450	650	650
Vrijval duurzaamheid	130	150	171	188
Extra middelen Jeugdzorg (25%)	0	426	393	271
Korting AU inzake besparing SD	0	-125	-625	-625
Stelpost Sociaal domein	0	125	625	625
resevering onderwijshuisvesting	0	-500	-500	0
	1.068	1.220	2.539	225

De primitieve begroting 2023 sluit met een batig saldo, ook in meerjarenperspectief.

Daarbij past de opmerking dat de CUP 2022-2026 nog niet in deze begroting is verwerkt (volgt via 1^e begrotingswijziging) en de structurele ruimte in "Ravijnjaar" 2026 slechts € 225.000 bedraagt.

In principe kan dan in 2023 maximaal € 225.000 aan structurele lasten worden opgenomen: als meer dan € 225.000 aan structurele lasten in de komende jaren wordt geraamd zal dat – met de huidige financiële ruimte in meerjarenperspectief – tot een structureel tekort in 2026 leiden.

De VNG is nadrukkelijk bezig om het Rijk te bewegen iets te doen aan het ravijnjaar 2026. Vooralsnog lijkt er weinig beweging bij het rijk te zijn, maar wellicht biedt de September-circulaire 2022 in dit kader soelaas.

Conform de uitgangspunten in de begroting 2022 zijn ook in de begroting 2023 geen extra middelen opgenomen voor duurzaamheid. Deze ramingen worden opgenomen als daar vanuit het Rijk extra middelen voor worden beschikbaar gesteld.

De toename van de financiële ruimte in meerjarenperspectief wordt veroorzaakt door een fors accres in de Meicirculaire 2022 voor de jaren 2022 t/m 2025. Het rijk en de VNG zijn inmiddels overeengekomen dat dit accres in deze jaren wordt gegarandeerd –ook als bij het rijk sprake is van onderuitputting- zodat we voorstellen de "reservering onderuitputting" vrij te laten vallen.

Uitgangspunten voor de begroting

De uitgangspunten voor het opstellen van de begroting zijn als volgt:

Voor te verwachten prijs- en looninflatie wordt de volgende indexering toegepast:

Algemene prijsinflatie + 3,0%

Salarissen + 3,0%

Secretarieleges + 3,0%

Onroerendezaakbelastingen + 3,0%

Campinggelden (indien nog van toepassing) + 3,0%

Havenrechten + 3,0%

Marktgelden + 3,0%

Rioolheffing + 3,0%

Afvalstoffenheffing nog te bepalen

(Inzake afvalstoffenheffing worden de tarieven van de HVC doorberekend, deze zijn nog niet bekend).

Voor raming van rente

Rente op nieuwe investeringen + 3,0%

Rente op bestaande investeringen Rente omslagpercentage

Overige uitgangspunten

Algemene uitkering gemeentefonds verwerking Meicirculaire 2022 in begroting 2023

Bijdrage Gemeenschappelijke regelingen + 3,0%

Subsidies + 3,0%

Bijdrage SED organisatie Voorjaarsnota 2022 en ontwerp Begroting 2023 SED

Toelichting uitgangspunten

Loon- en prijsinflatie

In de begroting 2023 is een gemiddelde indexatie doorgerekend van 3,0% op basis van ramingen door het CBS per 9 maart 2022 en conform vastgesteld uitgangspunt bij de Kaderbrief 2023. Normaal gesproken worden deze percentages cumulatief toegepast in de meerjarenraming (dus 3% in 2023; 6% in 2024 en zo voort).

Gelet op de huidige ontwikkelingen (energieprijzen, oorlog in Oekraïne, etc.) staat de inflatie onder druk en is in onze visie cumulatief toepassen niet representatief voor de volgende jaren. Daarom is dit wel structureel maar niet cumulatief doorberekend. Wij achten het aannemelijk (en hopen dat uiteraard ook) dat in ieder geval na 2023 er weer sprake zal zijn van een 'normale' indexatie.

Rente op nieuwe investeringen

De interne beleidslijn voor raming van de rente over nieuwe investeringen is het gemiddelde van de rente van kort geld (1 week) en lang geld (15 jaar) bij de BNG over de afgelopen 7 jaar. Gelet op de huidige renteontwikkelingen en de verwachting voor de toekomst is deze raming voor 2023 niet meer reëel. Voor nieuwe investeringen vanaf 2023 wordt nu uitgegaan van 3%

Rente op bestaande investeringen

Omslagrente: Het saldo van te betalen rente wordt omgeslagen over de boekwaarde van bestaande investeringen

Algemene uitkering gemeentefonds

De Algemene Uitkering uit het gemeentefonds voor 2023 en volgende jaren wordt gebaseerd op de Meicirculaire 2022. In de Algemene Uitkering worden loon- en prijsontwikkelingen verwerkt op basis van de landelijke cijfers. In de meerjarenraming van de Algemene Uitkering voor de jaren 2023 t/m 2026 wordt uitgegaan van het systeem van lopende prijzen. Dit betekent dat rekening wordt gehouden met de compensatie voor loon- en prijsstijgingen in de jaren 2023 t/m 2026 (*prijsontwikkeling Bruto Binnenlands Product*).

Bijdrage Gemeenschappelijke regelingen + 3,0 %

In de begroting 2023 is voor gr-en een indexatie doorgerekend van 3,0% op basis van ramingen door het CBS per 9 maart 2022 en conform vastgesteld uitgangspunt bij de Kaderbrief 2023.

Subsidies

In de begroting 2023 is voor subsidies een indexatie doorgerekend van 3,0% op basis van ramingen door het CBS per 9 maart 2022 en conform vastgesteld uitgangspunt bij de Kaderbrief 2023.

SED organisatie

Voor de bijdrage aan de SED organisatie wordt uitgegaan van de Voorjaarsnota 2022 en ontwerp Begroting 2023 van de SED organisatie.

Geprognosticeerde balans

Het opnemen van de geprognosticeerde balans in de begroting is verplicht. Door het opnemen van een geprognosticeerde balans in zowel de begroting als de meerjarenraming krijgt de raad meer inzicht in de ontwikkeling van onder meer investeringen, het aanwenden van reserves en voorzieningen en in de financieringsbehoefte. De geprognosticeerde balans moet qua informatiebehoefte aansluiten op de balans in de jaarrekening, maar hoeft niet dezelfde mate van detail te kennen.

Hierna vindt u de geprognosticeerde balans voor 2023. In het hoofdstuk 'Meerjarenraming en toelichting' wordt de geprognosticeerde balans meerjarig weergegeven.

Geprognosticeerde balans	Bedragen x € 1.000	
	1-1-2023	31-12-2023
Begin- en eindbalans		
ACTIVA		
Vaste activa		
Immateriële activa	440	430
Materiele vaste activa	63.997	70.688
Financiële vaste activa; kapitaalverstrekkingen	432	432
Financiële vaste activa; leningen	5.931	5.955
Totaal vaste activa	70.360	77.075
Vlottende activa		
Vorraden	1.349	1.349
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar	8.166	8.166
Liquide middelen	150	150
Overlopende activa	750	750
Totaal vlottende activa	10.415	10.415
Totaal ACTIVA	80.775	87.490
PASSIVA		
Vaste passiva		
Eigen Vermogen	10.226	10.130
Voorzieningen	4.580	4.720
Vaste schulden met een rentetypische looptijd > 1 jaar	48.877	52.708
Totaal vaste passiva	63.683	67.558
Vlottende passiva		
Netto vlottende schulden rentetypische looptijd < 1 jaar	11.463	11.828
Overlopende passiva	5.629	8.104
Totaal vlottende passiva	17.092	19.932
Totaal PASSIVA	80.775	87.490

Berekening van het EMU-saldo

Volgens artikel 20c van het Besluit Begroting en Verantwoording moet in de toelichting op het overzicht van baten en lasten de berekening van het aandeel van de gemeente in het EMU-saldo worden opgenomen. De berekening over het vorige begrotingsjaar, het geraamde bedrag over het begrotingsjaar en de berekening van het geraamde bedrag over het jaar volgend op het begrotingsjaar. De ontwikkeling van het EMU-saldo over de drie jaren volgend op het begrotingsjaar is weergegeven onder het hoofdstuk meerjarenraming en toelichting.

Het EMU-saldo is in 1992 door de EMU ingevoerd om vergelijkingen tussen de verschillende eurolanden te kunnen maken. In het verleden hanteerde elke staat zijn eigen berekening voor het financieringssaldo, vergelijken kon hierdoor niet. Volgens de regels van de EMU mag het vorderingentekort niet groter zijn dan 3% van het bruto binnenlands product (het Verdrag van Maastricht). Hiermee wil men de economische sterkte van de Eurolanden behouden.

In de tabel hieronder is de berekening van het EMU-saldo voor onze gemeente weergegeven.

		2022	2023	2024
Omschrijving		Begroting (na wijziging)	Begroting (primitief)	begroting
1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	414	971	1.655
2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	1.687	1.782	2.016
3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	62	140	382
-4	Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	-7.716	-6.681	-600
5	Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4	-5	0	0
6	Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zo ver niet op exploitatie verantwoord	0	0	0
-7	Aankoop van grond en uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d.	0	0	0

	(alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)			
8	Baten bouwgrondexploitatie: Baten voor zo ver transacties niet op exploitatie verantwoord		0	0
-9	Lasten op balanspost Voorzieningen voor zo ver deze transacties met derden betreffen	-41	-41	-41
-10	Lasten ivm transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten	0	0	0
-11	Verkoop van effecten:			
- 11a	Gaat u effecten verkopen? (ja/nee)	nee	nee	nee
-11b	Zo ja, wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie?			
Berekend EMU-saldo		3.710	-3.827	3.412

Jaarlijks terugkerende arbeidskosten

In de begroting zijn ramingen opgenomen voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Hiervoor mag geen voorziening getroffen worden. Wel moet hierover informatie in de begroting worden opgenomen. Onder deze verplichtingen worden de aanspraken verstaan op toekomstige uitkeringen door het huidige dan wel het voormalig personeel. In de begroting van Enkhuizen zijn alleen nog budgetten voor de bovengenoemde onderdelen die betrekking hebben op het college. Het overige personeel is immers werkzaam bij de SED organisatie. Binnen de begroting van Enkhuizen gaat het om de volgende posten:

Pensioenen wethouders

Voor gewezen wethouders is een pensioenvoorziening ingesteld. Jaarlijks worden daar de pensioenuitkeringen uit gefinancierd. De onttrekking in 2023 gaat om de pensioenuitkeringen aan ex-wethouders en nabestaanden van een gewezen wethouder.

Investeringsen

In de onderstaande tabellen worden de nieuwe investeringen weergegeven. De kapitaallasten van deze investeringen zijn in de begroting verwerkt.

Er wordt onderscheid gemaakt in investeringen met een economisch nut en investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut.

Investeringsen met een economisch nut zijn alle investeringen die verhandelbaar zijn (er is markt voor) en/of als ze kunnen bijdragen aan het genereren van middelen bijvoorbeeld door het vragen van rechten, heffingen, leges of tarieven.

Investeringsen met een economisch- en maatschappelijk nut worden geactiveerd, mits ze groter of gelijk zijn dan € 15.000 respectievelijk € 30.000.

Investeringsen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut genereren geen middelen, maar vervullen wel duidelijk een publieke taak. Het betreffen investeringen in bijvoorbeeld wegen, bruggen, water en groenvoorzieningen.

Investeringsen met economisch nut

Omschrijving	Investering 2023
Vervangen hekwerk hertenkamp	50.000
Investeringsen GRP	730.000
Totaal	730.000

Investeringsen met maatschappelijk nut

Omschrijving	Investering 2023
Aanvullen boombeplanting Schepenwijk	60.000
Aanbrengen beweegbare hydraulische palen kernwinkelgebied	100.000
Renovatie skatepark "Kadijker Arena"	75.000
OVL vervanging lichtmasten	89.000
OVL vervanging armaturen	83.000
Kast- en kabelvervanging	50.000
Kunstwerken 2023	1.098.000
Oeverbescherming 2023	500.000
Speelvoorzieningen 2023	30.000
Totaal	2.085.000

Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut genereren geen middelen, maar vervullen wel duidelijk een publieke taak. Het betreffen investeringen in bijvoorbeeld wegen, bruggen, water en groenvoorzieningen.

Overzicht reserves en voorzieningen

Algemene reserve

Deze reserve heeft een bufferfunctie. Voordelige jaarresultaten en voordelige resultaten op grondexploitatie worden in deze reserve gestort. Nadelige jaarresultaten, stortingen in voorzieningen en dekking van incidentele uitgaven kunnen worden onttrokken aan deze reserve.

	Boekwaarde		Boekwaarde	
	1-1-2023	Vermeerderingen	Verminderings	31-12-2023
Algemene reserve	2.931			2.931
Reserve weerstandscapaciteit	2.030			2.030
Bouwgrondexploitatie	250			250
Totaal	5.211	0	0	5.211

Bestemmingsreserves

	Boekwaarde		Boekwaarde	
	1-1-2023	Vermeerderingen	Verminderings	31-12-2023
Verkiezingen	26			26
Parkeerbonds	11			11
Onderhoud kapitaalgoederen	2.836	843	835	2.844
Stadsuitleg	199			199
Huisvestingsvoorzieningen onderwijs	91			91
Sociaal Domein	628		15	613
Kunst- en museumbeleid	73	13	40	46
Cultuurfonds	0			0
Volkshuisvestingsfonds	379		30	349
Dekking afschrijvingslasten	772		33	739
Totaal	5.015	856	953	4.919

Toelichting mutaties reserves

Onderhoud kapitaalgoederen

De vermeerdering betreft de structurele storting ad € 843.000 (dit bedrag is gedurende de periode 2020-2029 met € 100.000 verlaagd vanwege de eenmalige storting vanuit de algemene reserve van € 1 miljoen). De verminderingen betreffen dekking van geraamd onderhoud in de begroting 2023. Hiervoor wordt verwezen naar de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen.

Sociaal domein

In de Voorjaarsnota 2022 is voor de jaren 2022, 2023 en 2024 € 15.000 gereserveerd voor aanpak wachttijden specialistische zorg (raadsbesluit 5 juli 2022). In 2023 wordt conform dit besluit € 15.000 onttrokken aan deze reserve.

Kunst- en museumbeleid

De vermeerdering ad € 13.000 betreft de reguliere structurele storting vanuit de exploitatie. Er is € 20.000 beschikbaar voor uitgaven van geringe omvang voor het in stand houden van het museale bezit, danwel het realiseren van permanente of tijdelijke kunst projecten. Verder wordt er € 20.000 onttrokken voor het zo ver mogelijk op orde brengen van de gemeentelijke cultuurhistorische collectie.

Volkshuisvestingsfonds

In de Voorjaarsnota 2022 is € 30.000 beschikbaar gesteld voor actualisatie van de Woonvisie in 2023. Deze eenmalige kosten komen ten laste van het Volkshuisvestingsfonds.

Dekking afschrijvingslasten

De vermindering ad € 33.000 is voor de dekking van de geraamde afschrijvingen 2023.

Voorzieningen

	Boekwaarde		Boekwaarde	
	1-1-2023	Vermeerderingen	Verminderings	31-12-2023
Pensioenvoorziening				
wethouders	808	80	40	848
Voorziening MJOP vastgoed	1.341	623	712	1.252
Voorziening rioleringen	269	176		445
Voorziening Zilverstraat	270			270
Egalisatie afvalstoffenheffing	167			167
Investeringsubsidie				
Wijkcentrum	1.273			1.273
Begraafplaats	452	13		465
Totaal	4.580	892	752	4.720

Toelichting mutaties voorzieningen

Pensioenvoorziening wethouders

De vermindering ad € 40.000 is voor de dekking van pensioenverplichtingen van voormalige wethouders van de gemeente Enkhuizen.

Voorziening MJOP vastgoed

De vermeerdering betreft de jaarlijkse dotatie ad € 623.000. De verminderingen betreffen de kosten van groot onderhoud 2026 zoals opgenomen in de MeerJarenOnderhoudsPlanning. Voor verdere informatie wordt verwezen naar de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen.

Voorziening Riolering

Het voordelig exploitatiesaldo van de riolering in 2023 ad € 176.000 wordt toegevoegd aan de voorziening.

Voorziening begraafplaats

Er wordt een bedrag van € 13.000 toegevoegd aan de voorziening. Dit betreft enerzijds de onttrekking ten behoeve van de jaarlijkse exploitatiekosten (€ 100.000). Anderzijds betreft dit de toevoeging vanwege vooruitontvangen grafrechten en grafonderhoud (€ 113.000).

Meerjarenraming

Programma:		Begr. 2024	Begr. 2025	Begr. 2026
Lasten:				
1	Bestuur en dienstverlening	10.519	10.817	11.095
2	Ruimte	18.165	18.417	18.590
3	Samenleving	34.116	33.856	33.891
	Vennootschapsbelasting	0	0	0
Totaal lasten		62.800	63.090	63.576
Baten:				
1	Bestuur en dienstverlening	-50.082	-51.639	-49.312
2	Ruimte	-8.107	-8.163	-8.163
3	Samenleving	-6.266	-6.275	-6.275
Totaal baten		-64.455	-66.077	-63.750
Totaal saldo van baten en lasten		-1.655	-2.987	174
		Batig	batig	nadelig

Mutaties reserves:

Programma:		Begr. 2024	Begr. 2025	Begr. 2026
Stortingen in reserves:				
1	Bestuur en dienstverlening			
2	Ruimte	843	843	843
3	Samenleving	513	513	13
Totaal stortingen		1.356	1.356	856
Onttrekkingen uit reserves:				
1	Bestuur en dienstverlening	-33	-33	-33
2	Ruimte	-855	-855	-855
3	Samenleving	-35	-20	-20
Totaal onttrekkingen		-923	-908	-908
Mutaties reserves		433	448	-52
Resultaat		-1.220	-2.539	-225
		Batig	batig	batig

Uitgangspunten van de meerjarenraming

De uitgangspunten van de meerjarenraming zijn uiteengezet onder de uitgangspunten van de begroting 2023 in het hoofdstuk 'Financiële positie'.

Geprognosticeerde balans

Het opnemen van de geprognosticeerde balans in de begroting is verplicht. Door het opnemen van een geprognosticeerde balans in zowel de begroting als de meerjarenraming krijgt de raad meer inzicht in de ontwikkeling van onder meer investeringen, het aanwenden van reserves en voorzieningen en in de financieringsbehoefte. De geprognosticeerde balans moet qua informatiebehoefte aansluiten op de balans in de jaarrekening, maar hoeft niet dezelfde mate van detail te kennen.

Hierna vindt u de meerjarige geprognosticeerde balans voor 2023. In het hoofdstuk 'Financiële positie' wordt de geprognosticeerde balans voor 2023 weergegeven.

Geprognosticeerde meerjarenbalans	Bedragen x € 1.000		
	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026
ACTIVA			
Vaste activa			
Immateriële activa	420	410	400
Materiele vaste activa	71.298	72.499	73.994
Financiële vaste activa; kapitaalverstrekkingen	432	432	432
Financiële vaste activa; leningen	5.980	6.004	6.029
Totaal vaste activa	77.710	78.935	80.455
Vlottende activa			
Voorraden	1.349	1.349	1.349
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar	8.166	8.166	8.166
Liquide middelen	150	150	150
Overlopende activa	750	750	750
Totaal vlottende activa	10.415	10.415	10.415
Totaal ACTIVA	88.125	89.350	90.870
PASSIVA			
Vaste passiva			
Eigen Vermogen	10.563	11.012	10.960
Voorzieningen	5.102	5.479	5.857
Vaste schulden met een rentetypische looptijd > 1 jaar	58.903	58.719	58.227
Totaal vaste passiva	74.568	75.210	75.044
Vlottende passiva			
Netto vlottende schulden rentetypische looptijd < 1 jaar	11.635	11.555	11.475
Overlopende passiva	1.922	2.585	4.351
Totaal vlottende passiva	13.557	14.140	15.826
Totaal PASSIVA	88.125	89.350	90.870

Berekening van het EMU - saldo

Volgens artikel 23D van het Besluit Begroting en Verantwoording moet in de meerjarenraming de ontwikkeling van het EMU-saldo voor de drie jaren volgend op het begrotingsjaar worden weergegeven.

Het EMU-saldo is in 1992 door de EMU ingevoerd om vergelijkingen tussen de verschillende eurolanden te kunnen maken. In het verleden hanteerde elke staat zijn eigen berekening voor het financieringssaldo, vergelijken kon hierdoor niet. Volgens de regels van de EMU, mag het vorderingentekort niet groter zijn dan 3% van het bruto binnenlands product (het Verdrag van Maastricht). Hiermee wil men de economische sterkte van de Eurolanden behouden.

Omschrijving	2023 Begroting (primitief)	2024 begroting	2025 begroting	2026 begroting
Berekend EMU-saldo	-3.772	3.412	4.339	918

Jaarlijks terugkerende arbeidskosten

In de meerjarenraming zijn ramingen opgenomen voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Hiervoor mag geen voorziening getroffen worden. Wel moet hierover informatie in de begroting worden opgenomen. Onder deze verplichtingen worden de aanspraken verstaan op toekomstige uitkeringen door het huidige dan wel het voormalig personeel. In de begroting van Enkhuizen zijn alleen nog budgetten voor de bovengenoemde onderdelen welke betrekking hebben op het college. Het overige personeel is immers werkzaam bij de SED organisatie. Binnen de begroting van Enkhuizen gaat het om de volgende posten:

Pensioenen wethouders

Voor gewezen wethouders is een pensioenvoorziening ingesteld. Jaarlijks worden daar pensioenuitkeringen uit gefinancierd. De onttrekking van € 40.000 per jaar betreft de pensioenuitkering aan ex-wethouders en nabestaanden van een gewezen wethouder.

Investeringsen

In de onderstaande tabel worden de meerjarige investeringen weergegeven op basis van bestaande besluitvorming. De kapitaallasten van deze investeringen zijn al in de meerjarenraming tot en met 2026 verwerkt.

Investeringsen met economisch nut

Omschrijving	Investerings 2024	Investerings 2025	Investerings 2026
Investeringsen GRP	742.000	1.500.000	1.500.000
Totaal	742.000	1.500.000	1.500.000

Investeringsen met maatschappelijk nut

Omschrijving	Investerings 2024	Investerings 2025	Investerings 2026
Aanvullen boombeplantingsen Krabbersplaat	75.000	75.000	
Kunstwerken	930.000	1.054.000	1.097.000
Oeverbescherming	528.000	569.000	879.000
Speelvoorzieningsen	30.000	30.000	75.000
OVL vervanging lichtmasten	89.000	89.000	89.000
OVL vervanging armaturen	83.000	83.000	83.000
Totaal	1.735.000	1.900.000	2.223.000

Overzicht reserves en voorzieningen

Het meerjarenoverzicht van de algemene reserve is als volgt:

	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2025	Boekwaarde 31-12-2026
Algemene reserve	2.931	2.931	2.931	2.931
Reserve weerstandscapaciteit	2.030	2.030	2.030	2.030
Bouwgrondexploitatie	250	250	250	250
Totaal	5.211	5.211	5.211	5.211

Het meerjarenoverzicht van de overige reserves is als volgt:

	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2025	Boekwaarde 31-12-2026
Verkiezingen	26	26	26	26
Parkeerbonds	11	11	11	11
Onderhoud kapitaalgoederen	2.844	2.833	2.821	2.810
Stadsuitleg	199	199	199	199
Huisvestingsvoorzieningen onderwijs	91	591	1.091	1.091
Sociaal Domein	613	598	598	598
Kunst- en museumbelid	46	39	32	25
Cultuurfonds	0	0	0	0
Volkshuisvestingfonds	349	349	349	349
Dekking afschrijvingslasten	739	706	673	640
Totaal	4.919	5.352	5.801	5.749

Het meerjarenoverzicht van de voorzieningen is als volgt:

	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2025	Boekwaarde 31-12-2026
Pensioenvoorziening wethouders	848	888	928	968
Voorziening MJOP vastgoed	1.252	1.598	1.943	2.289
Voorziening rioleringen	445	428	407	386
Voorziening Zilverstraat	270	270	270	270
Egalisatie afvalstoffenheffing	167	167	167	167
Investeringssubsidie Wijkcentrum	1.273	1.273	1.273	1.273
Begraafplaats	465	478	491	504
Totaal	4.720	5.102	5.479	5.857

Incidentele baten en lasten

Lasten

Programma/Omschrijving	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
3. Samenleving			
Aanpak wachttijden specialistische zorg	15.000		
Kunst en museumbeleid	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000
Uitvoering Erfgoedbeleid 2023 tm 2026	€ 57.000	€ 30.000	€ 31.000
Reserves : lasten			
Storting reserve Kunst en Museumbeleid	€ 13.000	€ 13.000	€ 13.000
Storting reserve Onderhoud kapitaalgoederen	€ 843.000	€ 843.000	€ 843.000
Storting reserve Huisvestingsvoorzieningen onderwijs	€ 500.000	€ 500.000	
Totaal	€ 1.448.000	€ 1.406.000	€ 907.000

Baten

Programma/Omschrijving	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Reserves : baten			
Reserve kunst en museumbeleid; cultuurnota	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000
Reserve Sociaal Domein	€ 15.000		
Reserve Onderhoud kapitaalgoederen	€ 855.000	€ 855.000	€ 855.000
Totaal	€ 890.000	€ 875.000	€ 875.000

Structurele mutaties reserves

Programma	Omschrijving	2024		2025		2026	
		Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Bestuur en dienstverlening	Reserve dekking afschrijvingslasten		33.000		33.000		33.000

Bijlagen

Subsidieprogramma

Beleidsverantwoording

Wat is opgenomen in de begroting?

Subsidies en subsidiebeleid

Onder het begrip subsidie wordt volgens de Algemene wet bestuursrecht (Awb) verstaan: “de aanspraak op financiële middelen, door een bestuursorgaan verstrekt met het oog op bepaalde activiteiten van de aanvrager, anders dan als betaling voor aan het bestuursorgaan geleverde goederen of diensten” (artikel 4:21, eerste lid Awb). Artikel 4:23, eerste lid Awb schrijft voor dat subsidies worden verstrekt op basis van een wettelijk voorschrift, dat regelt voor welke activiteiten subsidie kan worden verstrekt. Dit wettelijk voorschrift is bij de gemeente Enkhuizen:

1. De Algemene subsidieverordening (ASV) Enkhuizen als procedurele verordening, waarin in op hoofdlijnen is aangegeven voor welke activiteit(en) subsidie kan worden verstrekt.
2. De specifieke 18 subsidieregelingen (zie onderstaand overzicht) onder ander op de gebieden van maatschappelijke dienstverlening, ouderenwerk, onderwijs, beheer maatschappelijke accommodaties, sport en recreatie, jeugd- en jongerenwerk, vormings- en ontwikkelingswerk, kunst en cultuur, toerisme en instrumentaal en- vocaal muziekonderwijs.

Het subsidiebeleid is voor de gemeente een van de middelen om de doelstellingen van het beleid te realiseren. Vooral daar waar er voor de gemeente sprake is van een voorwaardenscheppende rol, is subsidieverlening een belangrijk instrument. Hiermee kan de gemeente sturen op de instandhouding van organisaties en voorzieningen die een functie vervullen voor de gemeentelijke beleidsdoelen. Uitgangspunt hierbij is vooral het ondersteunen en bevorderen van activiteiten voor en door burgers. Hierbij is het vergroten van de participatie van de burger en het vergroten van de sociale samenhang het centrale doel. De gemeente ziet haar voorwaardenscheppende rol daarin vooral in het in stand houden van een goed basispakket aan welzijnsvoorzieningen.

Vertaling naar het subsidiebeleid

Het subsidiebeleid is, vanuit de uitgangspunten van de Beleidsnota Wmo en het subsidiebeleidskader, enerzijds gericht op het in stand houden van een goed voorzieningenniveau voor alle inwoners van Enkhuizen en anderzijds op het extra ondersteunen van activiteiten en voorzieningen die onder andere gericht op de jeugd en jongeren, ouderen, gehandicapten en kwetsbare inwoners. De subsidieregelingen zijn onderverdeeld in de 4 volgende thema's:

1. Opgroeien in Enkhuizen
2. Thuis in Enkhuizen
3. Drempels weg in Enkhuizen
4. Enkhuizen op de kaart

Op basis van de subsidieregelingen kunnen de meeste subsidieontvangers zelf berekenen op hoeveel subsidie zij aanspraak kunnen maken. Het algemene juridische en procedurele kader van het subsidiebeleid wordt geregeld in de Algemene Subsidieverordening Enkhuizen. De totale voor subsidie beschikbare financiële middelen en de verdeling daarvan over de diverse onderdelen van het beleid, worden jaarlijks door de gemeenteraad vastgesteld. Binnen deze financiële kaders stelt het college vervolgens jaarlijks de subsidieregelingen vast. In deze regelingen wordt uiteengezet wat nu in de praktijk subsidiabel is.

Financiële consequenties

Subsidieplafond begroting 2023

Werksoort	Totale subsidie
Onderwijsbegeleiding	20
Voorschoolse Voorzieningen	70
Jeugd in Enkhuizen	484
Cultuureducatie en –participatie Jeugd	182
Vrijwilligersondersteuning	40
Enkhuizers voor Elkaar	8
Openbaar bibliotheekwerk	298
Projecten Amateuristische Kunstbeoefening	12
Podiumfunctie en programmering	67
Beheer maatschappelijke accommodaties	885
Geestelijke gezondheid	27
Enkhuizen Sociaal	154
Sport en Bewegen	84
Overstijgende coördinatie mantelzorgondersteuning	10
Kwetsbare inwoners met licht verstandelijke beperking, sociale en/of psychische problematiek	31
School)maatschappelijk werk	239
Stadspromotie	112
Evenementen	56
	2779

Toelichting:

In de voorjaarsnota 2022 zijn de subsidieplafonds opnieuw vastgesteld. Daarbij is rekening gehouden met onderstaande mutaties:

Geen indexatie subsidies jaren 2021, 2022 en 2023 (raadsbesluit 10-11-2020)

Voor de bovengenoemde jaren zal er bij de subsidies geen indexatie worden toegepast. In verband met de bezuinigingen heeft uw raad op 10 november 2020 besloten voor 3 jaar geen indexatie toe te passen.

Verhogen subsidie € 50.000 aan Zwembad Enkhuizerzand i.v.m. vaststellen vast subsidiebedrag per 1-1-2023 (verzoek gemeenteraad)

Sinds 1995 (opening zwembad) is de subsidieverlening aan de Stichting Recreatie Voorzieningen Enkhuizen (Zwembad Enkhuizerzand) gebaseerd op een zogenaamde risicoloze subsidieverlening, waarbij jaarlijks achteraf het begrotingstekort automatisch wordt aangevuld (officieel: de subsidie wordt jaarlijks hoger vastgesteld). Deze (risicoloze) vorm van subsidieverlening is onwenselijk, omdat er jaarlijks een groot bedrag moet worden bijgeraamd en de hoogte van dit bedrag jaarlijks aanzienlijk kan verschillen. Verder ligt het risico van het

exploitatietekort op deze wijze alleen maar bij de gemeente en op geen enkele wijze bij de stichting. Om af te stappen van deze systematiek en om te komen tot een realistisch vast subsidiebedrag is een extern bureau (Synarchis) gevraagd hierover een rapport uit te brengen. Dit is gedeeld met het bestuur van het zwembad. De eindconclusie van het rapport is dat de vaste exploitatiebijdrage aan het zwembad verhoogd moet worden.

Enerzijds omdat de onderhoudspost van het zwembad aanzienlijk verhoogd moet worden (op basis van ons eigen MJOP) en anderzijds door wordt het jaarlijks nabetaalde bedrag aan het zwembad nu vast opgenomen in de subsidielijst.

Op de subsidielijst staat momenteel een plafond van € 606.000. De vaste (exploitatie) bijdrage zou volgens het externe advies opgetrokken moeten worden naar € 729.000. Derhalve een structureel verschil van €123.000. Voorgesteld wordt om dit bedrag te overbruggen door enerzijds de subsidie structureel per 2023 op te hogen met € 50.000 (gemiddeld nabetaalde bedragen over de jaren 2015 tm 2019) en anderzijds door het verlagen van de huur vanaf 2023 met € 73.000, van

€ 218.000 naar € 145.000 per jaar. Dit omdat de verhoging van de subsidiebijdrage met name betrekking heeft op het onderhoud van het vastgoed en die post dus ook aangewend dient te worden voor het overbruggen van de verhoging. De eerdere bezuinigingsstaakstelling van € 40.000 komt hiermee logischerwijs te vervallen.

Regeling 10: Huur t.b.v. Jongerencentrum Cayen (Peperstraat 2): € 9.000

Het 15-jarige huurcontract voor Cayen is geëindigd op 26-09-2021. In de periode 2006-2021 is het pand volgens afspraak door de Stichting Woondiensten “om niet” verhuurd aan de Stichting Welzijnswerk; Nu dit contract is afgelopen, wordt het pand via een nieuw contract blijvend verhuurd aan de stichting Welzijnswerk, waarvoor een maatschappelijke huurprijs in rekening wordt gebracht, te weten € 9.000 per jaar. Op basis van de regels voor het *modelmatig waarderen van de huurprijs voor het maatschappelijk vastgoed* dient de Stichting Woondiensten een huurbedrag in rekening te brengen.

Bovenstaande mutaties zijn in de begroting 2023 verwerkt.

Cliëntgebonden kosten

De cliëntgebonden kosten Wmo en Jeugd zijn onderdeel van programma Samenleving.

De verwachting is dat het aantal cliënten in de Wmo zal blijven stijgen. In de voorjaarsnota 2022 is op basis van het landelijke Wmo-voorspelmodel van de VNG de begroting voor 2022 en 2023, uitgaande van de werkelijke lasten 2021, aangepast. Deze prognose is meerjarig en houdt rekening met de bevolkingsgroei, vergrijzing etc. Hierdoor wordt op basis van de huidige zorgvraag verder gerekend. Het model, en de aanpassing van de begroting houdt geen rekening met indexen, tarief- of cao-wijzigingen. Deze worden jaarlijks bijgesteld en geprognostiseerd. In afwachting van de nieuwe verdeling van de Algemene Uitkering, de ontwikkelingen rondom abonnementstarieven Wmo en Jeugd en de nieuwe aanbesteding Wmo en Jeugd die in 2024 ingaat zijn de lasten vanaf 2023 bevroren.

In onderstaande tabel zijn de cliëntgebonden kosten opgenomen:

	Werkelijke cliëntgebonden lasten 2021	Begroot na Voorjaarsnota 2022	Begroot 2023
Cliëntgebonden lasten Jeugd	5.237.000	5.090.000	5.232.000
Cliëntgebonden lasten Wmo	4.665.000	5.145.000*	5.337.000
PGB Jeugd en Wmo	186.000	200.000	203.000
Eigen bijdrage Wmo	-/- 99.000	-/- 30.000	-/- 92.000
Totaal	9.989.000	10.405.000*	10.680.000

Tabel cliëntgebondenkosten jeugd en Wmo

** In 2022 is een incidenteel bedrag van € 100.000 verwerkt vanuit het overhevelingsbesluit. Een dure woningaanpassing waarvan de verwachting was dat deze in het najaar 2021 uitgevoerd werd, welke is doorgeschoven naar 2022.*